

การกำหนดมาตรการทางกฎหมายเพื่อบังคับใช้
กับการบริหารจัดการสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ

มรกต เชาวลิตถวิล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ปรีดี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ.2556

**LEGAL MEASURES FOR ENFORCEMENT
OF THE NON PERFORMANCE LOANS MANAGEMENT**



MORAGOT CHAOWALITTAWIN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

For the Degree of Master of Laws

Department of Law

Pridi Banomyong Faculty of Law, Dhurakij Pundit University

2013

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ เรื่อง การกำหนดมาตรการทางกฎหมายเพื่อบังคับใช้กับการบริหารจัดการ
สินทรัพย์ด้วยคุณภาพสำเร็จสมบูรณ์ไปได้ด้วยดี ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณท่านรอง
ศาสตราจารย์ ดร. ภูมิ โชคเหมาะ ที่ได้กรุณาเมตตาได้รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ให้ความรู้ คำแนะ
ชี้แนะแนวทางในการศึกษา ให้ข้อคิดต่างๆ ตลอดจนให้คำปรึกษาต่างๆ ในการเรียบเรียง
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ท่านศาสตราจารย์ ดร .ธีระศรีธรรมรักษ์ ประธานกรรมการ
วิทยานิพนธ์ ท่านรองศาสตราจารย์ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์ และท่านรองศาสตราจารย์ ดร .วิจิตรา (พุง
ลัดดา) วิเชียรชม ที่รับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งทุกท่านได้เมตตาสละเวลาอันมีค่าของท่าน
ให้คำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ตลอดจนตั้งข้อสังเกตใน
ประเด็นปัญหาสำคัญ ๆ จึงทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระ
คุณทุกท่านเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ซึ่งเป็นแหล่งฐานข้อมูลที่สำคัญ ผู้แต่ง
ตำรา บทความ วิทยานิพนธ์ต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้านำมาใช้ศึกษาค้นคว้า เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยธุรกิจ
บัณฑิต ตลอดจนเพื่อน ๆ และทุกท่านที่ให้การสนับสนุนและเป็นแรง บัลดาลใจในการเขียน
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ท้ายสุดผู้เขียนขอกราบเท้าบิดามารดา และขอกราบพระคุณครูอาจารย์ทุกท่าน ที่ได้
ประสิทธิ์ประสาทความรู้อบรมสั่งสอนแก่ผู้เขียน หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีคุณค่า และเป็น
ประโยชน์ต่อการศึกษาต่อไป ข้าพเจ้าขอ มอบให้แก่บุคคลทุกท่านที่กล่าวมาข้างต้น หากมี
ข้อผิดพลาด หรือบกพร่องประการใด ข้าพเจ้าขอน้อมรับไว้แต่ผู้เดียว

มรกต ชาวลิตถวิล

สารบัญ

| | หน้า |
|--|------|
| บทคัดย่อภาษาไทย..... | ๗ |
| บทคัดย่อภาษาอังกฤษ..... | ๖ |
| กิตติกรรมประกาศ..... | ๗ |
| บทที่ | |
| 1. บทนำ..... | 1 |
| 1.1 ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา..... | 1 |
| 1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา..... | 3 |
| 1.3 สมมติฐานของการศึกษา..... | 3 |
| 1.4 วิธีการศึกษา..... | 4 |
| 1.5 ขอบเขตของการศึกษา..... | 4 |
| 1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ..... | 4 |
| 1.7 คำนียามศัพท์เฉพาะ..... | 5 |
| 2. แนวคิดและรูปแบบการบริหารจัดการสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของประเทศไทยและ ต่างประเทศ..... | 7 |
| 2.1 แนวคิดและรูปแบบในการจัดตั้งหน่วยงานบริหารสินทรัพย์และรูปแบบการ บริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ..... | 7 |
| 2.1.1 แนวคิดในการจัดตั้งหน่วยงานบริหารสินทรัพย์..... | 8 |
| 2.1.2 รูปแบบการบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ..... | 9 |
| 2.2 แนวคิดและรูปแบบการบริหารจัดการสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของประเทศไทย... | 12 |
| 2.2.1 การบริหารแบบรวมศูนย์..... | 13 |
| 2.2.2 การบริหารแบบกระจายศูนย์..... | 14 |
| 2.3 พัฒนาการของการจัดตั้งหน่วยงานบริหารสินทรัพย์ของประเทศไทย..... | 14 |
| 2.3.1 หน่วยงานบริหารสินทรัพย์เอกชน..... | 16 |

สารบัญ (ต่อ)

| บทที่ | หน้า |
|-------|------|
| 2.3.2 | 18 |
| 2.4 | 25 |
| 2.4.1 | 25 |
| 2.4.2 | 26 |
| 2.4.3 | 28 |
| 3. | 48 |
| 3.1 | 50 |
| 3.1.1 | 50 |
| 3.1.2 | 51 |
| 3.1.3 | 55 |
| 3.2 | 56 |
| 3.2.1 | 56 |
| 3.2.2 | 58 |
| 3.3 | 60 |
| 3.3.1 | 61 |
| 3.3.2 | 63 |
| 3.3.3 | 65 |
| 3.4 | 67 |
| 3.4.1 | 67 |
| 3.4.2 | 68 |
| 3.4.3 | 69 |

สารบัญ (ต่อ)

| บทที่ | หน้า |
|-------|------|
| 3.4.4 | 74 |
| 3.4.5 | 75 |
| 3.4.6 | 76 |
| 3.5 | 77 |
| 3.5.1 | 77 |
| 3.5.2 | 78 |
| 3.5.3 | 79 |
| 3.6 | 80 |
| 4. | 84 |
| 4.1 | 85 |
| 4.1.1 | 85 |
| 4.1.2 | 86 |
| 4.1.3 | 87 |
| 4.2 | 87 |
| 4.2.1 | 87 |
| 4.2.2 | 88 |
| 4.2.3 | 89 |
| 4.3 | 89 |
| 5. | 91 |

สารบัญ (ต่อ)

| บทที่ | หน้า |
|----------------------|------|
| 5.1 บทสรุป..... | 92 |
| 5.2 ข้อเสนอแนะ..... | 102 |
| บรรณานุกรม..... | 109 |
| ภาคผนวก | 115 |
| ประวัติผู้เขียน..... | 118 |

| | |
|-------------------|---|
| หัวข้อวิทยานิพนธ์ | การกำหนดมาตรการทางกฎหมายเพื่อบังคับใช้กับการบริหารจัดการสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ |
| ชื่อผู้เขียน | มรกต เซาว์ลิตถวิล |
| อาจารย์ที่ปรึกษา | รองศาสตราจารย์ ดร.ภูมิ โชคเหมาะ |
| สาขาวิชา | นิติศาสตร์ |
| ปีการศึกษา | 2555 |

บทคัดย่อ

การบริหารจัดการสินทรัพย์ด้อยคุณภาพหรือสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้หรือ NPLs มีการดำเนินงานได้หลายวิธีการ ขึ้นอยู่กับสภาพเศรษฐกิจและโครงสร้างกฎหมายของแต่ละประเทศ การตั้งหน่วยงานบริหารสินทรัพย์ของทั้งประเทศไทยและต่างประเทศ มีวัตถุประสงค์ที่เหมือนกัน คือ เพื่อรับโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพจากสถาบันการเงินแล้ว นำมาบริหารต่อเพื่อให้เกิดมูลค่าและประโยชน์สูงสุด ขึ้นอยู่กับรูปแบบหรือวิธีการในการบริหารสินทรัพย์ อาจจะเป็นรูปแบบที่เน้นตั้งสำนักงานเข้าไปทำหน้าที่ในการปรับโครงสร้างหนี้ (Debt's Restructuring Agency) หรือเน้นการจำหน่ายสินทรัพย์โดยรวดเร็ว (Rapid Assets Disposition Agency) สำหรับประเทศไทย ได้ใช้รูปแบบการบริหารสินทรัพย์ทั้งแบบกระจายศูนย์ (Decentralized Approach) ได้แก่ บริษัทบริหารสินทรัพย์เอกชน (บบส.) และแบบรวมศูนย์ (Centralized Approach) ได้แก่ บริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (บสท.)

จากการศึกษาพบว่า มาตรการทางกฎหมายบางอย่างของพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ.2544 (บสท.) ที่รัฐออกมาเพื่อนำมาบังคับใช้กับการบริหารจัดการสินทรัพย์ด้อยคุณภาพของประเทศไทย ได้แก่ การใช้มาตรการพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด การจำหน่ายทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน พบว่า เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และเป็นวิธีการที่สะดวกรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ เพียงแต่หลักเกณฑ์บางอย่างยังไม่ชัดเจน นอกจากนี้มาตรการทางกฎหมายบางอย่าง ของต่างประเทศ เช่น KAMCO ซึ่งเป็นบริษัทบริหารสินทรัพย์ของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี ได้แก่ Badbank ทำหน้าที่เป็นตัวกลางระหว่างเจ้าหนี้และลูกหนี้ เพื่อ จัดการหนี้

และติดต่อลูกหนี้เพียงผู้เดียว โดยมี CRC เป็นตัวกลางในการรวบรวมกิจการระหว่างบริษัท ฯลฯ นับได้ว่าเป็นมาตรการที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ

จากเหตุผลข้างต้น ผู้เขียน จึงขอเสนอแนะโดย ควรแก้ไขกฎหมาย ให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ของรัฐสามารถใช้มาตรการพิเศษดังกล่าวได้ และควรรวบรวมกฎหมายแก้ไขระบบสถาบันการเงินและเศรษฐกิจให้เป็นระบบในฉบับเดียวกัน โดยกำหนดหน้าที่ให้ชัดเจน รวมทั้งนำมาตราทางกฎหมายที่ KAMCO ของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี ได้แก่ การสร้างโมเดลต้นแบบที่เหมาะสมกับการจัดการหนี้ มีระบบฐานข้อมูลในอดีตของทั้งเจ้าหนี้และลูกหนี้ที่ครบถ้วนแม่นยำ เพื่อนำมาใช้ประเมินราคาและจัดการหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีตัวกลางในการรวบรวมกิจการระหว่างบริษัท แก้ปัญหาโดยวิธีการเจรจาภายใต้ ยุทธศาสตร์ต่างก็มีชัยชนะ (win-win strategy) ทุกฝ่ายต่างได้ประโยชน์มากกว่าใช้กระบวนการทางศาล โดยวิธีการปรับโครงสร้างหนี้ภาคการเงินร่วมกันเป็นเครือข่ายเรียกว่า “Financial Safety Net” เป็นต้น เพื่อให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ.2541 เป็นตัวจักรสำคัญในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจการเงินอย่างถาวรของประเทศต่อไป

| | |
|----------------|--|
| Thesis Title | Legal Measures for Enforcement of the Non Performance Loans Management |
| Author | Moragot Chaowalittawin |
| Thesis Advisor | Associate Professor Dr. Bhum Chokemao |
| Department | Law |
| Academic Year | 2012 |

ABSTRACT

Non Performance Loans Management (NPLs) is able to perform in various approaches varied by the economic condition and legal structure of each nation. To establish the Assets Management Agency of both Thailand and other countries shall be adhered with the same objective. The purpose is to acquire the transfer of the assets under NPLs from the financial institutes and effectively manage the said NPLs to overcome at maximum value and interest. To achieve the said objective, it depends on the model or approach of Asset Management, generally some used the model that aims to form the office to handle as Restructuring Agency or Rapid Assets Disposition Agency. In Thailand, we applied both Decentralized Approach such as Asset Management Private Company (AMC) and Centralized Approach such as Thai Asset Management Corporation (TAMC).

After the study, we found that some of legal measures of Thai Asset Management Corporation Royal Ordinance B.E. 2544 (TAMC) as promulgated by the government to enforce with the NPLs management of Thailand. For example, Absolute Legal Execution Approach and Collateral Asset Disposition Approach are found as the utmost benefit in term of national economic development and claimed as the most effective and immediate approach to overcome the NPLs issue. However, some of the measures are still unclear. Besides, some of the legal measures of KAMCO, the Korea Asset Management Corporation such as Badbank performs the function as the mediator between debtors and creditors in order to manage the debt and associate

with the debtors exclusively. CRC is the mediator in merging the consolidation of the corporations etc.

Based on the above reason, we therefore suggest that the amendment of the said law shall be carried out to promote Thai Asset Management Corporation (TAMC) enabling to use the special approach as aforesaid above. In addition, the applicable laws of the financial institute and economic shall be systematically and collectively amended into one code of law in order to clarify the obligation including applying the legal measure as used by KAMCO of Republic of Korea as follow; The prototype model shall be designed in compatible with the debt management including the accessibility of the concrete database of the existing and current creditors and debtors with accuracy and completeness in order to deploy the model in evaluation and management of debt effectively. The mediator shall be assigned in merging between the corporations and to solve the problem by negotiation under Win Win Strategy basis. The approach shall be the amicable solution with the common interest of all parties rather than proceeding in court under joint restructuring the financial sectors as the whole network called as Financial Safety Net etc. This approach is to develop the Asset Management Company (AMC) as the state enterprise under the Royal Ordinance on Asset Management Company B.E. 2541 to be the key agency in remedy of national economic problem sustainably.

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาภาคการเงินของประเทศไทย โดยเฉพาะปัญหานี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ หรือ NPLs (Non Performing Loan) เป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้วิกฤติเศรษฐกิจของประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2540 มีความรุนแรงขึ้น และปัจจุบันปัญหานี้ก็ยังมีได้หมดไปจากระบบสถาบันการเงินไทย จากความผิดพลาดในการกำหนดนโยบาย และภาวะเศรษฐกิจแบบฟองสบู่ ทำให้ต่างชาติเข้ามาโจมตีค่าเงินบาท ทำให้รัฐบาลต้องประกาศลอยตัวค่าเงินบาทจาก เดิมที่ใช้อัตราแลกเปลี่ยนตายตัว (Fix Exchange Rate) ส่งผลให้ต้องขอความช่วยเหลือทางการเงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) แต่ก็ยังไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจของไทยได้ ทำให้ขาดสภาพคล่องในการดำเนินธุรกิจ และความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้สถาบันการเงินได้ลดลง ทำให้สถาบันการเงินที่ปล่อยสินเชื่อสู่ภาคธุรกิจต่ำ มีภาระเพิ่มมากขึ้น ทั้งในการจัดการกับหนี้เสียเหล่านี้ รวมทั้งต้องหาทุนเพิ่มเติมเพื่อกันสำรองสำหรับสินทรัพย์ด้อยคุณภาพเหล่านี้ และเพื่อบริหารสภาพคล่องของตน ทั้งนี้ ปัญหาสินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่เกิดขึ้นดังกล่าวได้ส่งผลกระทบเป็นลูกโซ่ต่อเนื่อง จากระบบธนาคารที่ไม่สามารถ ปล่อยสินเชื่อได้ตามปกติไปสู่ภาคธุรกิจและส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวมอีกทอดหนึ่ง

การบริหารจัดการสินทรัพย์ด้อยคุณภาพหรือสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้หรือ NPLs ในช่วงที่ประสบกับวิกฤติการณ์ทางการเงิน โดยทั่วไปแล้วนั้น มีการดำเนินงานได้หลายวิธีการ ขึ้นอยู่กับปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ เช่น สภาพเศรษฐกิจและโครงสร้างกฎหมายในแต่ละประเทศ ซึ่งรัฐบาลได้พยายามดำเนินการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ โดยกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการลงทุนทางธุรกิจ และลดผลกระทบต่อการดำเนินงานของสถาบันการเงิน รวมทั้งแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระบบการเงินการธนาคาร เพื่อการแก้ไข ฟื้นฟูเศรษฐกิจจำนวนหลาย

ฉบับ นอกจากนี้ยังได้มีมาตรการต่างๆ ออกมาโดยต่อเนื่อง ทั้งในส่วนของการจัดตั้งองค์การ เพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ปรส.) ภายใต้พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ.2540 เพื่อแก้ไขปัญหาของสถาบันการเงินที่ทางการระงับการดำเนินการจำนวน 56 แห่ง และการจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน (บบส.) ภายใต้พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน พ.ศ.2540 เพื่อทำหน้าที่รับซื้อสินเชื่อจาก ปรส. รวมทั้งการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ (คปน.) เพื่อแก้ไขหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของสถาบันการเงินที่ยังดำเนินกิจการอยู่ โดยทำหน้าที่เป็นคนกลางในการเจรจา ระหว่างเจ้าหนี้และลูกหนี้ และได้สนับสนุนให้เอกชน โดยเฉพาะสถาบันการเงินต่างๆ ได้มีโอกาสจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์ หรือ บบส. ทั้งของรัฐและ เอกชน เพื่อรับโอนสินทรัพย์หรือหนี้ด้วยคุณภาพ (NPLs) จากสถาบันการเงินเหล่านั้นมาบริหารจัดการ โดยอาศัยพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ.2541 โดยมีข้อกำหนดพิเศษและอำนวยความสะดวก เช่น มาตรการทางภาษี¹ เป็นต้น แต่กฎหมาย มิได้บัญญัติให้อำนาจบริษัทบริหารสินทรัพย์ดำเนินการบริหารสินทรัพย์ได้อย่างกว้างขวาง

อย่างไรก็ตาม แม้ได้มีความพยายามในการแก้ไขปัญหาสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ (NPLs) อย่างต่อเนื่อง แต่ภายใต้โครงสร้างการดำเนินงานและกฎหมายที่มีอยู่ ก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็วและเพียงพอในภาวะวิกฤติ เศรษฐกิจ จนกระทั่งรัฐบาลได้มีการจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (บสท.) โดยการตราพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ.2544 เพื่อเป็นหน่วยงานบริหารสินทรัพย์กลางของรัฐ มีรูปแบบการบริหารสินทรัพย์แบบรวมศูนย์ และ มีบัญญัติให้อำนาจ ในการบริหารสินทรัพย์² ได้แก่ การใช้มาตรการพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด³ และการบังคับหลักประกัน⁴ เป็นต้น เพื่อ ทำหน้าที่แก้ไขปัญหาสินทรัพย์ด้อยคุณภาพของสถาบันการเงินของรัฐ และเอกชนให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว และให้ลูกหนี้อยู่ในสถานะที่สามารถชำระหนี้ที่ค้างได้ และ

¹ พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. 2541 มาตรา 8

² ดร.สถิตย์ ลิ้มพงศ์พันธุ์, “อำนาจทางกฎหมายในการบริหารสินทรัพย์ด้อยคุณภาพของบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย” *บทบัญญัติ*, เล่มที่ 57 ตอน 4 (ธันวาคม 2544), น. 34-35

³ พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. 2544 มาตรา 58

⁴ พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. 2544 มาตรา 74

สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสร้างเสถียรภาพให้ระบบสถาบันการเงินและเศรษฐกิจโดยรวม

ดังนั้น การกำหนดมาตรการทางกฎหมายเพื่อบังคับใช้กับ การบริหารจัดการสินทรัพย์ด้วยคุณภาพที่เหมาะสม จึงมีความจำเป็นสำหรับการแก้ไขปัญหาสินทรัพย์ด้วยคุณภาพในอนาคต ที่อาจเกิดขึ้นอีก อันเนื่องมาจากความไม่แน่นอนของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจมหภาค

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาแนวคิดและรูปแบบการบริหารจัดการสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของ ประเทศไทยและต่างประเทศ
2. เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายเพื่อบังคับใช้กับการบริหารจัดการสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของประเทศไทยและต่างประเทศ
3. เพื่อศึกษาปัญหาและวิเคราะห์มาตรการทางกฎหมาย ในการบริหารสินทรัพย์สินทรัพย์ของประเทศไทยและต่างประเทศ
4. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขและกำหนดมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสม เพื่อให้การบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

การบริหารจัดการสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ โดยทั่วไปต่างก็ มีวัตถุประสงค์ลดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) และช่วยเหลือลูกหนี้ให้สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ เพื่อช่วยฟื้นฟูระบบสถาบันการเงินและเศรษฐกิจของประเทศนั้น ต้องหามาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสม โดยอาศัยอำนาจตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ.2541 ซึ่งกฎหมายดังกล่าวยังต้องมีการปรับปรุงแก้ไขและกำหนดมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสม เพื่อให้การบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ เป็นไปอย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

1.4 วิธีการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยใช้วิธีแบบค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาจากตัวบทกฎหมาย หนังสือ ตำรากฎหมาย บทความต่างๆ วารสารกฎหมาย ข้อมูลสิ่งพิมพ์ต่างๆ และการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต (Internet) ตลอดจนเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งของประเทศ ไทยและต่างประเทศอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้ข้อสรุปทฤษฎีที่แท้จริงรวมทั้งแนวทางแก้ไข โดยใช้วิธีเขียนในเชิงพรรณนาและวิเคราะห์

1.5 ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษาแนวคิด ความเป็นมาและพัฒนาการของการบริหารสินทรัพย์ดี อยุ่คุณภาพ โดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการบริหารสินทรัพย์ดีอยุ่คุณภาพตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ.2541 โดยเฉพาะบริษัทบริหารสินทรัพย์ของเอกชน และมาตรการทางกฎหมาย ที่สำคัญตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ.2544 ตลอดจน บริษัทบริหารสินทรัพย์ ต่างประเทศ โดยเน้นแนวคิดและรูปแบบการบริหารสินทรัพย์ KAMCO ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบ แนวคิดและรูปแบบการบริหารจัดการ สินทรัพย์ดีอยุ่คุณภาพของประเทศไทย และต่างประเทศ
2. ทำให้ทราบถึงมาตรการทางกฎหมายเพื่อบังคับใช้กับการบริหารจัดการ สินทรัพย์ดีอยุ่คุณภาพของประเทศไทยและต่างประเทศ
3. ทำให้ทราบ ถึงปัญหาและมาตรการทางกฎหมายในการบริหารสินทรัพย์สินทรัพย์ของ ประเทศไทยและต่างประเทศ
4. ทำให้ทราบ ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้เป็น แนวทางการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย เพื่อให้การบริหารสินทรัพย์โดยบริษัทบริหารสินทรัพย์ของรัฐเป็นไปด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

1.7 คำนิยามศัพท์เฉพาะ

“การบริหารสินทรัพย์” หมายถึง การรับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของสถาบันการเงิน รวมตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้น เพื่อนำมาบริหารหรือจำหน่าย จ่ายโอนต่อไป

“สถาบันการเงิน” หมายถึง ธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารพาณิชย์ แต่ไม่รวมสาขาของธนาคารต่างประเทศ บริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนที่ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ และบริษัทบริหารสินทรัพย์

“บรรษัท” เป็นการรวมกันเข้าหุ้นส่วน เป็นนิติบุคคลที่มีฐานะเดียวกับบริษัทจำกัด ซึ่งมีกฎหมายตั้งขึ้นโดยเฉพาะ มีฐานะเป็นบริษัทของรัฐ

“บริษัท จำกัด ” เป็นการจัดตั้งขึ้นด้วยการแบ่งทุนเป็นหุ้นมีมูลค่าเท่าๆกัน โดยผู้ถือหุ้นต่างรับผิดชอบจำกัด เพียงไม่เกินจำนวนที่ยังส่งใช้ไม่ครบมูลค่าของหุ้นที่ถือ

“บริษัท บริหารสินทรัพย์” หมายถึง บริษัทจำกัดที่ได้จดทะเบียนตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ.2541

“หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้” (Non-Performing Loans : NPLs) หมายถึง เงินให้สินเชื่อที่ค้างชำระต้นเงินและหรือดอกเบี้ย นับจากวันที่ครบกำหนดชำระเงินตามงวดที่กำหนดในสัญญา สำหรับสินเชื่อที่ต้องชำระเมื่อทวงถามหรือแจ้งให้ชำระหนี้และได้ทวงถามหรือเรียกให้ชำระแล้ว เป็นระยะเวลาเกินกว่าสามเดือน โดยพิจารณาการค้างชำระเป็นรายสัญญา หรือรายบัญชี

“สินทรัพย์ด้วยคุณภาพ ” หมายถึง หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ที่บริษัทบริหารสินทรัพย์รับมาจากสถาบันการเงิน และนำมาบริหารจนหนี้เหล่านี้เกิดข้อยุติ ไม่ว่าจะเป็นการปรับโครงสร้างหนี้ การปรับโครงสร้างกิจการ หรือการบังคับหลักประกัน

“การปรับโครงสร้างหนี้” (Debt's Restructuring) หมายถึง สถานการณ์ที่สถาบันการเงินยินยอมผ่อนปรนกับลูกหนี้ เนื่องจากลูกหนี้มี ปัญหาฐานะทางการเงิน โดยขึ้นอยู่กับประเมินสภาพที่แท้จริงของลูกหนี้ และเงื่อนไข และจัดทำเป็นเอกสารหลักฐานรองรับ เช่น การ ลดหนี้ ยืดเวลาการรับชำระหนี้ออกไป โดยที่หนี้เดิมไม่มีการปรับปรุงให้ดีขึ้น เป็นการปรับโครงสร้างที่อยู่ในระดับต่ำสุด

“การปรับโครงสร้างกิจการ” (Corporation Restructuring) หมายถึง การปรับปรุงโครงสร้างที่จำเป็น ที่จะต้องทำการรีรู้อโครงสร้างธุรกิจ โดยทำการวิเคราะห์กิจการ ดูหนี้สินและ ส่วนของทุน การลดขนาดของธุรกิจ เพื่อให้ผลตอบแทน จากทุนดีขึ้นได้ หรือให้ควมรวม กิจการกับ บริษัทที่มีฐานะทางการเงินที่มั่นคง มีเทคโนโลยีที่ดีกว่า และอาจมีความจำเป็นที่จะต้องปรับในด้าน การบริหารการจัดการ ปรับเปลี่ยนตัวผู้บริหารหรือคณะกรรมการบริหาร เพื่อบริหารจัดการให้เกิด มูลค่าเพิ่มสูงสุด

“ทรัพย์สินรอการขาย” หรือ “สินทรัพย์รอการขาย” (Non Performing Assets : NPAs) หมายถึง ทรัพย์สินที่ตกเป็นของบริษัทบริหารสินทรัพย์ เนื่องจากการรับซื้อหรือรับโอนจากสถาบัน การเงินหรือจากการรับชำระหนี้หรือเนื่องจากการซื้อทรัพย์สินของลูกค้าจากการขายทอดตลาด โดยคำสั่งศาลหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ โดยแยกแสดงเป็นอสังหาริมทรัพย์ และสังหาริมทรัพย์ รวมทั้งสิทธิในการเช่า / เรียกรอ กิ่งนี้ไม่รวมถึงอสังหาริมทรัพย์ที่ใช้เป็นสถานที่สำหรับดำเนิน ธุรกิจหรือสำหรับพนักงานและลูกจ้างของบริษัทบริหารสินทรัพย์

“กองทุนการเงินระหว่างประเทศ” (International Monetary Fund – IMF) เป็นกองทุน เพื่อสนับสนุนความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องการเงิน

“กองทุน” หมายถึง กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาาระบบสถาบันการเงิน

“เงินสำรอง” หมายถึง เงินสำรองที่กันไว้เพื่อหนี้สูญ หรือหนี้สงสัยจะสูญ สำหรับ สินทรัพย์ที่สงสัยว่าจะไม่มีราคา หรือเรียกคืนไม่ได้

บทที่ 2

แนวคิดและรูปแบบการบริหารจัดการสินทรัพย์ด้อยคุณภาพของประเทศไทย และต่างประเทศ

การบริหารจัดการสินทรัพย์ด้อยคุณภาพหรือสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้หรือ NPLs มีการดำเนินงานได้หลายวิธีการ ขึ้นอยู่กับสภาพเศรษฐกิจและโครงสร้างกฎหมายของแต่ละประเทศ การตั้งหน่วยงานบริหารสินทรัพย์ของทั้งประเทศไทยและต่างประเทศ มีวัตถุประสงค์ที่เหมือนกัน คือ เพื่อรับโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพจากสถาบันการเงิน แล้ว นำมาบริหารต่อเพื่อให้เกิดมูลค่าและประโยชน์สูงสุด ขึ้นอยู่กับรูปแบบหรือวิธีการในการบริหารสินทรัพย์ อาจจะเป็นรูปแบบที่เน้นตั้งสำนักงานเข้าไปทำหน้าที่ในการปรับโครงสร้างหนี้ (Debt's Restructuring Agency) หรือเน้นการจำหน่ายสินทรัพย์โดยรวดเร็ว (Rapid Assets Disposition Agency) ประเทศไทยใช้รูปแบบการบริหารสินทรัพย์ทั้งแบบกระจายศูนย์ (Decentralized Approach) ได้แก่ บริษัทบริหารสินทรัพย์เอกชน และแบบรวมศูนย์ (Centralized Approach) ได้แก่ บริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย

2.1 แนวคิดและรูปแบบในการจัดตั้งหน่วยงานบริหารสินทรัพย์และรูปแบบการบริหารสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ

แนวคิดและรูปแบบการจัดตั้งหน่วยงานบริหารสินทรัพย์เกิดขึ้น เนื่องจากสถาบันการเงินมีปัญหาสินทรัพย์ด้อยคุณภาพเป็นจำนวนมาก ทำให้ลูกหนี้ของสถาบันการเงินไม่สามารถชำระสินเชื่อที่ตนมีกับสถาบันการเงินได้ และสินเชื่อเหล่านี้ได้กลายเป็นสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้แก่สถาบันการเงินจำนวนมาก ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเงินทุนของสถาบันการเงินและกระทบกระเทือนต่อความสามารถในการให้สินเชื่อในภาคเศรษฐกิจ หากปล่อยเวลาให้เนิ่นช้าต่อไป ฐานะของสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้องจะเกิดปัญหาอย่างรุนแรงและกระทบต่อการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตั้งหน่วยงานบริหารสินทรัพย์ขึ้นเพื่อทำหน้าที่แก้ไขปัญหา

สินทรัพย์ด้อยคุณภาพ อันจะเป็นการสร้างเสถียรภาพให้แก่เศรษฐกิจและระบบสถาบันการเงินโดยรวม

2.1.1 แนวคิดในการจัดตั้งหน่วยงานบริหารสินทรัพย์

โดยทั่วไป เมื่อใดก็ตามที่ประเทศประสบกับปัญหาวิกฤติทางการเงินและวิกฤติทางเศรษฐกิจขึ้น สิ่งหนึ่งที่จะตามมาอย่างต่อเนื่องก็คือความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ต่อสถาบันการเงิน ส่งผลให้หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loans – NPLs) ในระบบเศรษฐกิจและสถาบันการเงินเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้สถาบันการเงินที่ปล่อยสินเชื่อแก่ลูกหนี้เหล่านั้นได้รับผลกระทบอย่างมากและต้องรับภาระในการแก้ปัญหาหนี้ด้อยคุณภาพเหล่านี้ อีกทั้งจะต้องเพิ่มทุนหรือระดมทุน โดยวิธีใดก็ตาม เพื่อหาเงินสำหรับเสริมสภาพคล่องของตนและเพื่อกันสำรองสำหรับหนี้ด้อยคุณภาพ ทั้งนี้ปัญหาหนี้ด้อยคุณภาพที่เกิดขึ้นดังกล่าวได้ส่งผลกระทบไม่เพียงแต่กับระบบสถาบันการเงินเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบต่อเนื่องไปสู่อุตสาหกรรมที่ยังต้องการเงินทุนจากสถาบันการเงินอยู่ เนื่องจากสถาบันการเงินไม่สามารถปล่อยสินเชื่อได้ตามปกติ ทำให้ภาคธุรกิจขาดสภาพคล่องทางการเงินและย่อมส่งผลกระทบไปสู่เศรษฐกิจโดยรวมอีกต่อหนึ่ง

ด้วยเหตุนี้ ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบจึงได้ ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว และได้มีการคิดค้นวิธีการแก้ปัญหาหนี้ NPLs ขึ้นมา จึงได้มีแนวคิดในการบริหารสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ โดยการจัดตั้งหน่วยงานบริหารสินทรัพย์ (Asset Management Corporation – AMC) ขึ้นมาเพื่อทำการแยกสินทรัพย์ด้อยคุณภาพออกจากสินทรัพย์ปกติของระบบสถาบันการเงินและธนาคารพาณิชย์ หรือเป็นการแยกหนี้ดีและหนี้เสียออกจากกัน เพื่อช่วยให้สถาบันการเงินและธนาคารพาณิชย์ดังกล่าวนี้ สามารถมุ่งเน้นในการดำเนินธุรกิจหลักของตนได้อย่างปกติ นอกจากนี้การให้บุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในด้านการบริหารสินทรัพย์มาบริหารหนี้ด้อยคุณภาพ จะทำให้หนี้ดังกล่าวกลับมาเป็นสินทรัพย์ปกติได้ในระยะเวลาอันสั้นและก่อให้เกิดประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจในที่สุด

2.1.2 รูปแบบการบริหารสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ

รูปแบบการบริหารสินทรัพย์ด้อยคุณภาพนั้น สามารถแบ่งได้ตามลักษณะของการบริหารออกเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่⁵ การบริหารงานแบบรวมศูนย์และการบริหารงานแบบกระจายศูนย์ กล่าวคือ

1) การบริหารแบบรวมศูนย์ (Centralized Approach)

การบริหารแบบดังกล่าว คือ การรวบรวมสินทรัพย์ด้อยคุณภาพของระบบเศรษฐกิจมาไว้ในที่เดียวกันเพื่อบริหาร และเป็นการจัดตั้งหน่วยงานบริหารสินทรัพย์ขึ้นเพียงแห่งเดียว มีวัตถุประสงค์เพื่อเร่งแก้ปัญหาสินทรัพย์ด้อยคุณภาพในภาคการเงิน โดยการโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพจากสถาบันการเงินแต่ละแห่งมาสู่หน่วยงานบริหารสินทรัพย์กลางแล้วนำมาบริหารจัดการหรือขายต่อ การจัดตั้งหน่วยงานบริหารสินทรัพย์ในรูปแบบนี้นั้น จะต้องมีการจัดหาเงินทุนเป็นจำนวนมาก ซึ่งเอกชนจะมีข้อเสียเปรียบในจุดนี้ ทำให้ส่วนใหญ่รัฐบาลจะเป็นผู้ดำเนินงานเอง และจะมีการว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญเข้ามาบริหารสินทรัพย์ ทั้งนี้ การบริหารแบบรวมศูนย์ยังสามารถแยกตามวัตถุประสงค์ในการจัดการกับทรัพย์สินได้อีก 2 รูปแบบด้วยกัน ได้แก่

รูปแบบที่ 1 การบริหารที่เน้นการจำหน่ายสินทรัพย์ที่ได้รับโอนมาเป็นหลัก (Rapid Asset Disposition Agencies) เป็นหน่วยงานที่ตั้งขึ้นเพื่อรับโอนสินทรัพย์จากสถาบันการเงินที่ถูกปิดกิจการ โดยรัฐเข้าแทรกแซงการดำเนินงาน เพื่อจัดการจำหน่ายหนี้สิน และทรัพย์สินให้เสร็จสิ้นในเวลารวดเร็ว ไม่ให้ทรัพย์สินนั้นมีมูลค่าลดลง

รูปแบบที่ 2 การบริหารที่เน้นการปรับโครงสร้างหนี้เป็นหลัก (Restructuring Agency) เป็นหน่วยงานที่ตั้งขึ้นเพื่อปรับโครงสร้างหนี้หรือปรับโครงสร้างกิจการ โดยแบ่งสินทรัพย์เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ยังมีความสามารถชำระหนี้ ก็จะได้รับ การปรับโครงสร้างหนี้หรือกิจการเพื่อให้กลับมาเป็นลูกหนี้ดี และดำเนินธุรกิจต่อไป ส่วนอีกกลุ่มหนึ่ง คือ กลุ่มที่ไม่สามารถปรับโครงสร้าง

⁵ กุลกานต์ คันติเดมิท “การแก้ไขปัญหา NPLS โดยการจัดตั้ง AMC” การเงินการคลัง 48 (เมษายน 2544) หน้า 29

หนี้ได้ ก็จะต้องถูกบังคับหลักประกันและดำเนินการบังคับคดีต่อไป⁶ ซึ่งในเรื่องการบริหารแบบรวมศูนย์นี้มีข้อสนับสนุนและข้อโต้แย้ง ดังนี้คือ⁷

ตารางที่ 2.1 การบริหารสินทรัพย์แบบรวมศูนย์

| ข้อสนับสนุน Centralized Approach | ข้อโต้แย้ง Centralized Approach |
|--|--|
| <p>1. การรวบรวมสินทรัพย์ด้วยคุณภาพทั้งหมดไว้ด้วยกัน ทำให้ AMC มีอำนาจในการต่อรองในการบริหารหนี้ได้มากขึ้น อีกทั้งดึงดูดนักลงทุนในกรณีที่มีการขายสินทรัพย์ เนื่องจากผู้ซื้อสินทรัพย์สามารถต่อรองกับผู้ขายหรือเจ้าหนี้เพียงรายเดียว นอกจากนี้ยังเอื้ออำนวยต่อการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ (Securitization) ให้เป็นไปได้ง่ายยิ่งขึ้น</p> <p>2. ทำให้การแก้ไขหนี้เสียจากการให้สินเชื่อแบบมีความสัมพันธ์หรือผลประโยชน์มาเกี่ยวข้อง (Connected Loans) เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องจากเป็นการตัดความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันการเงินและลูกหนี้อย่างเด็ดขาด ทำให้บริษัทบริหารสินทรัพย์มีโอกาสชำระหนี้คืนสูง</p> <p>3. ทำให้สถาบันการเงินสามารถกลับมาทำหน้าที่ได้ตามปกติ โดยไม่ต้องกังวลเกี่ยวกับการบริหารหนี้ด้วยคุณภาพ</p> | <p>1. อาจส่งเสริมให้เกิดการเสียวินัยในการชำระหนี้ของสถาบันการเงินทั้งระบบ (Moral Hazard) ดังเช่น การที่สถาบันการเงินไม่มีความระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อ เนื่องจากเห็นว่ามี AMC เป็นที่รองรับหากสินเชื่อที่ปล่อยไปนั้นกลายเป็นหนี้ด้วยคุณภาพ หรือการที่ลูกหนี้ที่ยังมีความสามารถในการชำระหนี้ แต่ไม่ยอมชำระ เนื่องจากต้องจ่ายดอกเบี้ยที่น้อยกว่าเดิมหากมีการปรับโครงสร้างหนี้ หรือสามารถซื้อหนี้กลับมาในภายหลังในราคาที่ถูกกว่าเดิมหากมีการประมูล</p> <p>2. การดำเนินการโดยรัฐ อาจทำให้ไม่มีอิสระในการทำงานเท่าที่ควร อีกทั้งยังมีความเสี่ยงจากการได้รับแรงกดดันทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่หนี้ด้วยคุณภาพจำนวนนั้นเป็นหนี้ที่เกิดจากการมีนักการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง</p> <p>3. เป็นภาระต่องบประมาณในการจัดหาเงินทุนและอาจเป็นปัญหาต่อเนื่อง โดยเฉพาะประเทศที่มีหนี้สาธารณะเป็นจำนวนที่สูง ซึ่งใน</p> |

⁶ กุลกานต์ คันทิเดมิต “การแก้ไขปัญหา NPLS โดยการจัดตั้ง AMC” การเงินการคลัง 48 (เมษายน 2544), หน้า 29-31

⁷ สติชัย ลิมพวงพันธ์ “บรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย” (กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์วิญญูชน 2547), หน้า 12-

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

| ข้อสนับสนุน Centralized Approach | ข้อโต้แย้ง Centralized Approach |
|---|--|
| <p>4.การจัดตั้ง AMC โดยรัฐบาลสามารถที่จะให้อำนาจและสิทธิพิเศษทางการกฎหมายเพื่อที่จะช่วยในการดำเนินการฟื้นฟูและปรับโครงสร้างหนี้ได้ง่ายกว่าการจัดตั้ง AMC โดยสถาบันการเงินเอง อีกทั้งการควบคุมดูแลและตรวจสอบเพื่อความโปร่งใสก็สามารถทำได้สะดวก</p> <p>5.รัฐสามารถใช้ AMC เป็นเครื่องมือในการสนับสนุนนโยบายให้เกิดการฟื้นตัวของระบบเศรษฐกิจ โดยการให้ลำดับความสำคัญในการแก้ปัญหาหนี้ในภาคธุรกิจที่สำคัญต่อการฟื้นตัวของระบบเศรษฐกิจ</p> <p>6.รัฐสามารถที่จะจัดหาและว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญในภาคธุรกิจต่าง ๆ มาบริหารหนี้ในแต่ละภาคธุรกิจ เพื่อเกิดประโยชน์สูงสุด อีกทั้งเป็นการใช้ทรัพยากรและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบริหารสินทรัพย์ที่มีมืออยู่อย่างจำกัดในแต่ละประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดอีกด้วย</p> | <p>ท้ายที่สุดอาจตกเป็นภาระภาษีของประชาชน</p> <p>4.หากมีการดำเนินงานที่ล่าช้า มูลค่าสินทรัพย์มักลดลงอย่างรวดเร็วกว่าการให้สถาบันการเงินบริหารสินทรัพย์ดังกล่าวเอง</p> |

การบริหารแบบดังกล่าว คือ การให้สถาบันการเงินที่ประสบปัญหาในการแก้ไขปัญหาสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ ตั้งหน่วยงานบริหารสินทรัพย์ของตนเองขึ้นมา ซึ่งถือว่าเป็นแนวทางเหมาะสมที่สถาบันการเงินควรมีหน้าที่แก้ไขปัญหาหนี้ NPLs ของตนเอง เนื่องจากสถาบันการเงินเป็นผู้ที่มีข้อมูลของลูกค้าในแต่ละรายเป็นอย่างดี การปล่อยให้สถาบันแต่ละแห่งแก้ปัญหาด้วยตนเอง

จะช่วยให้เกิดความรอบคอบในการดำเนินงานในอนาคต และมีการตรวจสอบมากขึ้นซึ่งในเรื่องการบริหารแบบกระจายศูนย์ มีข้อสนับสนุนและข้อโต้แย้งดังนี้ คือ⁸

ตารางที่ 2.2 การบริหารสินทรัพย์แบบกระจายศูนย์

| ข้อสนับสนุน Decentralized Approach | ข้อโต้แย้ง Decentralized Approach |
|--|---|
| <p>1. สถาบันการเงินมีข้อมูลและความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับหนี้เสียเหล่านี้ ทำให้สามารถบริหารหนี้ได้ดีกว่าการโอนถ่ายโอนหนี้และข้อมูลเหล่านี้ไปยังบุคคลที่สาม</p> <p>2. การทิ้งหนี้เสียให้เป็นภาระกับสถาบันการเงินจะทำให้เกิดแรงจูงใจให้สถาบันการเงินดังกล่าวพยายามที่จะฟื้นฟูหนี้เพื่อให้ได้ผลตอบแทนกลับคืนมามากที่สุด และยังเป็นแรงจูงใจให้สถาบันการเงินมีความระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อมากขึ้น</p> <p>3. การที่สถาบันการเงินจัดตั้ง AMC ขึ้นมาบริหารเองอาจมีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพมากกว่า</p> | <p>1. การจัดตั้ง AMC โดยสถาบันการเงิน อาจเป็นการส่งเสริมให้สถาบันการเงินหลักหรือบริษัทแม่ขายสินทรัพย์ให้กับ AMC ในราคาที่ไม่ยุติธรรม เพื่อประโยชน์ในทางการบัญชี</p> <p>2. ทำให้การใช้ทรัพยากรของสถาบันการเงินเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจากต้องมีการเพิ่มขึ้นในการบริหารหนี้เสีย</p> |

2.2 แนวคิดและรูปแบบการบริหารจัดการสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของประเทศไทย

จากการที่เกิดภาวะวิกฤติเศรษฐกิจการเงินในปี 2540 ทำให้ลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้คืนให้แก่สถาบันการเงินได้ เป็นผลทำให้หนี้เหล่านี้กลายเป็นสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ ทำให้เกิดผลกระทบต่อสถาบันการเงิน รัฐบาลจึงได้ออกมาตรการทางกฎหมายต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ โดยให้จัดตั้งหน่วยงานบริหารสินทรัพย์ขึ้นมาหลายหน่วยงาน และมีรูปแบบในการ

⁸ ญัฐพัชร สือประดิษฐ์พงษ์ “AMC แห่งชาติกับการแก้ปัญหา NPL ชีพจรเศรษฐกิจ หน้า 6-12

ดำเนินงานที่ต่างกัน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ ให้เกิดผลอย่างรวดเร็ว โดยแบ่งหน่วยงานบริหารสินทรัพย์ตามรูปแบบของการบริหารดังนี้ คือ

2.2.1 การบริหารสินทรัพย์แบบรวมศูนย์

หน่วยงานบริหารสินทรัพย์ในลักษณะนี้จะเป็นหน่วยงานบริหารสินทรัพย์ของรัฐหรือมีรัฐเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ ซึ่งสามารถแยกวัตถุประสงค์ในการบริหารสินทรัพย์ได้ เป็น 2 แบบ คือ

1. หน่วยงานบริหารสินทรัพย์ที่เน้นการจำหน่ายทรัพย์สิน ได้แก่

องค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ปรส.) เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเข้ามาบริหารจัดการสถาบันการเงินในส่วนของบริษัทเงินทุน และบริษัท ทเงินลงทุนหลักทรัพย์ที่ถูกระงับการดำเนินกิจการ โดยตรากฎหมายเป็นพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ .ศ.2540 มีหน้าที่จำหน่ายทรัพย์สินของสถาบันการเงิน 56 แห่งที่ถูกปิดกิจการอย่างถาวร ซึ่งมีสินทรัพย์หลัก ได้แก่ สินเชื่อประเภทต่าง ๆ ส่วนสินทรัพย์รองได้แก่ เงินทุนในหลักทรัพย์ ทรัพย์สินรอการขาย ได้แก่ ที่ดิน อาคาร รถยนต์

2. หน่วยงานบริหารสินทรัพย์ที่เน้นวิธีการปรับ โครงสร้างหนี้ (Debt's Restructuring Agency) ได้แก่

2.1 บริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน (บบส.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชกำหนด บริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน พ.ศ.2540 เพื่อทำหน้าที่รับซื้อสินเชื่อจากสถาบันการเงินที่ถูกปิดกิจการ 56 แห่ง ที่ทำการขายโดยองค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน และรับซื้อสินเชื่อจากสถาบันการเงินที่กองทุนฟื้นฟูระบบสถาบันการเงินได้เข้าถือหุ้น และมีอำนาจในการบริหารจัดการเพื่อนำมาบริหารและจำหน่ายจ่ายโอนต่อไป

2.2 บริษัท บริหารสินทรัพย์กรุงเทพพาณิชย์ จำกัด และบริษัท บริหารสินทรัพย์ สุขุมวิท จำกัด เป็นบริษัท บริหารสินทรัพย์ที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ.2541 มีกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินเป็น ผู้ถือหุ้นทั้งหมด โดยสามารถรับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพจากสถาบันการเงินต่าง ๆ มาบริหารได้ ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วจะมีลักษณะการบริหารงานแบบรวมศูนย์มากกว่าที่จะเป็นการบริหารแบบกระจายศูนย์ เพราะเป็นการบริหารตามนโยบายของรัฐ และในขณะเดียวกันก็รับซื้อและรับ โอนสินทรัพย์จากสถาบัน

การเงินอื่น ๆ มาบริหาร แม้ว่าจะใช้กฎหมายเดียวกับบริษัท บริหารสินทรัพย์เอกชน แต่เมื่อพิจารณา ลักษณะการดำเนินการบริหารแล้วมีจุดมุ่งหมายที่จะต้องปฏิบัติตามนโยบายของรัฐ เพื่อประโยชน์ แก่การฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ และทั้งสองหน่วยงานก็ไม่ได้ ยึดหลักในการรับซื้อหรือรับโอน สินทรัพย์ด้อยคุณภาพจากสถาบันการเงินใดโดยเฉพาะ ซึ่งในปัจจุบันก็ทำการรับโอนสินทรัพย์ด้อย คุณภาพจากหลายสถาบันการเงินมาบริหาร เพื่อเป็นหลักในการลดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ใน สถาบันการเงินให้มากที่สุด

2.3 บรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (บสท.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชกำหนดบรรษัท บริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ.2544 เน้นการปรับโครงสร้างหนี้และการแก้ไขแบบรวมศูนย์ โดยการ โอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพมารวมไว้ที่เดียวกัน ทำให้เจ้าหนี้หลายรายเปลี่ยนเป็นเจ้าหนี้รายเดียว มี อำนาจในการบริหารจัดการได้อย่างรวดเร็ว

2.2.2 การบริหารสินทรัพย์แบบกระจายศูนย์ (Decentralized)

การบริหารแบบดังกล่าว ได้แก่ บริษัท บริหารสินทรัพย์ต่าง ๆ ที่สถาบันการเงินเอกชน เป็นผู้จัดตั้งขึ้นเพื่อบริหารสินทรัพย์ด้อยคุณภาพของตนเอง ตามพระราชกำหนดบริษัทบริหาร สินทรัพย์ พ.ศ.2541 เช่น บริษัท บริหารสินทรัพย์พญาไท จำกัด รับโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพจาก ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) บริษัท บริหารสินทรัพย์จตุจักร จำกัด รับโอนสินทรัพย์ด้อย คุณภาพจากธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) เป็นต้น เพื่อเป็นการช่วยลดภาระหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิด รายได้ในระบบสถาบันการเงินแต่ละแห่ง และในระบบเศรษฐกิจให้ลดลงรวดเร็วขึ้น ซึ่งจะเป็ผลดี ต่อระบบเศรษฐกิจการเงินของประเทศ

2.3 พัฒนาการของการจัดตั้งหน่วยงานบริหารสินทรัพย์ของประเทศไทย

จากการที่ประเทศไทยเกิดภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจครั้งใหญ่ ตั้งแต่ปี พ .ศ.2540 ทำให้ เกิดผลกระทบต่อสถาบันการเงินเกี่ยวกับหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) โดยต้องประสบกับ สภาวะการณ์ขาดทุน และขาดสภาพคล่องทางการเงินอย่างมาก ประเทศไทยจึงได้ทำการกู้ยืมจาก กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) เพื่อใช้เป็นทุนสำรองของประเทศ โดยได้กำหนดเงื่อนไขให้ ประเทศไทย ต้องดำเนินการในเรื่องการควบคุมวิธีดำเนินนโยบายการเงิน และนโยบายอัตรา แลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ของธนาคารแห่งประเทศไทย และการแก้ไขปัญหาสถาบันการเงิน

โดยให้ปิดกิจการบริษัทเงินทุนที่ขาดสภาพคล่อง หลังจากนั้นจึงให้กองทุน เพื่อการฟื้นฟูและพัฒนา ระบบสถาบันการเงินค้ำ ประกันเงินฝากของสถาบันการเงินที่เหลือ ซึ่งต่อไปได้มีแนวนโยบายใหม่ว่า หากสถาบันการเงินใดประสบปัญหาขาดสภาพคล่อง หรือมีเงินกองทุนไม่พอก็ให้ใช้วิธีแทรกแซง โดยไม่ปิดกิจการ และแนะนำให้รัฐบาลไทยกระทำการดังนี้ คือ

ประการที่ 1 จัดตั้งองค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบัน การเงิน (ปรส.) (Financial Restructing Authority-FRA) ทำหน้าที่พิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการบริษัทเงินทุนที่ถูกระงับการ ดำเนินการและทำหน้าที่ประมุขขายทรัพย์สิน ซึ่งส่วนใหญ่คือ ลูกหนี้ของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ที่ ถูกปิดกิจการถาวร เพราะถ้าปล่อยทรัพย์สินทิ้งไว้นาน จะยิ่งทำให้เสื่อมค่าลง

ประการที่ 2 ให้จัดตั้งหน่วยงานบริหารสินทรัพย์ หรือ บบส .(Asset Management Company – AMC) ให้เข้ามาแข่งขันซื้อทรัพย์สินจาก ปรส . เพื่อไม่ให้ถูกกดราคามากไป ได้แก่ บรรษัท บริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน (บบส.) มีหน้าที่ช่วยปรับโครงสร้างหนี้ให้ แก่ลูกหนี้ เพื่อ นำไปสู่การฟื้นตัวของธุรกิจเอกชน โดยธนาคารโลก (WORLD BANK) ได้ส่งผู้เชี่ยวชาญมาช่วยร่าง กฎหมายจัดตั้ง ปรส. และ บบส. และช่วยจัด โครงสร้างขององค์กรทั้งสอง

สำหรับในกรณีที่สถาบันการเงินใดไม่ถูกปิดกิจการก็จะต้องเพิ่มทุนจำนวนมาก โดยการ ร่วมทุนกับต่างประเทศ ซึ่งรัฐบาลเองก็ได้กำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อบรรเทาผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ต่อสถาบันการเงิน โดยการให้แยกสินทรัพย์ด้อยคุณภาพออกจากสินทรัพย์ปกติ และออกกฎหมาย รองรับโดยการจัดตั้งหน่วยงานบริหารสินทรัพย์ด้อยคุณภาพทั้งในรูปการบริหารแบบกระจายศูนย์ และการบริหารแบบรวมศูนย์ จากกรณีที่รัฐได้ออกกฎหมายและข้อกำหนดต่าง ๆ อันเนื่องจากภาวะ วิกฤตเกี่ยวกับความมั่นคง กฎหมายที่มีอยู่ไม่เพียงพอที่จะแก้ไขปัญหาได้ ทำให้มีความจำเป็น เร่งด่วนฉุกเฉินที่จะต้องตราพระราชกำหนดเพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤติโดยฝ่ายบริหาร ไม่ใช่การออก กฎหมายโดยฝ่ายนิติบัญญัติอย่างกรณีทั่วไป ซึ่งหากไม่มีภาวะวิกฤติเศรษฐกิจจะทำให้การตราพระ ราชกำหนดออกมาแก้ไขปัญหามิได้ ซึ่งกฎหมายที่ออกมาเพื่อแก้ไขภาวะวิกฤติ จนถึงปัจจุบันมีด้วยกัน 10 ฉบับ โดยมีกฎหมายจำนวน 4 ฉบับที่ออกมาเกี่ยวกับการจัดตั้งหน่วยงาน บริหารสินทรัพย์ ได้แก่

- 1) พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ.2540 (ปรส.)
- 2) พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน พ.ศ.2540 (บบส.)

3) พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ.2541

4) พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ.2544 (บสท.)

กฎหมายดังกล่าวได้ออกมาโดยชอบด้วยหลักการทางกฎหมายและเหตุผลหลายอย่าง เพื่อที่จะจัดตั้งหน่วยงานบริหารสินทรัพย์ทั้งหน่วยงานของรัฐและเอกชน

2.3.1 หน่วยงานบริหารสินทรัพย์ของเอกชน⁹

หลังจากที่รัฐบาลได้ออกกฎหมายจัดตั้งบรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงินหรือที่เรียกว่า “บบส.” เพื่อมารองรับซื้อทรัพย์สินจาก ปรส . โดยตราเป็นกฎหมายพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน พ .ศ.2540 และฉบับที่ 2 พ.ศ.2541 ตามที่กล่าวมาแล้ว ต่อมารัฐบาลได้สนับสนุนให้เอกชนโดยเฉพาะสถาบันการเงินต่าง ๆ ได้มีโอกาสจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์ หรือ บบส .เอกชน เพื่อรับโอนสินทรัพย์หรือลูกหนี้ด้อยคุณภาพ (NPLs) จากสถาบันการเงินแห่งนั้นมาบริหารและจัดการ กล่าวคือ ให้สถาบันการเงินแห่งนั้นสามารถแยกหนี้เสีย (Bad Bank) ออกจากสถาบันการเงินนั้นเพื่อให้เหลือแต่หนี้ดี ซึ่งมีผลทำให้สถาบันการเงินแห่งนั้นไม่มีหนี้เสียอยู่เป็นภาระและไม่เกิดอุปสรรคต่อการเพิ่มทุน และไม่กระทบกระเทือนการให้สินเชื่อในภาคเศรษฐกิจ รัฐบาลจึงได้ออกกฎหมาย สำหรับการประกอบธุรกิจบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงินเอกชนขึ้น คือ พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ.2541 ซึ่งกฎหมายฉบับนี้ไม่ได้กำหนดให้มีการเรียกชื่อย่อของบริษัทบริหาร สินทรัพย์ว่าจะเรียกชื่อย่อว่าอย่างไร ซึ่งต่างกับพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน พ.ศ.2540 ซึ่งกำหนดให้เรียกชื่อย่อว่า “บบส.”

สาระสำคัญของพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ คือ มีข้อกำหนดพิเศษและอำนวยความสะดวกในการรับโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพหรือลูกหนี้ NPLs จากสถาบันการเงินที่จัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์แห่งนั้นมาบริหารและสามารถโอนลูกหนี้ที่ถูกฟ้องร้องดำเนินคดีอยู่ในศาลแล้วได้ด้วย โดยกฎหมายให้บริษัทบริหารสินทรัพย์เข้าสวมสิทธิแทนสถาบันการเงินผู้เป็นโจทก์เดิม ทั้งนี้ตามมาตรา 7 และโดยอนุญาติให้เรียกเก็บดอกเบี้ยในอัตราสูงกว่าร้อยละ 15 ได้ (มาตรา 10) กำหนดให้กระบวนการซื้อหรือรับโอนหนี้ NPLs จากสถาบันการเงินแห่งนั้นดำเนินไป

⁹ วิชัย ตันติกุลานนท์ “คำอธิบายและวิเคราะห์ข้อเท็จจริงกฎหมายเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาปฏิรูประบบสถาบันการเงิน” กรุงเทพฯ. หจก.พิมพ์อักษร หน้า 221.

โดยรวดเร็ว ให้ได้รับยกเว้นภาษี ตลอดจนค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรับโอนสินทรัพย์
มาบริหารจัดการด้วย (มาตรา 8)

หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์ คือ ต้องเป็นรูปบริษัทจำกัด
อยู่ก่อน และได้จัดตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือตามกฎหมายมหาชนอยู่ก่อน
แล้ว จึงจะสามารถดำเนินการจดทะเบียนเป็นบริษัทบริหารสินทรัพย์ ตามความในมาตรา 4 และมี
เงื่อนไขว่า ต้องได้รับอนุมัติจากผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย และการดำเนินการของบริษัท
บริหารสินทรัพย์ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนดส่วน
หลักเกณฑ์อื่น ๆ มีลักษณะใกล้เคียงและคล้ายคลึงกับ บบส.

หลังจากที่ออกกฎหมายบริษัท บริหารสินทรัพย์แล้ว ธนาคารต่าง ๆ ก็ได้ตั้งบริษัท
บริหารสินทรัพย์ เพื่อรับโอนหนี้เสียไปบริหาร เช่น บริษัทบริหารสินทรัพย์เพชรบุรี ซึ่งจัดตั้งขึ้น
โดยธนาคารนครหลวงไทย จำกัด เพื่อทำหน้าที่รับโอนทรัพย์สินหรือลูกหนี้ NPLs จากธนาคารนคร
หลวงไทย จำกัด และธนาคารศรีนคร ร แล้ว มาบริหารจำหน่ายจ่ายโอนต่อไป โดยมีจุดมุ่งหมาย
เพื่อให้ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด กลายเป็นธนาคารที่มีแต่หนี้ดี หรือ Good Bank

กล่าวโดยสรุปบริษัทบริหารสินทรัพย์เป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นมาโดยสถาบันการเงิน
เพื่อให้ทำหน้าที่รองรับหรือรับโอนสินทรัพย์หรือลูก หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) จากสถาบัน
การเงินแห่งนั้น แล้วให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ที่ตั้งขึ้นนั้นทำหน้าที่บริหารและจำหน่ายโอนทรัพย์สิน
เหล่านั้นต่อไป ส่วนสถาบันการเงินหรือธนาคารที่โอนหนี้เสียออกไปแล้วก็จะกลายเป็นสถาบัน
การเงินหรือธนาคารที่มีแต่หนี้ดี (Good Bank) โดยคาดว่าจะสามารถบริหารและดำเนินการต่อไปได้
อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งขณะนี้บริษัทบริหารสินทรัพย์ ซึ่งตั้งขึ้นตามพระราชกำหนดบริษัทบริหาร
สินทรัพย์ พ.ศ.2541 จำนวน 15 บริษัท โดยแยกเป็นบริษัทบริหารสินทรัพย์ 13 บริษัท ส่วนอีก 2
บริษัท ได้แก่ บริษัท บริหารสิน ทรัพย์ กรุงเทพพาณิชย์ จำกัด และบริษัทบริหารสินทรัพย์ สุขุมวิท
จำกัด และ เป็นบริษัทบริหารสินทรัพย์ของรัฐ ตามรายชื่อ¹⁰ ดังนี้

1. บริษัทบริหารสินทรัพย์ กรุงเทพพาณิชย์ จำกัด
2. บริษัทบริหารสินทรัพย์ สุขุมวิท จำกัด
3. บริษัทบริหารสินทรัพย์ จตุจักร จำกัด

¹⁰ ข้อมูลธนาคารแห่งประเทศไทย, www.bot.or.th

4. บริษัทบริหารสินทรัพย์ พลอย จำกัด
5. บริษัทบริหารสินทรัพย์ ทวี จำกัด
6. บริษัทบริหารสินทรัพย์ เพทาย จำกัด
7. บริษัทบริหารสินทรัพย์ พญาไท จำกัด
8. บริษัทบริหารสินทรัพย์ พาลาณ จำกัด
9. บริษัทบริหารสินทรัพย์ แม็กซ์ จำกัด
10. บริษัทบริหารสินทรัพย์ รัตนสิน จำกัด
11. บริษัทบริหารสินทรัพย์ ออมทรัพย์ จำกัด
12. บริษัทบริหารสินทรัพย์ เอ็น เอฟ เอส จำกัด
13. บริษัทบริหารสินทรัพย์ กรุงศรีอยุธยา จำกัด
14. บริษัทบริหารสินทรัพย์ สาทร จำกัด
15. บริษัทบริหารสินทรัพย์ สุขโขทัย จำกัด

2.3.2 หน่วยงานบริหารสินทรัพย์ของรัฐ

หน่วยงานบริหารสินทรัพย์ของรัฐ เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายหลายฉบับ และมีอยู่หลายหน่วยงาน มีวัตถุประสงค์ที่จัดตั้งขึ้นต่างกันไปในแต่ละหน่วยงาน ซึ่งมีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ.2540 พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน พ.ศ.2540 พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ.2541 และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ.2544 ซึ่งกฎหมายทั้ง 4 ฉบับ ถือเป็นกฎหมายมหาชน ซึ่งเป็นกฎหมายที่กำหนดกฎเกณฑ์ทางกฎหมายที่เกี่ยวกับสถานะและอำนาจของรัฐและผู้ปกครอง รวมทั้งกฎเกณฑ์ทางกฎหมายที่กำหนดความสัมพันธ์ ระหว่างรัฐและผู้ปกครองกับพลเมืองผู้อยู่ใต้ปกครองในฐานะที่รัฐและผู้ปกครองมีเอกสิทธิ์ทางปกครองเหนือพลเมือง (ในฐานะเอกชน)¹¹ รัฐเป็นเจ้าของอำนาจอมาชาน เนื่องจากรัฐมีภารกิจคือการจัดทำประโยชน์สาธารณะ ได้แก่ การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของประเทศ รัฐจึงต้องเป็นเจ้าของอำนาจอมาชานเพื่อจัดระเบียบและบังคับให้เกิดความสงบสุขในสังคม

ดังนั้น ลักษณะเฉพาะของกฎหมายมหาชน แบ่งเป็น 3 ประการ คือ

¹¹ ภูริชญา วัฒนรุ่ง “ปรัชญาและหลักกฎหมายมหาชน” มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2547 หน้า 5

ประกาศที่ 1 กฎหมายมหาชน เป็นกฎหมายที่ใช้กับนิติบุคคลตามกฎหมายมหาชน และบุคคลธรรมดา

ประกาศที่ 2 กฎหมายมหาชน เป็นกฎหมายเพื่อประโยชน์สาธารณะ

ประกาศที่ 3 กฎหมายมหาชน เป็นกฎหมายที่ไม่เสมอภาคสามารถบังคับเอาได้

จากลักษณะดังกล่าว หน่วยงานของรัฐจึงเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายมหาชน ได้แก่ กระทรวงทบวง กรม, รัฐวิสาหกิจ, วิทยาลัยอาชีวศึกษา, องค์การมหาชน เป็นต้น ความมีสภาพเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายมหาชนนี้จุดมุ่งหมายสำคัญคือ ความต้องการให้องค์กรเหล่านี้เป็นตัวแทน หรือเป็นองค์กรรับรองอำนาจรัฐในการปกครอง หน่วยงานบริหารสินทรัพย์ของรัฐจึงเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายมหาชนในการจัดการบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ เพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งมีอยู่ด้วยกันหลายองค์กรตั้งขึ้นตามความมุ่งหมายของกฎหมายแต่ละฉบับแตกต่างกันไป โดยในที่นี้จะกล่าวถึงหน่วยงานบริหารสินทรัพย์ของรัฐที่ทำหน้าที่ในการบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพอย่างแท้จริง และจะกล่าวถึงหน่วยงานบริหารสินทรัพย์ของรัฐที่ได้ถูกปิดกิจการลงแล้วในปัจจุบันด้วย เพื่อให้ทราบถึงภาพรวมของหน่วยงานบริหารสินทรัพย์ของรัฐทั้งหมด

2.3.2.1 องค์กรเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน – ปรส. (The Financial sector Restructuring Authority : FRA)

เนื่องจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปี 2540 ทำให้มีการสั่งระงับการดำเนินการสถาบันการเงิน กล่าวคือ ได้มีการสั่งระงับการดำเนินกิจการของ บริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์จำนวน 56 บริษัท ตามคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง หลังจากนั้นก็ได้มีการตราพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ.2540 ขึ้น เพื่อดำเนินการกับสถาบันการเงินที่ถูกสั่งระงับการดำเนินการกิจการดังกล่าว ในพระราชกำหนดนี้ได้ กำหนดให้มีการจัดตั้งองค์กรขึ้น โดยเรียกว่า “องค์กรเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน ” หรือ “ปรส.” มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขฟื้นฟูฐานะสถาบันการเงินที่ถูกสั่งระงับการดำเนินกิจการทั้ง 56 แห่ง ช่วยเหลือผู้ฝากเงิน และเจ้าหน้าที่สุจริตของบริษัทที่ถูกสั่งระงับการดำเนินกิจการ และชำระบัญชีบริษัทที่ถูกสั่งระงับการดำเนินกิจการในกรณีของบริษัทดังกล่าวไม่อาจดำเนินกิจการต่อไปได้ ต่อมาก็ได้มีการจัดตั้งบรรษัทบริหารสินทรัพย์ของสถาบันการเงิน หรือ บบส . (Financial Institution Asset Management Corporation) เพื่อรับซื้อสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของสถาบันการเงินทั้ง 56 แห่งข้างต้น และธนาคารพาณิชย์ของรัฐ ตามพระ

ราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ.2540 และ พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน พ.ศ.2540 ตามลำดับ

ปัจจุบัน ปรส. ได้ดำเนินการแก้ไขฟื้นฟูสถาบันการเงินที่ถูกกระงับการดำเนินกิจการตามอำนาจหน้าที่เสร็จสิ้นแล้ว คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติให้ยุบเลิกองค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงินเรียบร้อยแล้ว

2.3.2.2 คณะกรรมการเพื่อส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ : คปน. (Corporate Debt Restructuring Adviser Committee - CDRAC)

คณะกรรมการเพื่อส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ (คปน.) เป็นหน่วยงานที่มีได้จดทะเบียนเป็นบริษัท จัดตั้งขึ้นโดยธนาคารแห่งประเทศไทย ทำหน้าที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และเป็นตัวกลางในการที่จะเชื่อมโยงให้เจ้าหนี้ที่เป็น สถาบันการเงินและลูกหนี้เข้ามาเจรจาเพื่อปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามเงื่อนไขและภายในกรอบระยะเวลาตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ซึ่งส่งผลให้เจ้าหนี้ทุกรายมีโอกาสได้รับชำระหนี้ อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม และได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมและยุติธรรม ทั้งเจ้าหนี้ในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งเจ้าหนี้ที่มีหลักประกันและไม่มีหลักประกันด้วย นอกจากนี้ เจ้าหนี้จะมีผู้ประสานงานให้กระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้สามารถดำเนินการได้อย่างราบรื่น และรวดเร็วขึ้น โดยเจ้าหนี้จะทราบขั้นตอนและ กำหนดเวลาในการพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของ ลูกหนี้อย่างเป็นระบบ และมีแนวทางปฏิบัติที่เป็นมาตรฐาน สำหรับทางด้านลูกหนี้จะทำให้ลูกหนี้สามารถเจรจาปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับเจ้าหนี้สถาบันการเงินต่าง ๆ ได้สะดวกมากขึ้นและสำเร็จเร็วขึ้น โดยสามารถเจรจากันทางสถาบันกานนำ และคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งได้

การดำเนินการของ คปน. นี้มิได้เป็นการบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของสถาบันการเงินเหมือนกับ ปรส. หรือ บริษัทบริหารสินทรัพย์ และไม่มีอำนาจในการดำเนินการเช่นว่านั้นด้วย หากแต่มีวัตถุประสงค์เช่นเดียวกัน กล่าวคือ เป็นการหาวิธีการช่วยลดปัญหาสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ หรือ NPLs ออกจากระบบสถาบันการเงินให้ได้มากที่สุด อย่างไรก็ตามวิธีการของ คปน. ดังกล่าวไม่ประสบผลสำเร็จมากนัก เนื่องจากการดำเนินการของ คปน. มีลักษณะเป็นการแทรกแซงการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ระหว่างสถาบันการเงินกับลูกหนี้ และมีลักษณะเป็นการ

กดดันทั้งลูกหนี้และ เจ้าหนี้มากจนเกินไป เนื่องจากกฎเกณฑ์และระเบียบของ คปน .ค่อนข้างเคร่งครัด ซึ่งทำให้เกิดผลเสียมากกว่าผลดี

2.3.2.3 บริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน (Financial Institution Asset Management Corporation) (บปส.)

จากการที่กระทรวงการคลังได้สั่งปิดกิจการสถาบันการเงิน 56 แห่ง โดยให้องค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ปรส.) เข้าควบคุมชำระบัญชี และมีอำนาจจำหน่ายทรัพย์สินของสถาบันการเงินเหล่านั้นด้วยวิธีการเปิดประมูลแข่งขันราคาไม่มีอำนาจจำหน่ายโดยวิธีอื่น หรือใช้วิธีการบริหารจัดการ รัฐบาลจึงได้ออกกฎหมายตั้ง บริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงินขึ้น เพื่อให้มีอำนาจซื้อทรัพย์สินจากการจำหน่ายโดยองค์การปฏิรูประบบสถาบันการเงินมาบริหารจัดการจำหน่ายโอนได้อีกทอดหนึ่ง โดยมีลักษณะเป็นองค์กรของรัฐ และกระทรวงการคลังเป็นผู้ถือหุ้น ตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน พ.ศ.2540 มีอำนาจเข้าร่วมประมูลทรัพย์สินที่จำหน่าย โดยองค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ปรส.) เพื่อสนับสนุนให้ ปรส.ขายทรัพย์สินได้ในราคาที่สูงขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถรับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพจากสถาบันการเงินที่กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินเข้าถือหุ้นและมีอำนาจบริหารจัดการและจากองค์กรบริหารสินทรัพย์ (อบส.) ซึ่งถูกยุบเลิกแล้ว โดยมีการตราเป็นพระราชกฤษฎีกา นอกจากนี้แล้วไม่สามารถที่จะรับซื้อหรือรับโอนทรัพย์สินจากองค์กรใดมาบริหารได้อีก รวมทั้งทรัพย์สินจากการขายทอดตลาดของเจ้าหนี้ พนักงานบังคับคดีหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ด้วย

บริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน จึงเป็นเครื่องมือของรัฐในการบริหารสินทรัพย์ของสถาบันการเงินที่ถูกปิดกิจการ เป็นองค์กรเฉพาะกิจ ซึ่ง ณ ปัจจุบันคณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2548 ให้ยุบเลิกแล้ว โดยให้รวบรวมกิจการและโอนพนักงานทั้งหมดไปยังบริษัทบริหารสินทรัพย์กรุงเทพพาณิชย์ จำกัด (บสภ.)

2.5.2.4 บริษัท บริหารสินทรัพย์กรุงเทพพาณิชย์ จำกัด (บสภ.) (Bangkok Commercial Asset Management Co.,LTD : BAM)¹²

¹² <http://www.bam-amc.com> บริษัทบริหารสินทรัพย์กรุงเทพพาณิชย์

บริษัท บริหารสินทรัพย์กรุงเทพ พาณิชย จำกัด (บสก.) ก่อตั้งขึ้นตามพระราชกำหนด บริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ.2541 โดยจดทะเบียนเป็นบริษัทบริหารสินทรัพย์ ในวันที่ 1 เมษายน 2542 ด้วยทุนจดทะเบียนทั้งสิ้น 13,675 ล้านบาท มีกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาาระบบสถาบันการเงินเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ บสก. จึงมีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจ ซึ่งเป็นสถาบันการเงินในฐานะ บริษัทบริหารสินทรัพย์ ในรูปแบบบริษัทจำกัดแห่งแรกในประเทศไทย และมีสำนักงานตาม ต่างจังหวัดอีก 24 แห่งทั่วประเทศ การบริหารของ บสก. เป็นการรับซื้อรับโอนสินทรัพย์ด้อย คุณภาพจากสถาบันการเงินต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน มาบริหาร เพื่อแก้ปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิด รายได้ (NPLs) ของระบบสถาบันการเงิน และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งเดิม บสก. จัดตั้งขึ้นเนื่องจากธนาคารกรุงเทพฯ พาณิชยการ จำกัด (มหาชน) ได้บริหารงาน ผิดพลาดทำให้ขาดสภาพคล่องทางการเงินมีสินทรัพย์ด้อยคุณภาพจำนวนมาก ทำให้กองทุนฟื้นฟู และพัฒนาาระบบสถาบันการเงินต้องเข้ามาช่วยเหลือ โดยการถือหุ้นเพิ่มทุนหลายครั้ง แต่ก็ไม่สามารถช่วยเหลือสถานะของธนาคารได้ ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้สั่งปิดกิจการและจัดตั้ง บริษัทบริหารสินทรัพย์กรุงเทพพาณิชย จำกัด ขึ้นมาเพื่อบริหารหนี้ด้อยคุณภาพเหล่านี้ โดยใช้ กฎหมายในการบริหารสินทรัพย์เดียวกับ บบส. เอกชน คือ พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ.2541 จากการบริหารงานตามพระราชกำหนดนี้สามารถที่จะซื้อโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพจาก สถาบันการเงินอื่น ๆ ได้อีก ซึ่งในขณะนี้ นอกจากบริหารหนี้ด้อยคุณภาพของธนาคารกรุงเทพฯ พาณิชยการ จำกัด แล้วยังมีหนี้ด้อยคุณภาพที่รับมาบริหารจัดการ จากสถาบันการเงินอื่น ๆ อีกหลาย แห่ง ได้แก่ บริษัทบริหารสินทรัพย์พญาไท จำกัด บริษัทบริหารสินทรัพย์ออมทรัพย์ จำกัด บริษัท บริหารสินทรัพย์รัตนสิน จำกัด ธนาคารแสตนดาร์ด ชาเตอร์ นครธน จำกัด (มหาชน) ธนาคาร อาคารสงเคราะห์ และ ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) ทั้งนี้ เป็นไปตามนโยบายของรัฐที่จะ กำกับดูแลให้ บสก.บริหารหนี้ของสถาบันการเงินอื่นได้อีก โดยมุ่งให้ บสก.เป็นเครื่องมือของรัฐใน การบริหารสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ ในระบบเศรษฐกิจการเงินให้คล่องตัว ซึ่งจะมีผลต่อเศรษฐกิจของ ประเทศ นอกจากนี้คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ยุบรวมบรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน (บบส.) เข้ากับบริษัทบริหารสินทรัพย์กรุงเทพพาณิชย จำกัด (บสก.) แล้ว เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2548 โดย ได้โอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพของสถาบันการเงิน 56 แห่ง ที่ บบส.ดูแลมายัง บสก. พร้อมทั้งรับโอน พนักงาน บบส.มายัง บสก.ด้วย โดยให้กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาาระบบสถาบันการเงิน ซึ่งเป็นผู้ถือ

หุ้นของ บสท. และกระทรวงการคลังซึ่งเดิมถือหุ้นของ บบส. ร่วมกันกำหนดแนวทางการบริหารต่อไป

2.3.2.5 บริษัท บริหารสินทรัพย์สุขุมวิท จำกัด (บบส.สุขุมวิท) (Sukhumvit Assets Management Co.,Ltd. : SAM)¹³

บริษัท บริหารสินทรัพย์สุขุมวิท จำกัด จัดตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2543 ได้จดทะเบียนเป็นบริษัทบริหารสินทรัพย์ ตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ.2541 มีกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาาระบบสถาบันการเงินเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัท มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจวัตถุประสงค์หลักของบริษัท คือ บริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพที่รับโอนมาจากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งรวมถึงลูกหนี้ที่รับโอนมาจากธนาคารมหานคร จำกัด (มหาชน) ให้เป็นหนี้ดีมีคุณภาพ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในมาตรการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ เป็นการบริหารและจัดการสินทรัพย์ด้วยคุณภาพที่รับโอนมาเพื่อจำกัดความสูญเสียทางการเงินต่อกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาาระบบสถาบันการเงินให้น้อยที่สุด เพื่อการฟื้นฟูระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ และขณะนี้ธนาคารแห่งประเทศไทยได้มีคำสั่งให้ปิดกิจการของบริษัทบริหารสินทรัพย์เพชรบุรี จำกัด (บบส.เพชรบุรี) ซึ่งเป็นของรัฐวิสาหกิจเช่นกัน และโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของ บบส.เพชรบุรี ที่รับซื้อมาจากธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) ไปยัง บบส.สุขุมวิท ทั้งหมด เพื่อให้การจัดการหนี้เสียของ ธนาคารรัฐมีความรวดเร็วขึ้น โดยรับโอนพนักงานของ บบส.เพชรบุรีทั้งหมด นอกจากนี้ยังได้รับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพจากธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) มาบริหารจัดการด้วย สำหรับรูปแบบการบริหาร บบส.สุขุมวิท นอกจากจะบริหารจัดการหนี้เองแล้ว ยังได้มีการจ้างผู้บริหารสินทรัพย์ภายนอกเป็นผู้จัดการบริหารหนี้โดยการติดต่อประสานงานกับลูกหนี้ และยังเป็นตัวแทนในการรับชำระหนี้ด้วย ซึ่งต่างจากบริษัทบริหารสินทรัพย์อื่น โดยบริษัทบริหารสินทรัพย์อื่นของรัฐนั้นจะทำการบริหารสินทรัพย์เองทั้งหมด บบส.สุขุมวิท จึงบริหารงานโดยใช้หลักการบริหารที่มีลักษณะแบบรวมศูนย์มากกว่ากระจายศูนย์เหมือน บสท.ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจ

ดังนั้น แนวคิดในการบริหารจึงต่างจาก บบส.เอกชน ซึ่ง บบส.ของรัฐมีนโยบายในการลดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ในระบบสถาบันการเงินทั้งระบบ เพื่อเศรษฐกิจของประเทศเป็นหลัก

¹³ <http://www.gam.or.th> บริษัทบริหารสินทรัพย์สุขุมวิทจำกัด

2.3.2.6 บริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (บสท.) (Thai Assets Management Co.,Ltd. : TAMC)¹⁴

บสท. จัดตั้งขึ้นเป็นนิติบุคคลตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. 2544 โดยจัดตั้งหลังจากมีการจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน ในปี 2540 ในรูปรัฐวิสาหกิจ และหลังจากมีการออกพระราชกำหนดจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. 2541 ในรูปของบริษัทเอกชน ซึ่งได้มีการพยายามหาทางแก้ปัญหาสินทรัพย์ด้อยคุณภาพของสถาบันการเงินต่าง ๆ แต่ไม่สามารถแก้ปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากสถาบันการเงินแต่ละแห่งมีนโยบายในการบริหารสินทรัพย์ต่างกัน จึงไม่สามารถแก้ปัญหาเศรษฐกิจโดยรวมได้ รัฐบาลจึงได้ตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย โดยรับซื้อหรือรับโอนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) ทั้งระบบแยกจากสถาบันการเงิน โดยมีหลักการไม่แตกต่างจากบริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน และบริษัทบริหารสินทรัพย์เอกชน คือ ต้องการให้สถาบันการเงินเหลือแต่ลูกหนี้ดี ส่วนหนี้เสียก็ปล่อยให้เป็นที่หน้าของบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (บสท.) หากมีการแก้ไขและปล่อยเวลาให้เนิ่นช้าต่อไปจะเกิดปัญหาอย่างรุนแรงและกระทบต่อการฟื้นฟูเศรษฐกิจได้ ซึ่งการแก้ไขโดยการจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทยจะเป็นการสร้างเสถียรภาพให้แก่เศรษฐกิจและระบบสถาบันการเงินโดยรวมได้

วัตถุประสงค์ในการดำเนินการของ บสท.

บสท. มีวัตถุประสงค์ในการบริหารสินทรัพย์ด้อยคุณภาพของสถาบันการเงินและบริษัทบริหารสินทรัพย์ ปรับโครงสร้างหนี้ และปรับโครงสร้างกิจการ โดยการรับโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพของสถาบันการเงินและบริษัทบริหารสินทรัพย์ รวมทั้งสิทธิอื่นใดเหนือทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันการชำระหนี้สำหรับสินทรัพย์ด้อยคุณภาพนั้น หรือโดยการใช้มาตรการอื่น ๆ เพื่อประโยชน์แก่การฟื้นฟูเศรษฐกิจ หรือความมั่นคงของประเทศ

สถานะทางกฎหมาย

บสท. เป็นนิติบุคคลมีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น เพื่อให้มีความคล่องตัวในการดำเนินงาน

¹⁴ <http://www.TAMC.or.th> บริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย

อำนาจหน้าที่

บสท. มีอำนาจในการรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพจากสถาบันการเงินที่กองทุนฟื้นฟูและพัฒนา ระบบสถาบันการเงินหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเป็นผู้ถือหุ้นเกินร้อยละ 50 มาบริหารและมีอำนาจเบ็ดเสร็จสามารถดำเนินการเกี่ยวกับสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ รวมทั้งหลักประกันต่าง ๆ ได้ โดยการปรับโครงสร้างหนี้ ปรับโครงสร้างกิจการ จำหน่ายจ่ายโอนทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันของลูกหนี้ โดยไม่ต้องอาศัยอำนาจศาล หรือคำพิพากษาของศาล

พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ได้กำหนดให้ยุบเลิก บสท. เมื่อสิ้นปีที่ 10 และชำระบัญชีให้เสร็จสิ้นในปีที่ 12

2.4 แนวคิดและรูปแบบการบริหารจัดการสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของต่างประเทศ

ในส่วนนี้เป็นการนำเสนอถึง การจัดตั้งหน่วยงานบริหารสินทรัพย์และการจัดการสินทรัพย์ด้วยคุณภาพตามกฎหมายต่างประเทศเพื่อศึกษาถึงแนวทางและหลักเกณฑ์ของต่างประเทศ และเพื่อวิเคราะห์ถึงความเหมือนและความแตกต่างของกฎหมายการบริหารสินทรัพย์ในแต่ละประเทศ โดยขอเน้นที่ประเทศเกาหลีใต้ ซึ่งประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ เปรียบเทียบกับของไทย

รูปแบบของหน่วยงานบริหารสินทรัพย์ในต่างประเทศจะเป็นแบบการรวมศูนย์การบริหาร (Centralized Approach) ซึ่งจะแบ่งการบริหารสินทรัพย์ตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเป็น 2 รูปแบบ คือ

รูปแบบที่หนึ่ง จะเน้นการจำหน่ายทรัพย์สินโดยเร็ว เพื่อให้หนี้ออกจากระบบบัญชีธนาคาร

รูปแบบที่สอง มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเพื่อปรับโครงสร้างหนี้หรือโครงสร้างกิจการ ซึ่งแต่ละรูปแบบก็จะมีประเทศต่าง ๆ ที่ประสบปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) นำไปปรับใช้เพื่อแก้ปัญหาต่างกัน ดังนี้¹⁵

2.4.1 การบริหารสินทรัพย์ที่เน้นการจำหน่ายทรัพย์สินโดยรวดเร็ว (Rapid Asset Disposition Agency) เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อรับโอนสินทรัพย์จากสถาบันการเงินที่ถูกปิดกิจการหรือทางการ

¹⁵ สถิติ ล้มพวงศัพธ์ เรื่องเดิม หน้า 14

ข้าแทรกแซงการดำเนินงาน เพื่อจัดการจำหน่ายหนี้สินและสินทรัพย์ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาอันรวดเร็ว ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้เกิดการด้อยค่าของสินทรัพย์ลงไ้มากกว่าที่เป็นอยู่ โดยประเทศที่บริหารสินทรัพย์ในรูปแบบนี้ ได้แก่ หน่วยงานบริหารสินทรัพย์ของประเทศสเปน (DGF) สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (ART) สหรัฐอเมริกา (RTC) และเม็กซิโก (FOBAPROA) ซึ่งรัฐบาลเป็นผู้จัดตั้งขึ้นเพื่อประมูลขายสินทรัพย์ ปรากฏว่า ประเทศเม็กซิโก และสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ไม่ประสบความสำเร็จในการดำเนินการ ซึ่งเกิดจากหน่วยงานบริหารสินทรัพย์ไม่มีความเป็นอิสระในการดำเนินงาน มีอิทธิพลทางการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้องและรัฐบาลมีนโยบายในการจัดการกับปัญหาได้ไม่ดีพอ อีกทั้งสินทรัพย์ที่โอนไปส่วนหนึ่งเป็นสินทรัพย์ที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง ทำให้ยากต่อการจัดการ นอกจากนี้ยังมีการโอนสินทรัพย์ในราคาที่สูงกว่าราคาตลาด (Market Value)¹⁶

สำหรับประเทศสเปน และสหรัฐอเมริกานั้น สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดการบริหารหนี้ด้อยคุณภาพได้ถึงร้อยละ 50 ภายในระยะเวลา 5 ปี ซึ่งประเทศสเปนประสบความสำเร็จเนื่องจากการที่สินทรัพย์ด้อยคุณภาพนั้นเป็นสินทรัพย์ของสถาบันการเงินขนาดเล็ก และระบบธนาคารพาณิชย์ ที่มีความมั่นคงช่วยรองรับในการแก้ไขปัญหาได้ แต่อย่างไรก็ตามเป็นการแก้ไขปัญหามุ่งเน้นเฉพาะหนี้ของสถาบันการเงิน

ส่วนกรณีของประเทศสหรัฐอเมริกาเกิดจากการที่สินทรัพย์ด้อยคุณภาพส่วนใหญ่ เป็นสินเชื่ออสังหาริมทรัพย์และที่อยู่อาศัย ซึ่งง่ายต่อการจัดรวมสินทรัพย์เพื่อประมูลขาย นอกจากนั้น การฟื้นตัวของอสังหาริมทรัพย์¹⁷ และตลาดทุนก็ทำให้การบริหารสินทรัพย์ประสบความสำเร็จเช่นกัน

2.4.2 การบริหารสินทรัพย์ที่เน้นการปรับโครงสร้างหนี้ (Restructuring Agency)

องค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อปรับโครงสร้างหนี้และปรับโครงสร้างกิจการ เป็นการบริหารที่เน้นการแก้ไขปัญหาการเงินทั้งระบบให้มีความแข็งแกร่ง โดยเป็นการเน้นการปรับโครงสร้างหนี้มากกว่าการจำหน่ายสินทรัพย์ ได้แก่ หน่วยงานบริหารสินทรัพย์ของประเทศฟินแลนด์ (Arsenal)

¹⁶ กุลกานต์ ตันติเตมิต เรื่องเดิม หน้า 31

¹⁷ กุลกานต์ ตันติเตมิต เรื่องเดิม หน้า 32

กาน่า (Npart) สวีเดน (Securum) โดยในการ Restructuring Agency บริหารสินทรัพย์จะแบ่งสินทรัพย์ ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ.-

1. กลุ่มที่ยังมีความสามารถในการชำระหนี้ ซึ่งจะได้รับการปรับโครงสร้างหนี้หรือปรับโครงสร้างกิจการตามความเหมาะสม เพื่อให้ลูกหนี้ที่มีศักยภาพและมีความเข้มแข็ง สามารถกลับมาเป็นลูกหนี้ที่ดีและพร้อมที่จะดำเนินธุรกิจต่อไป
2. กลุ่มที่ไม่มีศักยภาพในการปรับโครงสร้างหนี้หรือปรับโครงสร้างกิจการ ซึ่งจะถู ก บังคับหลักประกัน หรือดำเนินการบังคับคดีตามกระบวนการทางศาลต่อไป

ประเทศที่ประสบความสำเร็จในการบริหารสินทรัพย์ ได้แก่ ประเทศสวีเดน และ ฟินแลนด์ สำหรับประเทศสวีเดนประสบความสำเร็จอย่างมาก และได้ปิดกิจการลงหลังจากดำเนินการไปได้เพียง 5 ปี จัดเก็บสินทรัพย์ได้ร้อยละ 98 ของสินทรัพย์ทั้งหมดที่โอนไป ซึ่งสินทรัพย์ที่โอนไปนี้มีเพียงร้อยละ 8 ของสินทรัพย์ในระบบธนาคาร ส่วนใหญ่เป็นอสังหาริมทรัพย์ทางการพาณิชย์ขนาดใหญ่ และมีเจ้าหนี้หลายรายเป็นการบริหารแบบมีอาชีพ มีความเป็นอิสระสูงในการบริหารมีกฎหมายรองรับและเงินทุนเพียงพอ

สำหรับประเทศฟินแลนด์ สามารถบริหารจัดการจัดเก็บหนี้ได้ร้อยละ 50 ภายในเวลา 5 ปี เป็นผลจากสินทรัพย์ด้อยคุณภาพมีจำนวนน้อยเพียงร้อยละ 5.2 ของสินทรัพย์ในระบบธนาคาร และส่วนใหญ่เป็นอสังหาริมทรัพย์มีเงินทุนสนับสนุนอย่างเพียงพอ การบริหารงานและบุคคลากรมีประสิทธิภาพ ส่วนประเทศกาน่าไม่ประสบความสำเร็จในการบริหาร เนื่องจากขาดแคลนบุคลากรและเงินทุน ขาดการบริหารงานแบบมืออาชีพและสินทรัพย์ส่วนใหญ่มาจากรัฐวิสาหกิจ ทำให้ยากต่อการปรับโครงสร้างหนี้และการเป็นอิสระจากอิทธิพลทางการเมือง รวมทั้งไม่มีกฎหมายรองรับในการบริหารงานอย่างเพียงพอ¹⁸

หลังจากเกิดวิกฤติเศรษฐกิจในปี 2540 ซึ่งเป็นวิกฤติในภูมิภาคเอเชียด้วย ได้มีการจัดตั้งหน่วยงานบริหารสินทรัพย์ เพื่อแก้ไขปัญหาในระบบสถาบันการเงินและหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ เช่นกัน ได้แก่ ประเทศมาเลเซีย (PARNAHARTA) สาธารณรัฐ เกาหลีใต้ (KAMCO) และ อินโดนีเซีย (IBRA)

¹⁸ กุลกานต์ ดันติเดมิท เรื่องเดิม หน้า 33

ในกรณีของประเทศมาเลเซีย มีวัตถุประสงค์ในการปรับโครงสร้างหนี้และจำหน่ายทรัพย์สิน สำหรับประเทศเกาหลีใต้ในช่วงแรกใช้วิธีประมูลขายทรัพย์สินเพื่อให้ได้ข้อยุติโดยเร็ว แต่ภายหลังได้ให้ผู้เชี่ยวชาญมาบริหารทำให้มีการเจรจาปรับโครงสร้างหนี้กับลูกหนี้เช่นกัน ส่วนประเทศอินโดนีเซียมีอำนาจในการจำหน่ายทรัพย์สินหนี้สินที่รับโอนมาทั้งวิธีเฉพาะเจาะจงและวิธีเสนอขายทั่วไป และมีอำนาจในการออกหนังสือเพื่อบังคับคดีพร้อมทั้งมีอำนาจในการปรับโครงสร้างหนี้ได้ด้วย¹⁹

2.4.3 กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารสินทรัพย์ของต่างประเทศ²⁰

ในส่วนนี้จะขอกล่าวถึงการจัดตั้งองค์กรบริหารสินทรัพย์ หลักเกณฑ์และวิธีการต่าง ๆ ในการบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพตามกฎหมายต่างประเทศ โดยผู้เขียนขอนำเสนอกฎหมายของประเทศที่ประสบกับปัญหาภาวะทางเศรษฐกิจในเวลาใกล้เคียงกับที่เกิดในประเทศไทย และเป็นประเทศที่มีรูปแบบและขนาดทางเศรษฐกิจคล้าย ๆ กับประเทศไทย ซึ่งได้แก่กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของประเทศเกาหลีใต้ อินโดนีเซีย และมาเลเซีย

2.4.3.1 ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี

ประเทศเกาหลีใต้ถือได้ว่าเป็นประเทศหนึ่งที่มีการจัดตั้งบริษัท บริหารสินทรัพย์ขึ้น เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ขึ้นมาแล้ว คือ ได้มีการจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์ขึ้นตั้งแต่ปี ค.ศ.1962²¹ โดยใช้ชื่อว่า Korea Asset Management Corporation (KAMCO) เพื่อดำเนินการจัดการหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ เป็นหน่วยงานหนึ่งที่แยกออกจาก Korea Development Bank และในปี ค.ศ.1997 ได้ถูกจัดตั้งจากรัฐบาลเป็นตัวแทนอันมีอำนาจดำเนินการจัดการเกี่ยวกับหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้จากสถาบันการเงินในประเทศทั้งหมด ซึ่ง KAMCO ในปัจจุบันนี้เป็นสถาบันเดียวในสาธารณรัฐเกาหลีที่มีอำนาจในการซื้อและรับโอนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้จากสถาบันการเงินของประเทศ

ดังนั้น KAMCO ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ดังนี้ คือ ส่งเสริมการจำหน่ายจ่ายโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของสถาบันการเงิน ส่งเสริมความพยายามที่จะทำให้ผู้ประกอบการที่

¹⁹ สถิติฯ ลิมพงค์พันธ์ เรื่องเดิม หน้า 20-21

²⁰ กิตติพงษ์ อรุณีพัฒน์พงศ์ และคณะ. (2541). คู่มือกฎหมายบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย. หน้า 128

²¹ Online. (2010, 5 กรกฎาคม). About Kameo. สืบค้นเมื่อ 1 เมษายน 2008, จาก

อาจจะล้มละลายให้ดำเนินการได้ตามปกติ และ ส่งเสริมและเพิ่มสภาพคล่องและความมั่นคงของสถาบันการเงิน

KAMCO มีฐานะเป็นนิติบุคคลประเภท Corporation จึงอำนาจและหน้าที่ต่างๆ เพื่อดำเนินการให้เป็นที่ไปตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. อำนาจหน้าที่ของ KAMCO

KAMCO มีอำนาจในการดำเนินการกับหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ดังนี้

- 1) ดำเนินคดีทางศาล และทำการยึด และจำหน่ายทรัพย์สิน
- 2) ทำ Securitization²²
- 3) ซื้อสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ และรับโอนหุ้นอันเกิดจากโอนหนี้สินเป็นทุน รวมถึงบริหารจัดการหลักทรัพย์ที่ออกโดยนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแบ่งสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์
- 4) ให้สินเชื่อหรือค้ำประกันไม่เกินจำนวนที่กำหนด
- 5) ให้การสนับสนุนทางการเงินกับผู้ซื้อสินทรัพย์ที่ KAMCO รับโอนมา
- 6) สงวนรักษาและรับชำระหนี้ของสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ
- 7) รับโอนสินทรัพย์ที่อยู่ภายใต้แผนปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่ทำ ขึ้นระหว่างลูกหนี้กับสถาบันการเงิน (Self-rescue Plan)

8) จัดการหรือจำหน่ายทรัพย์สินที่ไม่ได้ใช้ดำเนินการ หรือสินทรัพย์อื่นๆ ของ (Non – Operating Asset) ที่สถาบันการเงินได้รับมาอันเนื่องจากการปรับโครงสร้างหนี้ หรือ เป็นสินทรัพย์ที่สถาบันการเงินได้รับมาอันเนื่องมาจากการปรับโครงสร้างหนี้ หรือ เป็นสินทรัพย์ ที่สถาบันการเงินต้องการขายเพื่อปรับปรุงสภาพทางการเงิน

9) จำหน่ายสินทรัพย์ที่ยึดหรืออายัดโดยหน่วยงานราชการ รวมทั้งจัดการและจำหน่ายสินทรัพย์ที่ได้รับโอนจากหน่วยงานราชการ

10) ชำระบัญชีบริษัทที่รัฐบาลถือหุ้นเกินกว่ากึ่งหนึ่ง

²² การทำ Securitization หมายถึง กระบวนการแปรสิทธิเหนือทรัพย์สินของสถาบันธุรกิจให้เป็นตราสารเพื่อการระดมทุนโดยตรง. อ้างถึงในธรรมนูญ อานันท์ไทย. (2538, มกราคม-มีนาคม. Securitization คืออะไร?) นักบริหาร, หน้า 15, 1. หน้า 44.

11) เป็นทรัพย์สินในส่วนที่เกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ ที่มีความยากลำบากในการขาย อสังหาริมทรัพย์ และให้มีอำนาจในการโอนอสังหาริมทรัพย์ข้างเคียงด้วย

12) ให้เช่าสังหาริมทรัพย์หรืออสังหาริมทรัพย์

2. การบริหารงานของ KAMCO

KAMCO บริหารงานโดยคณะกรรมการซึ่งมีทั้งสิ้น 11 คน ซึ่งมีอำนาจในการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- 1) จัดทำและแก้ไขข้อบังคับในการปฏิบัติงาน
- 2) จัดทำและแก้ไขงบประมาณ
- 3) จัดทำและแก้ไขการบริหารกองทุนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ
- 4) กำหนดแผนงานยอดการออกหุ้นกู้หรือพันธบัตร
- 5) รับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ อสังหาริมทรัพย์ หลักทรัพย์
- 6) รับโอนบริษัทในเครือของลูกหนี้

อำนาจในการดำเนินการที่สำคัญมากที่สุดของ KAMCO คือ การโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพมาเพื่อบริหารจัดการ ในส่วนนี้ KAMCO ได้กำหนดถึงหลักเกณฑ์ในเรื่องการดำเนินการจัดการแก้ไขสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ

3. หลักเกณฑ์การดำเนินการจัดการแก้ไขสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของ KAMCO

3.1 ความหมายของสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ ของ KAMCO

ในการดำเนินการแก้ไขสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ ของ KAMCO นั้น สินทรัพย์ด้วยคุณภาพที่ KAMCO สามารถรับซื้อ รับโอนมาเพื่อบริหารจัดการได้นั้น หมายถึง สินทรัพย์ที่เป็นสิทธิเรียกร้องที่เกิดจากการให้สินเชื่อของสถาบันการเงิน ซึ่งการชำระหนี้ ไม่ตรงตามกำหนดหรือที่คณะกรรมการ KAMCO พิจารณาเห็นว่ามีความเสี่ยงอย่างยิ่ง ที่จะเรียกชำระหนี้ไม่ได้ โดยพิจารณาจากผลการดำเนินงาน สถานะทางการเงินและรายได้ของลูกหนี้ ทั้งนี้ในการรับโอน KAMCO จะต้องดำเนินการรับโอนสินทรัพย์ดังต่อไปนี้ก่อน คือ สินทรัพย์ด้วยคุณภาพที่ถือว่ามีความสำคัญของสาธารณะ หรือสินทรัพย์ด้วยคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้เสียจำนวนมาก หรือสินทรัพย์ด้วยคุณภาพที่สามารถขายได้ทันทีเนื่องจากไม่มีข้อจำกัดใด ๆ ในการขาย อีกทั้ง

KAMCO จะไม่รับโอนสินทรัพย์ที่มีบุริมสิทธิอันเหนือกว่าอันเป็นที่คาดการณ์ได้ว่าการรับโอนจะไม่คุ้มค่าเกินกว่าที่ระบุไว้ในข้อบังคับการทำงานของ KAMCO

3.2 วิธีการโอนสินทรัพย์ของ KAMCO

เมื่อสถาบันการเงินสถาบันใดสถาบันหนึ่งร้องขอ KAMCO จะเข้าทำสัญญากับสถาบันการเงินนั้นเพื่อรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพมาบริหารจัดการหรือเข้า ทำสัญญาระหว่างสถาบันการเงินลูกหนี้ และ KAMCO โดยรับโอนหลักประกันเพื่อการชำระหนี้ สัญญารับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ จะระบุถึงราคาสินทรัพย์ที่โอนและข้อกำหนดต่าง ๆ ในการนี้ KAMCO มีหลักเกณฑ์ในการกำหนดราคาและการชำระราคาสินทรัพย์ด้วยคุณภาพไว้อย่างชัดเจน คือ

1) KAMCO จะกำหนดสินทรัพย์ด้วยคุณภาพโดยพิจารณาจากราคาที่รับโอนจากบุริมสิทธิ ทรัพย์สิน สิทธิการเช่า และอื่นๆ โดยยึดราคาประเมินผลทรัพย์สินตามกฎหมายว่าด้วยการราคาที่ดินและการประเมินราคาที่ดิน ในกรณีที่ยังไม่สามารถกำหนดราคาที่ดินและการประเมินราคาที่ดิน ในกรณีที่ยังไม่สามารถกำหนดราคาได้ อาจกำหนดให้มีวิธีการชำระส่วนต่างของราคาที่ได้รับโอนและราคาจำหน่ายออกไปในภายหลังได้

2) วิธีการชำระราคา สินทรัพย์ด้วยคุณภาพ KAMCO จะทำการชำระราคาสินทรัพย์ด้วยคุณภาพด้วยเงิน หรือ พันธบัตรของกองทุน

3.3 การบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของ KAMCO

ทั้งนี้เมื่อ KAMCO โดยรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพมาแล้วต้องมาดำเนินการบริหารจัดการ เพื่อให้ทรัพย์สินเหล่านั้นเกิดประโยชน์มากที่สุดโดย KAMCO จะดำเนินการไปอำนาจหน้าที่ในข้อ 2.1.2 ในการบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพนี้ KAMCO ได้รับการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย 3 ประการ คือ

1) ในกรณีของงานองต้องแก้ไขทางทะเบียนก่อนจึงจะยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้บุคคลภายนอกได้

2) ในกรณีที่ KAMCO ต้องการเป็นผู้ซื้อทรัพย์สินจากการขายทอดตลาดสามารถใช้หนังสือรับรองการชำระเงินที่ออกโดย KAMCO เป็นหลักประกันได้

3) ยกเว้นเรื่องการส่งคำบอกกล่าวในการขายทอดตลาดทรัพย์สิน ซึ่งในการบริหารจัดการสินทรัพย์ด้วยคุณภาพนี้หากสินทรัพย์ใดที่ KAMCO ไม่สามารถนำมาบริหารหรือไม่ได้รับ

ความร่วมมือ หรือมีเหตุประการใด KAMCO สามารถทำการจำหน่ายออกไปได้ การจำหน่ายนี้ให้รวมถึงการจำหน่ายทรัพย์สินที่เป็น หลักประกันแห่งหนี้เหล่านั้นด้วย โดยการจำหน่ายนี้ KAMCO มีอำนาจในการทำการจำหน่ายได้เองแต่ต้องเป็นการจำหน่ายต่อสาธารณะ Public Auction ที่เรียกว่าขายทอดตลาดนั่นเอง ทั้งนี้การขายทอดตลาดทรัพย์สินของ KAMCO ถือว่าเป็นอำนาจ โดยลำพังที่ KAMCO สามารถดำเนินการเองโดยไม่ต้องผ่านการดำเนินการจากทางศาลแต่อย่างใด

3.4 วิธีการจำหน่ายสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของ KAMCO

ในกระบวนการจำหน่ายสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของ KAMCO ที่เรียกว่าการขายแบบ Public Auction จึงถือได้ว่าเป็นการขายทอดตลาดแบบไม่ผ่านการดำเนินการทางศาล หรือการขายแบบไม่ผ่านศาลนั้น KAMCO มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

- 1) จัดทำประกาศการขายแบบ Public Auction ลงในหนังสือพิมพ์รายวัน
- 2) ผู้ประสงค์จะทำการซื้อที่ได้แสดงเจตน์จำนงและได้รับอนุญาตให้ทำการประมูล ต้องวางเงินประกันจำนวน ร้อยละ 10 ของราคาทรัพย์สินที่ถูกกำหนดให้เป็นราคาเร่ มต้นการประมูลจาก KAMCO
- 3) ผู้ที่ชนะการประมูลจะต้องเป็นผู้ให้ราคาสูงสุดและได้รับเลือกให้ได้รับสิทธิในการซื้อจะต้องเข้าทำสัญญาซื้อทรัพย์สินกับ KAMCO ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ทำการประมูลได้
- 4) ผู้ซื้อจะได้รับสิทธิในการเลือกวิธีการชำระราคาทรัพย์สิน 2 วิธี คือ

วิธีที่ 1 เป็นการชำระเต็มราคาหรือขอชำระทั้งหมด ผู้ซื้อจะต้องชำระราคาให้เสร็จสิ้นภายในกำหนด 6 เดือนนับแต่วันทำสัญญา

วิธีที่ 2 เป็นการขอผ่อนชำระเป็นงวด ผู้ซื้อจะต้องผ่อนชำระให้แล้วเสร็จภายในกำหนด 5 ปี

4. มาตรการทางกฎหมายของ KAMCO²³

มาตรการทางกฎหมาย ายที่ KAMCO ใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการกับปัญหาวิกฤติภาคการเงิน เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งนำไปสู่การประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหาวิกฤติ และฟื้นฟูเศรษฐกิจของเกาหลีใต้ คือ

²³ สมานลักษณ์ ตัณฑกุล. (2549). “เส้นทางพลิกวิกฤติเศรษฐกิจโซมาวา” หน้า 15-18.

NPL Valuation & Pricing Process KAMCO จะสร้างโมเดลต้นแบบที่เหมาะสมกับการจัดการหนี้ประเภทต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยทำให้สามารถเรียกเก็บเงินสด (Amount of Collection) ได้มากขึ้น ส่งผลให้ปัญหา NPL ในภาพรวมของประเทศบรรเทาลง ปัจจัยที่สำคัญที่สุดของกระบวนการนี้คือระบบข้อมูล เนื่องจากข้อมูลในอดีตของทั้งเจ้าหนี้และลูกหนี้ที่ครบถ้วนและถูกต้องแม่นยำ จะทำให้สามารถประเมินราคาและหาวิธีจัดการกับหนี้ที่มีปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ บนพื้นฐานของข้อมูลที่อ้างอิงได้

Corporate Restructuring เป็นการจัดการหนี้ภาคธุรกิจ (Corporate Debt) โดยการปรับโครงสร้างธุรกิจเพื่อฟื้นฟูเพิ่มมูลค่า ทำให้ธุรกิจอยู่รอด และรักษาความสามารถในการแข่งขัน การดำเนินการมีหลายลักษณะ ได้แก่ 1) Business Restructuring ปรับโครงสร้างทางธุรกิจ เช่น การปิดกิจการที่ไม่มีกำไร ลงทุนเพิ่มในธุรกิจที่มีแนวโน้มจะดี 2) Financial Restructuring ปรับโครงสร้างทางการเงิน โดยการกู้ยืมอย่างมีเหตุผล 3) Governance Restructuring ปรับกระบวนการบริหารเพื่อกระจายอำนาจอย่างเป็นธรรมและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ 4) Organization Restructuring ปรับโครงสร้างองค์กร โดยจัดการทรัพยากรมนุษย์ใหม่เพื่อเพิ่มผลิตภาพแรงงาน (Labor Productivity) ปลดพนักงานส่วนเกิน เป็นต้น

CRC (Corporate Restructuring Company) & CRV (Corporate Restructuring Vehicle) การจัดตั้ง CRC มีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูบริษัทเอกชนที่ถูกยึดทรัพย์เพื่อประกันการชำระหนี้ โดยใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น การลงทุน /รับซื้อ NPL จากบริษัทที่ล้มละลาย การเป็นตัวกลางในการควบรวมกิจการระหว่างบริษัท เป็นต้น ส่วน CRV เป็นการรวมสินทรัพย์จากผู้ให้กู้หลาย ๆ รายมาอยู่ในจุดเดียว และบริหารจัดการในลักษณะกองทุนรวม (Mutual Fund) โดยผู้เชี่ยวชาญที่เป็นบุคคลที่ 3 (Third Party) หรือเรียกว่า Specialized Asset Management Company

Workout Program เป็นโปรแกรมเพื่อปรับโครงสร้างหนี้ /ฟื้นฟูกิจการ ผ่านการยกระดับโครงสร้างสินทรัพย์และการเงิน เริ่มจากการศึกษาถึงสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาก่อนว่าเกิดจากสาเหตุใด แล้วจึงวางแผนจัดการกับปัญหาโดยใช้วิธีการที่ตรงจุด การแก้ปัญหาคือเลือกใช้วิธีการเจรจา ก่อนเลือกใช้กระบวนการทางศาล โดยจะให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการเจรจา ภายใต้หลัก win-win strategy คือ ทุกฝ่ายต้องได้ประโยชน์ ซึ่งกลุ่ม Daewoo ก็เป็นหนึ่งในกลุ่มธุรกิจที่สามารถฟื้นฟูกิจการจากวิกฤติได้จากการเข้าร่วมโปรแกรมนี้ด้วย

กระบวนการ Workout Program ใช้เวลาประมาณ 3-5 ปี ในขณะที่การใช้กระบวนการทางศาล จะใช้เวลา 10 ปีขึ้นไป

Badbank ก่อตั้งขึ้นโดยการรวมตัวของสถาบันการเงินประมาณ 620 แห่ง ภายใต้หลักการพื้นฐาน คือ การเพิ่มความสามารถในการใช้สินหนี้ของผู้บริโภค เนื่องจากลูกหนี้ 1 คน จะมีเจ้าหนี้ที่เป็นสถาบันการเงินหลายแห่ง ซึ่งมีรูปแบบสัญญาที่ต่างกัน ดังนั้น เพื่อให้การจัดการหนี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเพิ่มโอกาสในการฟื้นฟูหนี้เสีย Badbank จะทำหน้าที่เป็นตัวกลางระหว่างเจ้าหนี้และลูกหนี้ โดยจะโอนสัญญาทั้งหมดของเจ้าหนี้ทุกรายมาไว้กับ SPC (Special Purpose Company) เพื่อจัดการหนี้และติดต่อกับลูกหนี้แต่เพียงผู้เดียว

Securitization คือ การแปรรูปสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ โดย KAMCO จะนำสินทรัพย์ของบริษัทหรือสถาบันการเงินที่เป็น NPL มารวมกัน เป็นกองสินทรัพย์ (Pool Assets) และถ่ายโอนกองสินทรัพย์นั้นให้ SPC/SPV (Special Purpose Company/Vehicle) นำมาใช้เป็นหลักประกันในการออกตราสารทางการเงิน (เช่น ตั๋วเงินหรือหุ้นกู้) เพื่อจำหน่ายให้แก่นักลงทุนทั่วไปหรือขายแบบเจาะจง (Private Placement) ให้กับนักลงทุนสถาบันเฉพาะรายหรือเฉพาะกลุ่ม

International Auction KAMCO มีการแก้ปัญหา NPL ผ่านการประมูลระหว่างประเทศ (International Auction) คือ การขาย NPL และหลักทรัพย์ประกันจากสถาบันการเงินให้กับบุคคลที่ 3 (Third Party) ซึ่งเป็นนักลงทุนต่างชาติ โดยใช้วิธีประกวดราคา /เปิดประมูล การดำเนินการจะใช้หลักการ Pooling Assets เช่นเดียวกับวิธี Securitization คือ การนำ NPL มารวมกันเป็นกองสินทรัพย์ แล้วเปิดประมูลแก่นักลงทุนต่างชาติ เพื่อให้ได้ราคาขายที่สูงที่สุด

การปรับโครงสร้างภาคการเงินของเกาหลีใต้ เพื่อแก้ปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจ จะเป็นการทำงานร่วมกันเป็นเครือข่าย เรียกว่า Financial Safety Net ประกอบด้วย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการ อาทิ Korea Deposit Insurance Corporation (KDIC) ทำหน้าที่หลักในการสนับสนุนด้านการเงิน ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น การชำระคืนเงินฝาก การเข้าถือหุ้น การให้เงินช่วยเหลือ เป็นต้น Financial Supervisory Commission (FSC) ทำหน้าที่หลักในการกำหนดทิศทางและกระบวนการในการแก้ปัญหาสถาบันการเงินที่ล้มเหลว KAMCO ทำหน้าที่หลักในการซื้อขาย NPL Ministry of Finance and Economy (MOFE) ทำหน้าที่หลักในการจัดสรรเงินทุนที่ได้รับอนุมัติจากรัฐบาล และ Bank of Korea (BOK) ทำหน้าที่ดูแลภาพรวมภาคการเงินของประเทศ นอกจากนี้

ในส่วนของภาคเอกชน ก็มีองค์กรที่มีส่วนช่วยในการแก้ปัญหาภาคการเงินของเกาหลีใต้ในช่วงวิกฤติ ได้แก่ สมาคมธนาคารเกาหลี หรือ korea federation of banks (KFB) เป็นองค์กรที่เกิดจากการรวมกลุ่มของธนาคารในเกาหลีใต้ โดยมีการดำเนินการผ่านสภา คณะกรรมการ และ คณะทำงานในระดับต่าง ๆ ในการเสนอคำแนะนำ /ข้อคิดเห็นต่อภาครัฐ อีกทั้งยังมีบทบาทสำคัญในการเป็นศูนย์กลางข้อมูลด้านสินเชื่อของสถาบันการเงินในเกาหลีใต้ ทั้งสินเชื่อประเภทบุคคลและสินเชื่อธุรกิจ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ จะเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่ทำให้ภาครัฐสามารถวางแผนทาง และกำหนดแผนการแก้ปัญหาได้อย่างตรงจุดและมีประสิทธิภาพ

2.4.3.2 ประเทศอินโดนีเซีย²⁴

ประเทศอินโดนีเซียได้มีวิธิดำเนินการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจของประเทศ ประการหนึ่ง คือการจัดตั้งสำนักงานบริหารสินทรัพย์ขึ้นเพื่อทำการพัฒนาปรับปรุงเศรษฐกิจของชาติ เมื่อปี ค.ศ. 1998 ใช้ชื่อว่า The Indonesian Bank Restructuring Agency (IBRA) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือสถาบันการเงินที่ได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ โดยการเข้าไปปรับปรุงโครงสร้างหนี้และบริหารสินทรัพย์ของลูกค้าหนี้หรือสถาบันการเงินที่ได้รับผลกระทบ การดำเนินการของ IBRA เป็นไปตามข้อกำหนดตามกฎหมาย ดังนี้

1. การดำเนินงานของ IBRA

สำนักงานบริหารสินทรัพย์ของประเทศอินโดนีเซีย IBRA ถูกจัดตั้งขึ้นมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) ปรับโครงสร้างหนี้ของธนาคารที่ได้รับการโอนมาจาก Bank Indonesia
- 2) ชำระบัญชีสินทรัพย์ของธนาคารที่ได้รับโอนมาทั้งสินทรัพย์ที่เป็นรูปธรรมและหนี้ต่าง ๆ ของลูกหนี้ผ่านทาง AssetManagement Unit และทำการติดตามการชำระหนี้ที่ผ่านกระบวนการชำระบัญชี สินทรัพย์แล้ว

นอกจากนี้ IBRA สามารถตั้งหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อช่วยให้การทำงานของ IBRA เป็นไปอย่างราบรื่น เช่น ตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ Independent Review Committee ให้เป็นที่ปรึกษาขององค์กร เป็นต้น และ IBRA สามารถแต่งตั้งหรือโอนหน้าที่ให้บุคคลอื่นกระทำแทนตนได้ โดยการดำเนินการต่าง ๆ ตามข้อ 2.2.1 IBRA มีอำนาจหน้าที่ต่าง ๆ ดังนี้

²⁴ กิตติพงษ์ อรุณพัฒน์พงษ์. เล่มเดิม. หน้า 129.

2. อำนาจหน้าที่ของ IBRA

ในการปฏิบัติการดำเนินการต่าง ๆ ตามหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วง IBRA มีอำนาจดำเนินการดังต่อไปนี้

- 1) ดำเนินการทางคดีต่อสินทรัพย์หรือหนี้ต่าง ๆ ที่ได้รับโอนหรือเป็นของลูกหนี้ หรือธนาคารที่ได้รับการโอนมาจาก Bank Indonesia
- 2) ตั้งหน่วยงานหรือแผน ภายใน IBRA ในการควบคุม บริหารหรือดำเนินการ ติดตามกรรมสิทธิ์ในสินทรัพย์หรือหนี้ในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ หรือ สินทรัพย์ที่เป็นกำลัง และเป็นกรรมสิทธิ์ของธนาคาร ในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ หรือสินทรัพย์ที่เป็นหรือกำลังจะเป็นกรรมสิทธิ์ของธนาคารในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ หรือ IBRA
- 3) ดำเนินทางคดีต่อหรือที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้ / ธนาคารที่ได้รับโอน สินทรัพย์และหนี้สินของลูกหนี้หรือธนาคารที่ได้รับโอน และ / หรือสินทรัพย์ที่ถูกโอนมายัง IBRA
- 4) ทบทวน เพิกถอน เลิก หรือเปลี่ยนแปลงข้อสัญญาที่ผูกพันกับธนาคารที่ถูกโอนมายัง IBRA กับบุคคลที่ 3 ที่ทาง IBRA เห็นว่าอยู่ในฐานะเสียเปรียบซึ่งการตัดสินใจดังกล่าวต้องแจ้งคู่สัญญาที่เกี่ยวข้องทางไปรษณีย์ตอบรับ
- 5) โอนหรือขายสินทรัพย์หรือหนี้ต่าง ๆ ที่ได้รับโอนมา ซึ่งผู้รับโอนหรือผู้ซื้อสินทรัพย์หรือหนี้ดังกล่าวจะได้รับทั้งสิทธิ / หน้าที่ ตลอดจนผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งคู่สัญญาเดิมมีอยู่ก่อนการโอนและ / หรือการขาย
- 6) รับช่วงทรัพย์หรือซื้อสินทรัพย์หรือหนี้ที่ได้รับโอนหรือเป็นของลูกหนี้หรือธนาคารที่ถูกโอนมา ไม่ว่าจะทั้งหมดหรือบางส่วนโดยตรง หรือโดยอ้อม หรือผ่านทาง การขายทอดตลาด การรับช่วงหรือซื้อสินทรัพย์หรือหนี้ดังกล่าวต้องทำอย่างชั่วคราวจนกว่า IBRA จะแต่งตั้งคู่สัญญาที่จะมาเป็นผู้ซื้อที่แท้จริง ในกรณีที่รับช่วงทรัพย์ หรือซื้อสังหาริมทรัพย์ IBRA ต้องทำหนังสือข้อกำหนดการซื้อดังกล่าวและบันทึกไว้ในหนังสือที่ดินและโฉนดที่ดิน

3. การบริหารงานของ IBRA

IBRA ทำการบริหารงาน โดยมีคณะกรรมการของสำนักงานบริหารสินทรัพย์ IBRA ที่ประกอบด้วย ประธาน 1 คน และรองประธานไม่เกิน 4 คน โดยประธานจะทำหน้าที่เป็นผู้แทนของ

IBRA ทั้งในศาลและนอกศาล ประธานจะเป็นผู้กำหนดข้อบังคับในการบริหารการดำเนินงาน การแต่งตั้ง ตลอดจนสิทธิและหน้าที่ของเจ้าพนักงานของ IBRA

ในการปฏิบัติงานของสำนักงานบริหารสินทรัพย์ของประเทศอินโดนีเซียหรือ IBRA นั้น คือการเข้าไปช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาของสถาบันการเงิน ดังนั้น ภารกิจหนึ่งที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาหนี้ คือการแก้ไขดูแลสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของสถาบันการเงินต่าง ๆ ซึ่งการจัดการกับสินทรัพย์ด้วยคุณภาพนี้ IBRA ก็ได้กำหนด หลักเกณฑ์การดำเนินงานดังนี้

4. หลักเกณฑ์การดำเนินการจัดการสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของ IBRA

ในการจัดการดำเนินการจัดการสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ IBRA จะทำการโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพมาเพื่อทำการพัฒนาปรับปรุง โดยได้กำหนดถึงหลักเกณฑ์ของสินทรัพย์ด้วยคุณภาพที่สามารถรับโอนไว้ คือ สินทรัพย์ด้วยคุณภาพที่ IBRA สามารถรับซื้อ รับโอน ได้ เพื่อจะมาปรับโครงสร้างหนี้ ต้องเป็นทรัพย์สินที่มีรูปร่างและไม่มีรูปร่างทั้งหมดของ หรือ จะเป็นของธนาคารที่ได้รับการโอนมาจาก Bank Indonesia และ / หรือสาขาของธนาคารดังกล่าว รวมถึงทรัพย์สินที่มีรูปร่างและไม่มีรูปร่างทั้งหมดที่เป็นของหรือจะเป็นของ หรือที่ถูกโอนมายัง IBRA หรือทรัพย์สินที่มีรูปร่างทั้งหมดที่เป็นของหรือจะเป็นของลูกหนี้

เมื่อ IBRA รับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพมาแล้ว IBRA ต้องนำมาบริหารโดย IBRA มีอำนาจดังนี้

4.1 ทำการโอนหรือขายสินทรัพย์และหนี้ต่าง ๆ ของลูกหนี้หรือของธนาคารที่ถูกโอน หรือที่ได้รับการโอนให้แก่บุคคลโดยทั่วไปได้ ซึ่งราคาขายของสินทรัพย์ หรือหนี้ดังกล่าว ต้องมีราคาต่ำกว่าราคาที่ปรากฏในบัญชี (Book Value)

4.2 รับช่วงหรือซื้อสินทรัพย์หรือหนี้ต่าง ๆ ไว้เอง

4.3 ให้ความช่วยเหลือด้านการลงทุนแต่เพียงบางส่วนในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคารที่ถูกโอนมา หรือการบริหารสินทรัพย์ซึ่งการให้ความช่วยเหลือดังกล่าว IBRA สามารถยกเลิกเมื่อใดก็ได้

5. วิธีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของ IBRA

IBRA สามารถดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคารที่ได้รับการโอนมาจาก Bank Indonesia เมื่อ Bank Indonesia ทำการโอนธนาคารมายัง IBRA เอกสารและข้อมูลต่าง ๆ

รวมถึงกรรมการของกรรมการจะถูกโอนมาภายหลังจาก นั้นไม่เกิน 30 วัน นับแต่วันที่ Bank Indonesia โอนธนาคารดังกล่าวมายัง IBRA จะทำการตรวจสอบบัญชีข้อมูลสินทรัพย์ และหนี้ต่าง ๆ ของธนาคารโดย IBRA มีอำนาจดำเนินการดังต่อไปนี้

- 1) เรียกให้ธนาคารโอนสินทรัพย์และหนี้สินทั้งหมดหรือแต่บางส่วน of ธนาคารไปยัง IBRA ในราคาที่ปรากฏในบัญชีของธนาคารหรือราคาอื่น และ / หรือแก่คู่สัญญาอื่นในราคาตลาด
- 2) เรียกให้ธนาคารยื่นแผนในการปรับปรุงคุณภาพของสินทรัพย์ การชำระบัญชี โครงสร้างเงินทุน และการจัดการบริหารแก่ IBRA
- 3) กำหนดจำนวนเงินที่ต้องการเพิ่มทุน เพื่อมีให้ธนาคาร ต้องล้มละลายซึ่งอาจเป็นจำนวนที่เท่ากับ / หรือมากกว่าที่ Bank Indonesia กำหนดก็ได้
- 4) ดำเนินการให้ความช่วยเหลือด้านการลงทุนแต่บางส่วน (Provisional Capital Participation) แก่ธนาคาร
- 5) โอนการจัดการบริหารงานของธนาคารทั้งหมดหรือแต่บางส่วนแก่คู่สัญญาอื่น ๆ โดยทำเป็นสัญญาแต่งตั้งหรือสัญญาการดำเนินงานก็ได้
- 6) เรียกให้ธนาคารจัดทำรายงานการประเมินผลการพัฒนาระบบการดำเนินการของธนาคาร
- 7) ทำการควบหรือรวมกิจการกับธนาคารอื่น ๆ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม เมื่อ IBRA ทำการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้แก่ธนาคารดังกล่าวเสร็จสิ้นแล้ว IBRA ต้องทำการโอนธนาคารดังกล่าวกลับคืนให้ Bank Indonesia

6. การขุบเลิกของ IBRA

สำนักงานบริหารสินทรัพย์ของประเทศอินโดนีเซีย หรือ IBRA นั้น อยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง โดยต้องทำรายงานการเงินและผลการดำเนินงานต่อ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และสำเนาถึงคณะกรรมการตรวจสอบทางการเงิน Financial Sector Action Committee ทุก ๆ 6 เดือน โดยมีกำหนดระยะเวลาเล็ก IBRA เป็นระยะเวลา 5 ปี นับแต่วันที่ประกาศฉบับที่ 17/1999 มีผลบังคับใช้ และเมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว รัฐจะประกาศถึงการสิ้นสุด / ถูกยกเลิก สินทรัพย์ทั้งหมดของ IBRA จะกลายเป็นทรัพย์สินของรัฐ

2.4.3.3 ประเทศมาเลเซีย²⁵

ในปี ค.ศ.1998²⁶ ประเทศมาเลเซียได้จัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์ขึ้น โดยใช้ชื่อว่า Pengurusan Danaharta Nasional Berhad (Danaharta)¹³ มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะปัญหาที่เกิดขึ้นกับสถาบันการเงิน ดังมีสาระสำคัญดังนี้

1. วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง Danaharta

บริษัทบริหารสินทรัพย์ของประเทศมาเลเซียได้ถูกจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งดังนี้

1. ช่วยเหลือสถาบันการเงินในการจำหน่ายไอสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ
2. ช่วยเหลือและส่งเสริมภาคธุรกิจ โดยเฉพาะกิจการที่ประสบปัญหาภาวะทางการเงิน

และ

3. ส่งเสริมการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจของประเทศโดยการเพิ่มสภาพคล่องให้แก่ระบบ

การเงิน

ในการดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ข้างต้น Danaharta จะดำเนินการโดยวิธีการรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งรวมทั้งรับโอนและการจัดการสินทรัพย์ และหนี้สิน ให้การสนับสนุนทางการเงิน และการจำหน่ายไอสินทรัพย์ และหนี้สินที่ได้รับโอนมา ดังนั้น Danaharta Act จึงได้กำหนดอำนาจในการดำเนินการไว้

นอกจากอำนาจในการดำเนินการต่าง ๆ ทั่วไปตามที่ระบุในหนังสือบริคณห์สนธิและข้อบังคับและตามกฎหมาย Danaharta ยังมีอำนาจในการดำเนินการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ดำเนินธุรกิจในรูปแบบบริษัทบริหารสินทรัพย์
2. รับโอนหรือได้มาซึ่งสินทรัพย์และหนี้สิน โดยวิธีการหรือรูปแบบใด ๆ
3. จัดการ บริหาร ให้การสนับสนุนทางการเงิน รวมทั้งจำหน่ายไอสินทรัพย์หรือ

หนี้สินที่ได้รับมา

²⁵ แหล่งเดิม, หน้า 128.

²⁶ Online” (2010, มีนาคม). Malasia’s National Management Company Available URL. สืบค้นเมื่อ 5 มีนาคม 2005 , จาก <http://www.danaharta.com.ny/kgibg.html>

4. กระทำการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับอำนาจที่ Danaharta มีอยู่หรือจำเป็นเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของ Danaharta

2. การจัดตั้งของ Danaharta

บริษัทบริหารสินทรัพย์ของประเทศมาเลเซีย มีฐานะเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัท (Corporation) ซึ่งจัดตั้งภายใต้กฎหมายเกี่ยวกับบริษัท ค.ศ.1965 (The Companies Act 1965) และมีอำนาจในการดำเนินการต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งคือ The Pengurusan Danaharta Nasional Berhad Act 1998 โดยทุนในการจัดตั้ง Danaharta กระทรวงการคลังเข้าซื้อและถือหุ้นทั้งหมด ซึ่งการถือหุ้นโดยกระทรวงการคลังนี้มีลักษณะเดียวกับ บริษัทโฮลดิ้ง คือกระทรวงการคลังที่มีสิทธิและอำนาจในฐานะผู้ถือหุ้นของ Danaharta ตามที่ระบุในหนังสือบริคณห์สนธิและข้อบังคับของ Danaharta เท่านั้น นอกจากนี้ Danaharta ยังได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลไทยในรูปของการค้ำประกัน โดยรัฐบาลจะออกหนังสือค้ำประกันตาม Section 14 ของ Financial Procedure Act 1957

3. การบริหารงานของ Danaharta

บริษัทบริหารสินทรัพย์ของประเทศมาเลเซีย หรือ Danaharta นั้น ทำการบริหารงานโดยมีคณะกรรมการ ที่มาจากการแต่งตั้งโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง 9 คน ประกอบด้วย ประธาน (Non – executive Chairman) 1 คน กรรมการผู้จัดการ (Managing Director) 1 คน เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานของรัฐบาลกลาง 2 คน ตัวแทนจากภาคเอกชน 3 คน ตัวแทนจากชุมชนที่ดูแลด้านงานระหว่างประเทศ (International Community) 2 คน

คณะกรรมการมีหน้าที่หลักในการรับผิดชอบ ด้านนโยบายและการบริหารกิจการภายในและธุรกิจของ Danaharta นอกจากนี้คณะกรรมการยังมีอำนาจหน้าที่ตามที่ระบุไว้ในหนังสือบริคณห์สนธิ และข้อบังคับของ Danaharta คณะกรรมการนี้จะทำการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารขึ้น โดยมีกรรมการผู้จัดการดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้าเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหาร (CEO) ของ Danaharta และดูแลด้านการบริหารงานทั่วไป นอกจากนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาจแต่งตั้งกรรมการคนใด ๆ ให้ดำเนินการตามที่จำเป็นหรือเห็นสมควรเพื่อให้การดำเนินงานของ Danaharta บรรลุวัตถุประสงค์

หน้าที่หลักของ บริษัทบริหารสินทรัพย์ Danaharta นี้ก็คือการช่วยเหลือสถาบันการเงิน ในการจำหน่ายจ่ายโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ ดังนั้นการโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพจึงเป็นเรื่อง สำคัญที่มีการกำหนดหลักเกณฑ์ไว้ ดังนี้

4. หลักเกณฑ์การดำเนินการจัดการสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของ Danaharta

ในการโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ Danaharta ได้กำหนดประเภทของทรัพย์สินและ วิธีการโอนไว้ คือ

4.1 ประเภทของทรัพย์สินที่ Danaharta สามารถรับซื้อหรือรับโอนได้คือ

1) สินเชื่อ (Credit Facility) หรือการให้เงินกู้ประเภทต่าง ๆ และในรูปแบบ ใดๆที่ได้ทำหรือเกิดขึ้น ตามหลักการธนาคารของศาสนาอิสลาม (Islamic Banking Concepts)/การ คำประกันหนี้ของบุคคลใดๆ / การกระทำหรือธุรกรรมที่ธนาคารกลางแห่งมาเลเซียอาจประกาศ กำหนดให้ถือเป็นสินเชื่อ (Credit Facility) ตาม Banking and Financial Institution Act 1989

2) ทรัพย์สิน (Property) ทั้งสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์

3) ธุรกิจต่าง ๆ

4) กิจการต่าง ๆ

5) สิทธิ ประโยชน์ และหน้าที่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือเกี่ยวเนื่องกับสินทรัพย์ ประเภทต่าง ๆ ที่กล่าวข้างต้น

4.2 วิธีการโอนสินทรัพย์ของ Danaharta

ปกติการรับโอนเข้าถือ หรือซื้อสินทรัพย์จากผู้โอน หรือผู้ขายจะขึ้นอยู่กับความสมัคร ใจของ Danaharta กับผู้โอนหรือผู้ขายสินทรัพย์ อย่างไรก็ตาม การรับคอน เข้าถือ หรือซื้อขาย สินทรัพย์จากผู้โอนหรือผู้ขายบางประเภท ได้แก่ นายหน้า ผู้จัดการกองทุน ที่ปรึกษาการลงทุน ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ เคลิวริงเฮาส์ ฯลฯ ซึ่งมีกฎหมายกำหนดโดยเฉพาะ จะต้องได้รับอนุมัติจาก คณะกรรมการหลักทรัพย์ (Securities Commission) ก่อน

ในการรับโอนหรือซื้อสินทรัพย์ Danaharta จะออกเอกสารใบรับรอง (Vesting Certificate) ประทับตราของ Danaharta ซึ่งเอกสารใบรับรองดังกล่าวถือเป็นหลักฐานว่า Danaharta ได้เข้าหรือรับโอนสินทรัพย์นับแต่วันที่เข้าถือหรือรับโอน (Vesting Date) ที่ระบุไว้ใน เอกสารใบรับรอง และสามารถใช้นับกับบุคคลใดๆ ได้ เมื่อ Danaharta รับโอนหรือเข้าถือ

สินทรัพย์แล้ว ผู้ขายหรือผู้โอนสินทรัพย์จะได้รับการปลดหนี้หรือหน้าที่เกี่ยวกับสินทรัพย์ ซึ่งได้เปิดเผยหรือแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรต่อ Danaharta ก่อนวันที่ Danaharta จะเข้าถือสินทรัพย์ (Disclosed Obligations) และ Danaharta จะได้รับโอนสิทธิ (รวมทั้งสิทธิในหลักประกัน) และหน้าที่ที่ได้มีการเปิดเผย ซึ่งผู้ขายหรือผู้โอนสินทรัพย์ที่มีอยู่ตามกฎหมาย เอกสาร สัญญา หรือคำสั่งใด ๆ ที่เกี่ยวกับหรือเกี่ยวเนื่องกับสินทรัพย์ที่ได้รับโอนหรือซื้อมา

นอกจากนี้การที่ Danaharta ได้รับโอน หรือซื้อสินทรัพย์จะไม่มีผลทำให้ Danaharta ผู้โอนหรือผู้ขายสินทรัพย์ หรือบุคคลใด ๆ ตกเป็นผู้ผิดหรือละเมิดสัญญาหรือข้อตกลงใด ๆ หรือทำให้บุคคลใด ๆ มีสิทธิยกเลิกหรือแก้ไขข้อสัญญาหรือข้อตกลง หรือทำให้หน้าที่เกี่ยวกับสินทรัพย์ถึงกำหนดชำระโดยพลัน หรือสามารถบังคับการปฏิบัติการชำระหนี้แตกต่างไปจากสิทธิบุคคลดังกล่าวมีอยู่เดิม หรือทำให้ Danaharta ผู้โอนหรือผู้ขายสินทรัพย์หรือบุคคลใด ๆ ผิดกฎหมายหรือสัญญาที่จำกัดหรือห้ามขาย จำหน่ายจ่ายโอนสินทรัพย์ หรือเปิดเผยข้อมูล หรือทำให้ผู้ค้ำประกันได้รับการปลดหนี้ หรือเป็นก ารยกเลิกหรือทำให้สัญญาหรือหลักประกันใดๆ สิ้นผล หรือเป็นการยกเลิก เลิก หรือ เปลี่ยนแปลงสิทธิ สิทธิประโยชน์ ลำดับแห่งสิทธิ หรือข้อยกเว้นใด ๆ ที่ผู้โอนหรือผู้ขายมีอยู่ ซึ่ง Danaharta ได้รับโอนหรือเข้าถือสินทรัพย์

ในกรณีที่ Danaharta ได้ดำเนินหรือถูกดำเนินกระบวนการพิจารณาหรือฟ้องร้องเกี่ยวกับสินทรัพย์ที่ Danaharta ได้รับโอนหรือเข้าถือบุคคลใด ๆ ไม่มีสิทธิจะยกต่อสู้ หรือใช้สิทธิที่มีอยู่ต่อผู้โอนสินทรัพย์หรือบุคคลใด ๆ ในเรื่องต่อไปนี้ต่อ Danaharta

- 1) ข้อต่อสู้เกี่ยวกับสิทธิในการหักลบกลบหนี้หรือฟ้องแย้ง
- 2) ข้อต่อสู้เกี่ยวกับส่วนได้เสียที่บุคคลใด ๆ เคยมีอยู่เกี่ยวกับสินทรัพย์
- 3) ข้อต่อสู้เกี่ยวกับการฉ้อโกง กลฉ้อฉล ความไม่สมัครใจ หรือ การสำคัญผิด
- 4) ข้อต่อสู้เกี่ยวกับความพลายในข้อกฎหมายหรือข้อเท็จจริง
- 5) ข้อต่อสู้เกี่ยวกับการผิดกฎหมายหรือไม่มีผลทางกฎหมาย หรือไม่มีผลทางกฎหมายของสินทรัพย์ หรือสัญญาใด ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับสินทรัพย์
- 6) ข้อต่อสู้เกี่ยวกับเรื่องการไม่พิจารณาไตร่ตรองไม่ว่าทั้งหมดบางส่วน
- 7) ข้อต่อสู้เกี่ยวกับความเข้าใจเอกสารหรือสัญญาที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์หรือ

ความสามารถของผู้ลงนามในเอกสารหรือสัญญา

8) ข้อต่อสู้เกี่ยวกับข้อ ผิดพลาดหรือขาดตกบกพร่องของเอกสารแสดงข้อมูล รายละเอียดของหนี้เกี่ยวกับสินทรัพย์ที่ออกโดยผู้โอนหรือผู้ขายสินทรัพย์ หรือบุคคลอื่น เว้นแต่ ข้อต่อสู้หรือสิทธิเรียกร้องดังกล่าวจะได้เปิดเผย หรือแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรต่อ Danaharta ก่อน วันที่ Danaharta จะรับโอนหรือเข้าถือสินทรัพย์ (Disclosed Claim)

ทั้งนี้บุคคลซึ่งไม่อาจยกข้อต่อสู้หรือใช้สิทธิเรียกร้องต่อ Danaharta ดังกล่าวข้างต้น จะต้องไปดำเนินการเรียกร้องค่าเสียหายจากผู้ขาย หรือผู้โอนสินทรัพย์เอง โดยตรง นอกจากนี้ มีการกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและค่าธรรมเนียมเฉพาะเกี่ยวกับการรับโอนหรือเข้าถือสินทรัพย์ประเภท ที่ดินและสิทธิที่เกี่ยวกับที่ดินเพิ่มเติม โดยจะแตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ / รัฐที่ที่ดินตั้งอยู่ในเขต ด้วย

5. การบริหารสินทรัพย์คือคุณภาพของ Danaharta

ในการจัดการสินทรัพย์หรือหนี้สิน จะมีการตั้งคณะกรรมการตรวจสอบดูแล (Oversight committee) ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนจากกระทรวงการคลังธนาคารกลางแห่งมาเลเซีย และ คณะกรรมการหลักทรัพย์อย่างละ 1 คน เพื่อทำหน้าที่หลัก คือ

1. อนุมัติการแต่งตั้งผู้บริหารพิเศษ (Special Administration)
2. อนุมัติการแต่งตั้งที่ปรึกษาทางการเงิน (Financial Advisor)
3. อนุมัติข้อเสนอแนะและคำปรึกษาของ Danaharta เกี่ยวกับการขยายเวลาหรือการยกเลิกการพักชำระหนี้ (Moratorium)
4. อนุมัติข้อเสนอแนะและคำปรึกษาของ Danaharta เกี่ยวกับการยกเลิกการแต่งตั้งผู้บริหารพิเศษ

คำชี้ขาดหรือการตัดสินใจของคณะกรรมการการตรวจสอบดูแลถือเป็นที่สุด และมีผลผูกพัน และไม่อยู่ภายใต้การพิจารณาหรือเพิกถอนของศาล

เพื่อความชัดเจนในการจัดการและบริหารสินทรัพย์ที่ Danaharta ได้รับโอนหรือเข้าถือ มีการกำหนดนิยามของ “บุคคลที่ได้รับผลกระทบ” (Affected Person) ที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ที่ Danaharta ได้รับโอน ชื้อ หรือเข้าถือโดยให้มีความหมายดังนี้

“บุคคลที่ได้รับผลกระทบ” หมายถึง บริษัทใด ๆ ซึ่งมีหน้าที่หรือความรับผิดชอบ ภายใต้สินเชื่อใด ๆ ต่อ Danaharta หรือบริษัทลูกของ Danaharta (“บุคคลที่ได้รับผลกระทบ

“ขั้นต้น” หรือ Primary Affected Person) ซึ่งถือเป็นลูกหนี้ขั้นต้นที่เกี่ยวกับสินทรัพย์ที่ Danaharta ได้รับโอน ชื่อ หรือเข้าถือ รวมถึงบริษัทลูกของบุคคลที่ได้รับผลกระทบขั้นต้น และบริษัทใด ๆ ที่ได้ให้หลักประกันความรับผิดชอบหรือการปฏิบัติตามหน้าที่ของบุคคลใด ๆ ต่อ Danaharta หรือบริษัทลูกของ Danaharta และบริษัทใด ๆ ซึ่งหุ้นทุนในบริษัทอย่างน้อย ร้อยละ 2 ได้ถูกจำหน่ายหรือให้ไว้เป็นหลักประกันความรับผิดชอบหรือการปฏิบัติตามหน้าที่ของบุคคลใด ๆ ต่อ Danaharta หรือบริษัทลูกของ Danaharta

หลังจากที่ Danaharta ได้รับโอนหรือเข้าถือสินทรัพย์คณะกรรมการหรือผู้ถือหุ้นเสี่ยงข้างมากของบุคคล ที่ได้รับผลกระทบอาจขอต่อคณะกรรมการตรวจสอบดูแล โดยผ่านทาง Danaharta หรือ Danaharta อาจขอร้อง ต่อคณะกรรมการตรวจสอบดูแลเพื่อให้มีการแต่งตั้งผู้บริหารพิเศษของบุคคล ที่ได้รับผลกระทบหากเห็นว่าบุคคลที่ได้รับผลกระทบ ไม่สามารถหรือมีความเป็นไปได้ว่าจะไม่สามารถชำระหนี้สินของตน หรือไม่สามารถหรือมีความเป็นไปได้ว่าจะไม่สามารถปฏิบัติการชำระหนี้ หรือข้อผูกพันที่มีต่อเจ้าหนี้ทั้งหลายของบุคคลที่ได้รับผลกระทบ

เมื่อ Danaharta เสนอต่อคณะกรรมการตรวจสอบดูแล ไม่ว่าจะเนื่องจากได้รับการขอร้องจากบุคคลที่ได้รับผลกระทบหรือเห็นสมควรเอง ให้แต่งตั้งผู้บริหารพิเศษเป็นคณะกรรมการตรวจสอบดูแล นอกจากนี้หาก Danaharta เห็นสมควรและคณะกรรมการตรวจสอบพิเศษดูแลอนุมัติ Danaharta อาจแต่งตั้งผู้บริหารพิเศษ หรือแต่งตั้ง ผู้บริหารพิเศษคนใหม่ เพื่อทำหน้าที่แทนผู้บริหารพิเศษคนเดิมได้

6. วิธีการปรับโครงสร้างหนี้ของ Danaharta

หลังจากที่ได้รับการแต่งตั้ง ผู้บริหารพิเศษจะต้องเตรียมการดำเนินการเพื่อจัดการ และบริหารบุคคลที่ได้รับผลกระทบโดยเร็วที่สุด โดยปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

1. จัดเตรียมและ เสนอแผนการจัดการและบริหารบุคคลที่ได้รับผลกระทบต่อ

Danaharta

2. เมื่อได้รับข้อเสนอแผน Danaharta จะพิจารณาแผน โดยมีที่ปรึกษาทางการเงิน ซึ่ง Danaharta แต่งตั้งขึ้นตามกฎหมายเป็นที่ปรึกษา และให้คำเสนอแนะ ทั้งนี้ที่ปรึกษาทางการเงินจะต้องจัดทำรายงาน (Report) เกี่ยวกับความเหมาะสมของแผน โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของเจ้าหนี้ทั้งหลาย และผู้ถือหุ้นของบุคคลที่ได้รับผลกระทบเพื่อเสนอต่อ Danaharta

3. หลังจาก Danaharta พิจารณาเห็นชอบข้อเสนอแผนของผู้บริหารพิเศษแล้ว Danaharta จะต้องส่งข้อเสนอแผน และรายงานของที่ปรึกษาทางการเงิน ให้แก่บุคคลที่ได้รับผลกระทบและเจ้าหนี้มีประกันพิจารณา รวมทั้งส่งหนังสือเรียกประชุมถึงเจ้าหนี้มีประกันของบุคคลที่ได้รับผลกระทบล่วงหน้า เพื่อประชุมเจ้าหนี้มีประกันในการอนุมัติหรือปฏิเสธข้อเสนอแผนที่ผู้บริหารพิเศษจัดทำขึ้น

4. ในกรณีที่เสียงข้างมากของ เจ้าหนี้มีประกันเจ้าประชุมเจ้าหนี้ลงมติอนุมัติข้อเสนอแผน ข้อเสนอแผนดังกล่าวจะใช้เป็นแผนในการจัดการและบริหารบุคคลที่ได้รับผลกระทบต่อไป โดยแผนดังกล่าวจะมีผลผูกพันบุคคลที่ได้รับผลกระทบรวมทั้งกรรมการและผู้ถือหุ้นของบุคคลที่ได้รับผลกระทบ

ในการดำเนินการตามแผน ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมเจ้าหนี้มีประกัน บริหารพิเศษมีอำนาจจัดการบริหารบุคคลที่ได้รับผลกระทบ โดยวิธีการต่าง ๆ ตามที่ระบุไว้ในแผน ซึ่งรวม ทั้งวิธีการใดวิธีการหนึ่ง ดังต่อไปนี้ คือ

วิธีที่ 1 เจรจาและประนีประนอมหนี้ระหว่างบุคคลที่ได้รับผลกระทบกับเจ้าหนี้ทั้งหมด หรือบางราย ผู้ถือหุ้นของบุคคลที่ได้รับผลกระทบ และลูกหนี้ของบุคคลที่ได้รับผลกระทบ

วิธีที่ 2 เพิ่มทุน ลดทุน หรือเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการถือหุ้นของบุคคลที่ได้รับผลกระทบ

วิธีที่ 3 ขายทรัพย์สินทั้งหมดหรือบางส่วนของบุคคลที่ได้รับผลกระทบ

วิธีที่ 4 โอนหุ้น สิทธิทรัพย์สิน หนี้สิน หน้าที่ และความรับผิดชอบทุกประเภท หรือประเภทใด ๆ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนของบุคคลหรือบริษัทอื่น

วิธีที่ 5 ฟ้องร้องหรือต่อสู้คดีที่เกี่ยวกับบุคคลที่ได้รับผลกระทบที่อยู่ระหว่างกระบวนการพิจารณา

วิธีที่ 6 ชำระบัญชีของบุคคลที่ได้รับผลกระทบโดยไม่จำเป็นต้องเลิกกิจการ

วิธีที่ 7 ปรับโครงสร้าง ควบคุมกิจการ หรือการทำการอื่นๆ เกี่ยวกับบุคคลที่ได้รับผลกระทบตามที่จำเป็น เพื่อปฏิบัติตามแผนที่ได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมเจ้าหนี้มีประกัน

ผู้บริหารพิเศษของบุคคลที่ได้รับผลกระทบ จะมีอำนาจจัดการ และบริหารบุคคลที่ได้รับผลกระทบนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง โดยคณะกรรมการการตรวจสอบดูแล และจะพ้นจากตำแหน่ง

เมื่อคณะกรรมการตรวจสอบดูแล โดยคำแนะนำของ Danaharta มีคำสั่งให้ยกเลิกการแต่งตั้งและ / หรือถอดถอนจากตำแหน่ง

7. การขายสินทรัพย์ ของ Danaharta²⁷

ในการดำเนินการของบริหารสินทรัพย์ Danaharta นั้น การขายสินทรัพย์ก็ถือภารกิจหนึ่งที่ Danaharta ต้องกระทำในการแก้ไขปัญหาที่เกิดกับสถาบันการเงินในการลดภาระหนี้เสียที่เกิดขึ้น หากลูกหนี้ของสถาบันการเงินนั้นไม่สามารถชำระหนี้ต่อไปได้ โดยพระราชบัญญัติ Danaharta ปี ค.ศ.1998 ประกอบด้วยระเบียบข้อบังคับที่ 15 ของพระราชบัญญัติที่ดินแห่งชาติ ปี ค.ศ.1965 (Fifteenth Schedule, NLC) ได้ให้อำนาจแก่ Danaharta สามารถทำการจำหน่ายทรัพย์สินต่าง ๆ รวมถึงทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันได้ภายในกำหนด หนึ่งเดือน นับแต่วันที่มิจดห มายบอกกล่าวการจำหน่ายนั้นไปยังลูกหนี้หรือเจ้าของทรัพย์สินนั้นแล้ว โดยการจำหน่ายนี้ต้องเป็นการจำหน่ายในรูปแบบที่เปิดโอกาสให้สาธารณชน สามารถเข้าทำการเสนอซื้อโดยวิธีการประมูลผู้ราคาได้

8. การยุบเลิกของ Danaharta

บริษัทบริหารสินทรัพย์ของประเทศมาเลเซีย ได้กำหนดให้ระยะเวลาเลิก Danaharta อยู่ภายใต้อำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง หากในเวลาใดๆ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลังเห็นว่าการดำเนินการของ Danaharta ตามกฎหมายจัดตั้ง Danaharta ไม่มีความจำเป็นอีกต่อไป รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงการคลังมีอำนาจสั่งให้คณะกรรมการของ Danaharta เรียกประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อชำระบัญชีและเลิกกิจการ Danaharta ได้

หลังจากที่คณะกรรมการของ Danaharta มีมติให้เลิกกิจการของ Danaharta รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังจะต้องตีพิมพ์การยกเลิกกฎหมายจัดตั้ง Danaharta พร้อมทั้งคำสั่งที่เกี่ยวกับผลของการยกเลิก กฎหมาย รวมทั้งการโอนทรัพย์สินหรือจัดการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องและจำเป็นในราชกิจจานุเบกษา

²⁷ Online” (2010, 20 มีนาคม). Publications Malasia’s National Management Company Available URL. สืบค้นเมื่อ 1 มีนาคม 2007 , จาก <http://www.danaharta.com.ny/pubs/index..html>

จากการศึกษารายละเอียดของบรรษัทบริหารสินทรัพย์ในประเทศต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว จะพบว่าบรรษัทบริหารสินทรัพย์ส่วนใหญ่ถึงแม้ลักษณะ หรือสถานะ ในการจัดตั้งจะไม่เหมือนกัน แต่วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งนั้นเหมือนกัน อีกทั้งมีรูปแบบในการดำเนินงานที่คล้ายกัน รวมถึงอำนาจในการจำหน่ายทรัพย์สินที่เป็น หลักประกันนั้นส่วนใหญ่ก็จะกำหนดให้อำนาจแก่บรรษัทบริหารสินทรัพย์สามารถดำเนินการจำหน่ายได้เองโดยไม่ต้องผ่านองค์กรทางศาล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ปัญหาหนึ่งที่บรรษัทบริหารสินทรัพย์รับเข้ามาดำเนินการจัดการนั้นเป็นปัญหาที่จะต้องมีการเร่งรัดแก้ไข เพื่อให้ภาระแห่งนั้นสิ้นสุดโดยเร็วที่สุด การบังคับชำระหนี้เอาจากหลักประกันไม่ว่าจะเป็นสัญญาจำนอง หรือสัญญาจำนำ กฎหมายจึงให้สิทธิแก่บรรษัทบริหารสินทรัพย์สามารถทำการจำหน่ายได้โดยลำพัง แต่อย่างไรก็ตาม การจำหน่ายนี้กฎหมายได้บังคับให้ทำการขายทอดตลาด ซึ่งอาจจะเป็นเหตุเพื่อให้ทรัพย์นั้นสามารถจำหน่ายได้เร็วและได้ราคาสูงสุดอย่างแท้จริง ดังนั้นจึงทำให้ เห็นว่ากระบวนการบังคับหลักประกันโดยไม่ต้องผ่านศาลนี้จึงถือว่าเป็นอีกวิธีหนึ่งในการบังคับชำระหนี้เอาจากหลักประกัน โดยไม่ต้องผ่านศาลนี้จึงถือว่าเป็นอีกวิธีหนึ่งในการบังคับชำระหนี้เอาจากหลักประกันที่นานาประเทศยอมรับเช่นกัน

บทที่ 3

มาตรการเพื่อบังคับใช้กับการบริหารจัดการสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ ตามกฎหมายไทยและต่างประเทศ

นับจากวิกฤติเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 ที่ทำให้เกิดปัญหามากมายโดยเฉพาะปัญหาที่เกิดขึ้นกับสถาบันการเงิน คือ การก่อให้เกิด NPLs (NON-PERFORMING LOANS) หรือที่เรียกว่าหนี้ด้วยคุณภาพ หรือหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เป็นจำนวนมากค้างอยู่ในสถาบันการเงิน ซึ่งหนี้เหล่านี้ส่งผลกระทบต่อดำเนินงานของสถาบันการเงินต่าง ๆ มากมาย ทำให้เกิดการขาดสภาพคล่องในการประกอบกิจการเพื่อการพัฒนาทางธุรกิจ สถาบันการเงินเหล่านี้พยายามทุกวิถีทางไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มทุน ปรับเปลี่ยน โครงสร้าง แต่อย่างไรก็ตามหนี้ด้วยคุณภาพเหล่านี้ก็ยังเป็นปัญหาภาระอันยิ่งใหญ่ที่ทำให้การดำเนินงานเป็นไปค่อนข้างยาก ดังนั้น สถาบันการเงินไม่ว่าจะเป็นธนาคารพาณิชย์ หรือบริษัทเงินทุน จึงได้หาทางที่จะแก้ไขโดยการจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์ขึ้น การจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์ในขณะนั้นมีกฎหมายใช้บังคับอยู่ 2 ฉบับ คือ พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน พ.ศ.2541 หรือที่เรียกว่า บบส . ดำเนินการโดยรัฐ และพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน พ.ศ.2541 ที่ดำเนินการโดยเอกชน บริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงินของรัฐหรือ บบส . นั้นได้ดำเนินการโดยการซื้อสินทรัพย์ที่เป็นหนี้เสียมาจากปรส. อันเป็นหนี้เสียของบริษัทเงินทุนที่ทางราชการได้สั่งปิดกิจการไปแล้วมาบริหาร หนี้เหล่านี้ก็ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อผลลด NPLs ของสถาบันการเงินในประเทศไป ได้มากแต่อย่างไร หนี้ NPLs ก็ยังคงอยู่ในเปอร์เซ็นต์ที่สูงต่อภาพสินเชื่อโดยรวม และในขณะเดียวกันสถาบันการเงินเอกชน เช่น ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน ที่ยังคงดำเนินการอยู่หลายแห่งก็ได้พยายามที่จะแก้ปัญหา NPLs ของตน โดยการจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์ขึ้นตามพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. 2541 เช่น ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ก็ได้จัดตั้งบริษัท บริหารสินทรัพย์ จันทบุรี จำกัด และบริษัท บริหารสินทรัพย์ธนบุรี จำกัด ส่วนธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ก็ได้จัดตั้งบริษัท

บริหารสินทรัพย์ผู้จัดการ จำกัด ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ก็ได้จัดตั้งบริษัท บริหารสินทรัพย์ สุขุมวิท จำกัด ฯลฯ ซึ่งสถาบันการเงินเหล่านี้ก็ได้โอนย้ายหนี้ NPLs ของตนไปอยู่ที่บริษัทบริหารสินทรัพย์ที่ตนจัดตั้งขึ้น ดังนั้น การลด NPLs ของสถาบันการเงินเอกชนเหล่านี้ จึงเป็นการลด NPLs ในทางบัญชีเท่านั้น ไม่ได้หมายความว่า หนี้ด้อยคุณภาพเหล่านี้จะลดลงแต่ประการใด การแก้ปัญหาหนี้ด้อยคุณภาพจึงไม่บรรลุผลสำเร็จได้อย่างที่คาดหวังไว้ ผลกระทบของ NPLs ยังคงอยู่ในสถาบันการเงินตลอดมา ถึงแม้จะมีการจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์ในปีพุทธศักราช 2541 ก็ตาม แนวคิดในการ แก้ปัญหาหนี้ด้อยคุณภาพด้วยการจัดตั้ง AMC (Asset Management Company) แห่งชาติจึงเกิดขึ้น เพื่อจะผลัดภาระหนี้เสียออกจากไปจากสถาบันการเงินอย่างแท้จริง ซึ่งทำให้สถาบันการเงินนั้นมีความคล่องตัวและสามารถพัฒนาธุรกิจของตนทางด้านอื่นได้ยิ่งขึ้น โดยไม่ต้องกังวลกับหนี้ด้อยคุณภาพเหล่านี้แต่อย่างใด

สำหรับในภูมิภาคเอเชียมีหลายประเทศที่ประสบปัญหาวิกฤติทางการเงิน เช่นเดียวกับประเทศไทย เช่น ประเทศเกาหลีใต้ ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศมาเลเซีย เป็นต้น ประเทศเหล่านี้ก็ได้จัดตั้งหน่วยงานบริหารสินทรัพย์ขึ้นมาเพื่อแก้ไขปัญหาเช่นเดียวกับประเทศไทย โดยหน่วยงานบริหารสินทรัพย์เหล่านี้ก็มีนโยบายและการดำเนินงานที่ใกล้เคียงกัน ดังรายละเอียดที่จะได้ศึกษาและวิเคราะห์ เกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายของประเทศไทย และของต่างประเทศในบทนี้ เนื่องจากประเทศเกาหลีใต้ประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาหนี้ด้อย คุณภาพ จึงขอนำมาตรการทางกฎหมายของเกาหลีใต้ มาทำการศึกษาและวิเคราะห์ต่อไป ซึ่งผู้เขียนได้แบ่งสาระสำคัญของกฎหมายออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ มาตรการทางกฎหมายของบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทยมาตรการทางกฎหมายตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ.2541 และมาตรการทางกฎหมายของบรรษัทบริหารสินทรัพย์ต่างประเทศ โดยขอศึกษาเปรียบเทียบกับประเทศเกาหลีใต้เป็นสำคัญ ซึ่งจะได้อธิบายวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

3.1 มาตรการทางกฎหมายของบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย

การบริหารสินทรัพย์ด้อยคุณภาพตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย เป็นขั้นตอนที่เกิดขึ้นหลังจากที่บริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (บสท.) รับโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพมาจากสถาบันการเงินแล้ว และเป็นขั้นตอนที่ถือว่าเป็นเรื่องสำคัญที่สุดของพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ.2544 ฉบับนี้ และอาจกล่าวได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของกฎหมายฉบับนี้ก็ได้ เนื่องจากกฎหมายฉบับนี้ได้ให้อำนาจแก่ บสท. สามารถบริหารสินทรัพย์ด้อยคุณภาพได้อย่างกว้างขวาง โดยสามารถดำเนินการในลักษณะเพื่อให้สินทรัพย์ด้อยคุณภาพจบลงในเวลารวดเร็ว กล่าวคือ ถ้า บสท. เห็นว่าลูกหนี้หรือสินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่สามารถแก้ไขปรับปรุงได้ ก็จะไปสู่กระบวนการปรับโครงสร้างหนี้ หรือสั่งให้ดำเนินการไปตามวิธีการต่าง ๆ หากแก้ไขไม่ได้กฎหมายกำหนดมาตรการทางกฎหมายให้กับ บสท. ไว้ 2 ประการ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ

ตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ.2544 มาตรา 53²⁸ ได้ให้อำนาจแก่ บสท. ในการบริหารสินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่รับโอนมาไว้ 3 วิธี ดังต่อไปนี้

- (1) การปรับโครงสร้างหนี้
- (2) การปรับโครงสร้างกิจการ
- (3) การจำหน่ายทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน

3.1.1 การปรับโครงสร้างหนี้ (Debt Restructuring)

การปรับโครงสร้างหนี้เป็นการดำเนินการบริหารสินทรัพย์ด้อยคุณภาพหรือแก้ไขหนี้ที่มีปัญหาโดยใช้กระบวนการที่ บสท. กับลูกหนี้ สัมผัสใจแก้ไขปัญหาร่วมกันในการดำเนินการชำระหนี้ตามเงื่อนไขข้อตกลงที่กำหนดกันขึ้นใหม่ ทั้งนี้เพื่อให้ บสท. มีโอกาสได้รับชำระหนี้คืนสูงสุด หรือได้รับส่วนสูญเสียบางส่วนต่ำสุด หรือเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการดำเนินกิจการต่อไปของลูกหนี้ โดยเฉพาะลูกหนี้ของสถาบันการเงินที่ประสบปัญหาการชำระหนี้เนื่องจากผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจ แต่ยังมีแนวโน้มที่จะดำเนินธุรกิจต่อไปได้²⁹ ทั้งนี้ การปรับโครงสร้างหนี้เป็นวิธีการหนึ่งของ บสท. ในการบริหารสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ หรือหนี้ NPLs ที่รับโอนมา โดยมี

²⁸ พระราชกำหนด บริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. 2548

²⁹ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สมาคมนิติศาสตร์. การสัมมนาทางวิชาการเรื่องการประណอมหนี้...
ทางเลือกเพื่อทางรอด. กรุงเทพมหานคร : สมาคมนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541.

วัตถุประสงค์เพื่อให้การแก้ไขปัญหาสินทรัพย์ด้อยคุณภาพเป็นไปอย่างรวดเร็วเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ และให้ลูกหนี้ที่สุจริตอยู่ในฐานะที่จะชำระหนี้ภายในเวลาที่กำหนด และเพื่อให้ลูกหนี้สามารถดำเนินกิจการเดิมหรือเริ่มกิจการใหม่ได้ต่อไป โดยไม่ต้องใช้กระบวนการทางศาล

3.1.2 วิธีการในการปรับโครงสร้างหนี้

มาตรา 57 วรรคสอง ได้กำหนดวิธีการในการปรับโครงสร้างหนี้และให้อำนาจแก่ บสท. ในการดำเนินการกับลูกหนี้ ดังนี้

(1) การผ่อนปรนเงื่อนไขในการชำระหนี้

การยินยอมผ่อนปรนเงื่อนไขการชำระหนี้³⁰ มีลักษณะเป็นการผ่อนปรนเงื่อนไขการชำระหนี้ให้กับลูกหนี้เป็นกรณีพิเศษโดยที่ลูกหนี้ปกติทั่วไปจะไม่มี การได้รับการผ่อนปรนดังกล่าว โดยมาตรา 57 วรรคสอง กำหนดให้ บสท.อาจผ่อนปรนการชำระหนี้ให้ลูกหนี้ได้หลายวิธี เช่น การลดเงินต้น ลดดอกเบี้ย อัตราดอกเบี้ย ระยะเวลาที่จะ คำนวณดอกเบี้ย หรือขยายระยะเวลาการชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ หรือผ่อนปรนเงื่อนไขในการชำระหนี้³⁰ อื่นแก่ลูกหนี้ และในกรณีที่เห็นสมควร เพื่อให้ความเป็นธรรมอย่างทัดเทียมกันและรวดเร็ว อาจผ่อนปรนภาระในการชำระหนี้ไว้เป็นการทั่วไปให้แก่ลูกหนี้ทั้งหมดหรือบางประเภทก็ได้ โดยระยะเวลาและจำนวนเงินที่ชำระหนี้ และการพิจารณาปรับลดหนี้เงินต้น หรือดอกเบี้ยค้างชำระ จะต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับความสามารถในการชำระหนี้ตามกระแสเงินสดของลูกหนี้ด้วย³⁰

อย่างไรก็ตาม การลดอัตราดอกเบี้ยให้แก่ลูกหนี้ตามภาวะตลาด หรือเพื่อรักษาความสัมพันธที่ดี กับลูกค้า หรือการขยายระยะเวลาการชำระหนี้ออกไป โดยมีการตกลงให้มีระยะเวลาปลอดหนี้ (Grace Period) โดยลูกหนี้ยังคงจ่ายชำระดอกเบี้ยในอัตราที่ระบุไว้ในสัญญาเดิมและ บสท.วิเคราะห์แล้วคาดว่าจะได้รับชำระเงินต้นและดอกเบี้ยคืนครบถ้วนตามสัญญาการให้กู้ยืม จะไม่ถือว่าเป็นการปรับโครงสร้างหนี้แต่อย่างใด

(2) การแปลงหนี้เป็นทุน (Debt-to-Equity Swap)

³⁰ ประกาศคณะกรรมการ บริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขและกระบวนการบริหารสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ. ข้อ 14 และข้อ 16.

การแปลงหนี้เป็นทุนหมายถึง การแปลงหนี้ของลูกหนี้ให้เป็นส่วนทุนในกิจการของลูกหนี้ กล่าวคือหนี้จะกลายเป็นหุ้นในกิจการ โดยหุ้นจำนวนดังกล่าวจะถือโดยเจ้าหนี้ที่แปลงหนี้เป็นทุน ทั้งนี้เพื่อเป็นการลดภาระหนี้เงินต้นและดอกเบี้ยของลูกหนี้ที่จะต้องชำระให้แก่ บสท . โดยให้ บสท .แปลงภาระหนี้เป็นการเข้าไปถือหุ้นของลูกหนี้ ซึ่งทำให้ลูกหนี้ปลดภาระที่จะต้องชำระเงินต้นและดอกเบี้ยในส่วนนั้น เพราะ บสท . ได้เปลี่ยนสถานะจากเจ้าหนี้เป็นผู้ถือหุ้นและ เพื่อความสะดวกในการแปลงหนี้เป็นทุน พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ได้ให้อำนาจ บสท .สามารถหักกลบลบหนี้กับลูกหนี้ ในจำนวนเงินที่ลูกหนี้เป็นหนี้อยู่กับ บสท . เป็นค่าหุ้นได้ทันที โดยไม่ต้องชำระค่าหุ้นเป็นตัวแทนให้แก่ลูกหนี้

สำหรับเงื่อนไขการพิจารณาปรับโครงสร้างหนี้โดยวิธีการแปลงหนี้เป็นทุนนั้น บสท . จะพิจารณาแปลงหนี้เป็นทุนก็ต่อเมื่อลูกหนี้ได้ทำการลดทุนเพื่อรับรู้ส่วนขาดทุนสะสมเรียบร้อยแล้วเท่านั้น และ บสท .จะต้องได้สิทธิถือหุ้นหลังแปลงหนี้เป็นทุนในสัดส่วนเกินกว่าร้อยละยี่สิบห้าของทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้ว และ การแปลงหนี้เป็นทุนจะแปลงได้ในราคาที่ไม่เกินราคาตามมูลค่าทางธุรกิจ (Book Value) ทั้งนี้ ราคาดังกล่าวจะต้องไม่เกินมูลค่าที่ตราไว้ (Par Value) อีกด้วย นอกจากนี้ บสท .ยังสามารถจำหน่ายหุ้นดังกล่าวคืนให้แก่ลูกหนี้ ผู้ค้าประกัน ผู้เกี่ยวข้อง ทั้งในหรือนอกตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยก็ได้³¹

(3) การรับโอนทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องเพื่อชำระหนี้

การรับโอนทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องจากลูกหนี้เพื่อชำระหนี้เป็นการปรับปรุงโครงสร้างหนี้วิธีหนึ่งที่ช่วยให้ บสท .ได้รับชำระหนี้จากลูกหนี้ โดยการตราทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันเพื่อ โอนชำระหนี้ดังกล่าวจะต้องปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการ บสท . เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เรื่องการตราทรัพย์สินโอนชำระหนี้ ซึ่งกำหนดว่า บสท . จะรับตราทรัพย์สิน โอนชำระหนี้ในราคาเท่ากับยอดหนี้คงค้างและจะไม่พิจารณาคืนส่วนเกินของมูลค่าให้แก่ผู้ที่น่าทรัพย์สินมาตราโอนชำระหนี้ในกรณีที่ทรัพย์สินดังกล่าวมีมูลค่าสูงกว่ายอดหนี้คงค้างของลูกหนี้ นอกจากนี้ประกาศดังกล่าวยังกำหนดประเภททรัพย์สินที่จะสามารถนำมาตราโอนชำระหนี้ได้ ซึ่งได้แก่ทรัพย์สินประเภทเงินสดหรือเงินฝาก ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง หลักทรัพย์ทั้งที่

³¹ ประกาศคณะกรรมการ บริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขและกระบวนการบริหารสินทรัพย์ค้ำประกัน. ข้อ 24.

มีและไม่มีการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมไปถึงตราสารหนี้ที่ออกโดยภาครัฐ เช่น พันธบัตรรัฐบาล พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ ตั๋วเงินคลัง เป็นต้น และตราสารหนี้ที่ออกโดยภาคเอกชน เช่น หุ้นกู้ เป็นต้น แต่หากในกรณีที่ทรัพย์สินที่จะโอนไม่ใช่ทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันแห่งหนี้รายนั้น การโอนเพื่อชำระหนี้ก็จะต้องได้รับความยินยอมจากทั้งลูกหนี้และเจ้าของทรัพย์สินนั้นก่อน และทรัพย์สินนั้น ๆ จะต้องปราศจากภาระผูกพันใด ๆ และเป็นทรัพย์สินที่มีสภาพคล่องหรือเปลี่ยนมือได้³²

นอกจากกรณีการรับโอนทรัพย์สินชำระหนี้แล้ว บสท.ยังพิจารณากำหนดเงื่อนไขให้ลูกหนี้จำหน่ายทรัพย์สินเพื่อนำเงินมาชำระหนี้ตามแผนปรับโครงสร้างหนี้ได้ ซึ่งทรัพย์สินดังกล่าว อาจจะเป็นทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน หรือทรัพย์สินอื่นใดที่ปราศจากภาระผูกพันก็ได้ แต่ทรัพย์สินเหล่านั้นต้องไม่เป็นทรัพย์สินหลักทางธุรกิจ (Core Asset) การจำหน่ายนั้นต้องได้รับความยินยอมจากคณะกรรมการบริหารด้วย³³

การรับโอนทรัพย์สินหรือจำหน่ายทรัพย์สินเพื่อชำระหนี้ตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวนี้ จะถือว่าเป็นการชำระหนี้ในส่วนของต้นเงินและดอกเบี้ยค้างชำระตามลำดับ และจะส่งผลให้ลูกหนี้กับผู้กำกับหลักพันจากความรับผิดชอบหนี้รายนั้นทันที

(4) การรับโอนหุ้นหรือซื้อหุ้นเพิ่มทุนของลูกหนี้

การรับโอนหุ้นหรือซื้อหุ้นเพิ่มทุนของลูกหนี้ นี้ จะต้องกระทำเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้เท่านั้น เนื่องจาก บสท. ไม่มีวัตถุประสงค์ในการลงทุนในกิจการของลูกหนี้ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการที่ลูกหนี้จะได้มีเม็ดเงินใหม่เพื่อนำมาปรับปรุง หรือขยายกิจการ ที่จะทำให้ลูกหนี้มีรายได้มากขึ้น และสามารถนำเงินมาชำระหนี้คืน บสท. ในส่วนที่ยังขาดอยู่ได้ ทั้งนี้ตามมาตรา 53 วรรคสอง แห่งพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย บัญญัติให้อำนาจ บสท. สามารถดำเนินการให้ลูกหนี้เพิ่มทุนได้โดยไม่ต้องมีมติพิเศษของที่ประชุมผู้ถือหุ้น และสามารถโอนหรือขายหุ้นให้แก่ บสท. ได้ โดยไม่ต้องขายให้แก่ผู้ถือหุ้นเดิมก่อน ซึ่งเป็นการยกเว้นการที่ต้อง

³² ประกาศคณะกรรมการ บรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขและกระบวนการบริหารสินทรัพย์ค้ำยคุณภาพ. ข้อ 20.

³³ ประกาศคณะกรรมการ บรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขและกระบวนการบริหารสินทรัพย์ค้ำยคุณภาพ. ข้อ 23.

ดำเนินการตามหลักกฎหมายมาตรา 1220 และมาตรา 1222 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และมาตรา 137 แห่ง พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535

การที่ บสท. รับ โอน หรือซื้อหุ้นเพิ่มทุนของลูกหนี้ดังกล่าว ในกรณีที่มีกฎหมายหรือ ข้อบังคับกำหนดว่าต้องได้รับอนุมัติหรือเห็นชอบจากมติที่ประชุมใหญ่ของผู้ถือหุ้น หรือต้องแจ้ง ใ้ที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นของลูกหนี้ทราบก่อนนี้ บสท. สามารถดำเนินการได้ทันที โดยไม่ต้อง ปฏิบัติตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว เนื่องจากมาตรา 57 วรรคสาม แห่งพระราชกำหนด บรรษัทบริหารสินทรัพย์ฯ ให้อธิบายความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารของ บสท. เป็นการ อนุมัติให้ความเห็นชอบหรือรับทราบ หรือเป็นมติพิเศษของที่ ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นของลูกหนี้ตาม กฎหมายหรือข้อบังคับที่กำหนดไว้ดังกล่าวแล้ว และหากการปรับโครงสร้างหนี้ระหว่างลูกหนี้กับ บสท. เป็นเหตุให้เจ้าหนี้อื่นเสียเปรียบ เจ้าหนี้นั้น ๆ ไม่อาจร้องขอให้เพิกถอนการกระทำที่ ทำให้เจ้าหนี้อื่นเสียเปรียบ ซึ่งเป็นการยกเว้นมาตรา 237 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและ พณิชย์³⁴

(5) มาตรการอื่นใดตามความเห็นชอบของคณะกรรมการ นอกจากวิธีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ทั้ง 4 วิธีตามที่กำหนดไว้แล้ว กฎหมายยังให้ อำนาจคณะกรรมการ บสท. ในการใช้มาตรการ หรือวิธีการอื่นในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของ ลูกหนี้ตามวิธีการที่คณะกรรมการ บสท. เห็นสมควรอีกด้วย โดยการพิจารณาแนวทางจะต้อง พิจารณาจากอัตราที่ได้รับชำระคืน (Recovery Rate) ตามการปรับโครงสร้างหนี้จะต้องมีค่าสูงกว่า การบังคับทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน และต้องมีการกำหนดระยะเวลาการปรับโครงสร้างหนี้ที่ เหมาะสม และมีการระบุถึงข้อกำหนดในการหลุดพ้นจากหนี้ และภาระค้ำประกันของลูกหนี้และผู้ ค้ำประกันอีกด้วย

ในการดำเนินการ ปรับโครงสร้างหนี้ตามวิธีการต่าง ๆ ทั้ง 5 วิธีการข้างต้นนั้น คณะกรรมการ บสท. จะกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้ บสท. ปฏิบัติก็ได้ ซึ่ง บสท. จะต้องมีหลัก การปรับโครงสร้างหนี้ของลูกหนี้ให้เป็นแนวทางเดียวกัน เพื่อให้พนักงานหรือ

³⁴ สติชัย ลิมพวงษ์พันธุ์, “อำนาจทางกฎหมายในการบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของบรรษัทบริหาร สินทรัพย์ไทย”, *บทบัญญัติ 57* (ตุลาคม-ธันวาคม 2547) : 38.

เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็วและเป็นแนวทางเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อความ เป็นธรรมแก่ลูกหนี้ทุกรายเท่าเทียมกันมากที่สุด³⁵

3.1.3 ผลของการปรับโครงสร้างหนี้

กฎหมายใน ส่วนของการปรับโครงสร้างหนี้ ตามพระราชกำหนดการบริหาร สิ้นทรัพย์ไทย ผลของปรับโครงสร้างหนี้ บางกรณีอาจทำให้ทั้งลูกหนี้และผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจาก หนี้ บางกรณีหลุดพ้นเฉพาะผู้ค้ำประกัน และในบางกรณีอาจจะต้องใช้กระบวนการทางศาลต่อไป เมื่อลูกหนี้ ผู้บริหารของลูกหนี้ และผู้ค้ำประกัน ได้ให้ความร่วมมือกับ บสท. ในการ ปรับโครงสร้างหนี้ และได้มีการชำระหนี้ตามที่ได้ปรับโครงสร้างหนี้แล้วทั้งหมด ให้ลูกหนี้และผู้ ค้ำประกันเป็นอันหลุดพ้นจากหนี้ นั้น ทั้งนี้ ตามมาตรา 58 ที่กำหนดว่า เมื่อดำเนินการปรับ โครงสร้างหนี้แล้ว ให้ลูกหนี้หรือผู้ ค้ำประกันที่ได้ชำระหนี้ตามการปรับโครงสร้างหนี้ที่กำหนดไว้ ทั้งหมดแล้วหลุดพ้นจากหนี้ และหนี้นั้นก็เป็นอันยุติ ยกตัวอย่างเช่น บสท. ได้กำหนดเงื่อนไขในการ ปรับโครงสร้างหนี้กับลูกหนี้และผู้ประกัน โดยการลดเงินต้น ดอกเบี้ยค้าง และอัตราดอกเบี้ย ปัจจุบัน พร้อมทั้งขยายระยะเวลาการชำระหนี้ออกไปเป็น 7 ปี ปรากฏว่าลูกหนี้สามารถชำระหนี้ได้ ตามกำหนดเวลาทุกเดือน โดยไม่มีการผิดนัดแม้แต่วงเดียว เมื่อลูกหนี้ได้ชำระหนี้ทั้งหมดครบ 7 ปี แล้ว ดังนี้ ลูกหนี้และผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากหนี้

อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่ลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกันไม่ให้ความร่วมมือกับ บสท. ในการปรับ โครงสร้างตามที่ บสท. สั่ง โดยที่ลูกหนี้หรือผู้ประกันอยู่ในฐานะที่จะดำเนินการได้หรือลูกหนี้หรือ ผู้ค้ำประกันยังย้ายถ่ายเท หรือปิดบังซ่อนเร้นทรัพย์สินของตน มาตรา 58 วรรคท้ายให้อำนาจแก่ บสท. ในการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกันโดยไม่ต้อง ดำเนินการไต่สวน และให้ศาลและเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดดำเนินตามกฎหมายว่าด้วย สัมละลาต่อไป

มาตรการทางกฎหมายของ บสท. ที่พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. 2544 ได้บัญญัติอำนาจพิเศษไว้ มีดังนี้ คือ

³⁵ มานิต วิชาเต็ม, คำอธิบายกฎหมายการบริหารสินทรัพย์ไทย, หน้า 51.

3.2 การใช้มาตรการพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด

ในการฟ้องหรือร้องขอให้ลูกหนี้ล้มละลาย ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 กับการดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดลูกหนี้ ตามพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ.2544 จุดประสงค์หรือความมุ่งหมายในผลเหมื่อนกัน กล่าวคือ เพื่อให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด แต่มูลเหตุและหลักเกณฑ์ในการฟ้องหรือร้องขอมีกำหมายบัญญัติไว้แตกต่างกัน เจตนารมณ์ของการบัญญัติกฎหมายทั้งสองฉบับ เพื่อให้มีผลบังคับยอมไม่เหมื่อนกัน ผู้เขียนจึงขอกล่าวถึงหลักกฎหมายตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 และหลักกฎหมายพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ.2544 เฉพาะในประเด็นมูลเหตุและหลักเกณฑ์ในการฟ้องหรือร้องขอ และการพิจารณาของศาล เพื่อการศึกษา ดังนี้

3.2.1 หลักกฎหมายตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย

3.2.1.1 ระบบล้มละลาย (bankruptcy system) เป็นการรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ และจัดการแบ่งปันด้วยความเป็นธรรมให้แก่เจ้าหนี้ทั้งหลาย (pari passu)

คำว่า “ล้มละลาย” พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2524 ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึงสิ้นเนื้อประดาตัว , หมดทรัพย์สมบัติของตัว , มีหนี้สินล้นพ้นตัว ทรัพย์สมบัติตกอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

กล่าวโดยสรุปแล้ว กฎหมายล้มละลายก็คือ กฎหมายที่บัญญัติขึ้นเพื่อจัดการชำระสะสางหนี้สิน หรือหนี้เงินของบุคคลที่มีหนี้สินล้นพ้นตัวนั่นเอง การฟ้องคดีล้มละลายซึ่งเป็นกฎหมายที่มีลักษณะพิเศษครอบคลุมทั้งเหตุแห่งการฟ้อง รวมทั้งระเบียบและวิปฏิบัติเกี่ยวกับการฟ้อง การพิจารณาและการพิพากษาคดี เว้นแต่ไม่มีบทบัญญัติและข้อกำหนดดังกล่าว กฎหมายจึงให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม ตามมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ.2542

การฟ้องคดีล้มละลายนั้น เจ้าหนี้ไม่ได้ฟ้องเรียกเงินหรือทรัพย์ แต่ฟ้องเพื่อรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ทั้งหมด ทั้งที่มีอยู่ในปัจจุบันหรือจะมีขึ้นภายหน้า รวมทั้งติดตามเอาทรัพย์ที่ลูกหนี้ได้โอนหนี้ให้เจ้าหนี้ไปก่อนแล้ว เอามารวมเป็นกองกลาง แล้วแบ่งให้เจ้าหนี้ที่มาขอรับชำระหนี้โดยทั่วหน้ากันตามสัดส่วนมากและน้อย

หลักและทฤษฎีของกฎหมายล้มละลาย หลักการที่สำคัญสูงสุดของกฎหมายล้มละลาย ก็คือ หลักที่ประสงค้ให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้เสมอภาคทั่วหน้ากัน (pari passu) ซึ่งหมายถึง หลักความเท่าเทียมกันและได้รับส่วนแบ่ง ในอัตราที่เสมอหน้ากันในกองทรัพย์สินของลูกหนี้ (the assets of insolvents) ระหว่างเจ้าหนี้ด้วยกัน แต่ก็มีข้อยกเว้นสำหรับ กรณีเจ้าหนี้มีประกันและการหักกลบลบหนี้

3.2.1.2 มูลเหตุแห่งการฟ้องคดีล้มละลาย

มาตรา 7 พระราชบัญญัติล้มละลาย พ .ศ.2483 ได้กำหนดมูลเหตุแห่งการฟ้องคดีล้มละลายที่ว่า

“ลูกหนี้มีหนี้สินล้นพ้นตัว ” อาจถูกศาลพิพากษาให้ล้มละลายได้ ถ้าลูกหนี้นั้นมีภูมิลำเนาในราชอาณาจักร หรือประกอบธุรกิจ ในราชอาณาจักร ไม่ว่าจะด้วยตนเองหรือโดยตัวแทน ในขณะที่มีการขอให้ลูกหนี้ล้มละลาย หรือภายในกำหนดเวลาหนึ่งปีก่อน นั้น

ดังนั้น มูลเหตุแห่งการฟ้องคดีล้มละลาย จึงประกอบด้วยหลักเกณฑ์ 3 ประการ คือ :

1. ลูกหนี้มีหนี้สินล้นพ้นตัว
2. ลูกหนี้มีภูมิลำเนาในราชอาณาจักร
3. ลูกหนี้ประกอบธุรกิจในราชอาณาจักร ไม่ว่าจะด้วยตนเอง หรือโดยตัวแทน ในขณะที่มีการขอให้ลูกหนี้ล้มละลาย หรือภายในกำหนดเวลาหนึ่งปีก่อนนั้น

คำว่า “ลูกหนี้มีหนี้สินล้นพ้นตัว ” พระราชบัญญัติล้มละลาย พ .ศ.2483 ไม่ได้วางบทนิยาม หรือคำวิเคราะห์ศัพท์เป็นการเฉพาะว่า ลูกหนี้ที่มีหนี้สินล้นพ้นตัว มีความหมายเป็นประการใดโดยชัดแจ้ง แต่เป็นที่พอทำความเข้าใจกันโดยทั่วไปได้ว่าเป็นสภาวะการณ์ที่ ลูกหนี้มีหนี้เป็นจำนวนมาก (Overindebtedness) จนเกินกว่า ปริมาณทรัพย์สินที่ดินที่มีอยู่ทั้งหมด อันทำให้ไม่สามารถจะชำระหนี้ให้กับเจ้าหนี้ของตนได้ (insolvent) หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า ลูกหนี้มีสถานะทางการเงินที่ไม่สามารถรับผิดชอบต่อหนี้สินทั้งหมดที่ตนได้ก่อขึ้น อย่างไรก็ตาม การที่เจ้าหนี้จะพิจารณาว่า ลูกหนี้ของตนตกเป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว เพื่อที่จะสามารถฟ้องร้องตามกฎหมายล้มละลายนั้น ไม่ใช่เรื่องง่ายแต่อย่างใด พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 8 จึงได้บัญญัติถึงการกระทำต่าง ๆ ไว้ 9 ประการ ที่สันนิษฐานไว้ก่อนว่า ลูกหนี้มีหนี้สินล้นพ้นตัว

3.2.1.3 หลักเกณฑ์การฟ้องคดีล้มละลาย

การฟ้องคดีล้มละลายแตกต่างจากการฟ้องคดีแพ่งสามัญ สำหรับคดีล้มละลายนั้น กฎหมายได้บัญญัติหลักเกณฑ์การฟ้องไว้เป็นพิเศษ ซึ่งปรากฏตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 9 และ 10 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2542 มาตรา 4 และ 5 โดยแยกหลักเกณฑ์การฟ้องคดีล้มละลาย สำหรับเจ้าหนี้ 2 ประเภท คือ เจ้าหนี้ทั่วไป และ เจ้าหนี้มีประกัน

3.2.1.4 การพิจารณาพิพากษา

การพิจารณาคดีล้มละลายนั้น เป็นไปตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 ซึ่งบัญญัติว่า “ในการพิจารณาคดีล้มละลาย ตามคำฟ้องของเจ้าหนี้นั้น ศาลต้องพิจารณาเอาความจริงตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 9 หรือมาตรา 10 ถ้าศาลพิจารณาได้ความจริง ให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด แต่ถ้าไม่ได้ความจริง หรือลูกหนี้น่าสืบได้ว่า อาจชำระหนี้ได้ทั้งหมดหรือมีเหตุอื่นที่ไม่ควรให้ลูกหนี้ล้มละลาย ให้ศาลยกฟ้อง

การพิจารณาคดีล้มละลาย ศาลจะถือเอาคำฟ้องของโจทก์ หรือพยานหลักฐานของโจทก์เป็นหลัก แม้จำเลยไม่ยื่นคำให้การ หรือไม่มาศาลในวันนัดพิจารณา ศาลก็จะทำการพิจารณาไป โดยจะทำการสืบพยานโจทก์ฝ่ายเดียว ถ้าจำเลยยื่นคำให้การ และมาในวันนัดพิจารณาโดยอ้างพยานหลักฐานสนับสนุนคำให้การของตน ศาลก็จะทำการสืบพยานจำเลยด้วย

อย่างไรก็ตาม ในการพิจารณาของศาล กฎหมายกำหนดให้ศาลต้องพิจารณาหาความจริงว่า ลูกหนี้มีหนี้สินล้นพ้นตัวเป็นหนี้เจ้าหนี้ ผู้เป็นโจทก์คนเดียว มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งล้านบาท หรือเป็นหนี้เจ้าหนี้หลายคน ซึ่งเข้าชื่อกันเป็นโจทก์จำนวนรวมกันไม่น้อยกว่าหนึ่งล้านบาท และเป็นหนี้ที่อาจกำหนดจำนวนได้แน่นอน หรือในกรณีที่โจทก์เป็นผู้ยื่นฟ้องเป็นเจ้าหนี้มีประกันก็นัดพิจารณาให้ได้ความจริง ตามมาตรา 9 และมาตรา 10 ประกอบกัน จะขาดไปประการใดประการหนึ่งไม่ได้ เมื่อได้ความจริงครบถ้วนแล้ว ศาลจึงจะมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด

3.2.2 กฎหมายของบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย

3.2.2.1 วัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง บสท. และมาตรการพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด

เนื่องจากในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ประเทศไทยได้ประสบปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจอย่างร้ายแรง ทำให้ลูกหนี้ของสถาบันการเงินไม่สามารถชำระสินเชื่อที่ตนมีกับสถาบันการเงินได้ และ

สินเชื่อเหล่านี้ได้กลายเป็นสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้แก่สถาบันการเงินเป็นจำนวนมาก หากปล่อยเวลาให้เนิ่นช้าต่อไป ฐานะของสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้องจะเกิดปัญหาอย่างรุนแรง และกระทบต่อการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศต่อไปได้ จึงเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วน ในอันที่จะรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ อันเป็นเจตนารมณ์การจัดตั้ง บสท.³⁶ เพื่อให้เป็นหน่วยงานของรัฐ ที่จะทำหน้าที่แก้ไขปัญหาการค้างชำระหนี้ของลูกหนี้ของสถาบันการเงินรัฐและเอกชน ให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว และให้มีอำนาจตามกฎหมายเป็นพิเศษในการดำเนินการต่าง ๆ กล่าวคือ ให้ บสท. ดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาล เพื่อสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดของลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกันที่ไม่ให้ความร่วมมือกับ บสท. ในการปรับโครงสร้างหนี้

3.2.2.2 มูลเหตุแห่งการร้องขอให้ศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด

มาตรา 58 วรรคท้าย พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ.2544 ได้กำหนดมูลเหตุแห่งการยื่นคำร้องต่อศาล เพื่อสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดของลูกหนี้และผู้ค้ำประกันที่ว่า “ถ้าลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกันไม่ให้ความร่วมมือกับ บสท. ในการปรับโครงสร้างหนี้ ตามที่ บสท. สั่ง โดยที่ตนอยู่ในฐานะที่จะดำเนินการได้ ให้ บสท. ดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาล เพื่อสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดของลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกัน แล้วแต่กรณี โดยไม่ต้องดำเนินการไต่สวน และให้ศาลและเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลายต่อไปโดยเร็ว”

ดังนั้น การไม่ให้ความร่วมมือกับ บสท. ในการปรับโครงสร้างหนี้ ตามที่ บสท. สั่ง โดยที่ตนอยู่ในฐานะที่จะดำเนินการได้ จึงเป็นมูลเหตุที่สำคัญที่พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ.2544 ให้อำนาจ บสท. ในการยื่นคำร้องต่อศาล เพื่อสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกัน

คำว่า “การไม่ให้ความร่วมมือกับ บสท. ในการปรับโครงสร้างหนี้ ” พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ.2544 ไม่ได้วางบทนิยาม หรือให้คำวิเคราะห์ศัพท์เป็นการเฉพาะว่า การไม่ให้ความร่วมมือมีความหมายเป็นประการใด โดยชัดแจ้ง เมื่อพิจารณาจากวัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง บสท. และการยุบเลิก บสท. เมื่อสิ้นปีที่สิบ จึงเห็นได้ว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ.2544 ได้กำหนดระยะเวลาให้ บสท. สามารถดำเนินการบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ ภายในระยะเวลา 10 ปี ซึ่งเป็นระยะเวลาที่สั้นมากในการแก้ไขสินทรัพย์ด้วยคุณภาพทั้ง

³⁶ พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. 2544 มาตรา 7

ระบบของประเทศ จึงเห็นว่า การที่ลูกหนี้ไม่ให้ความร่วมมือกับ บสท . ไม่ได้พิจารณาเพียงลูกหนี้เข้ามาเจรจากับ บสท . เพื่อปรับโครงสร้างหนี้กับ บสท . เท่านั้น แต่ บสท.มองความสำเร็จของการปรับโครงสร้างหนี้ กล่าวคือ การปรับโครงสร้างหนี้ของ บสท .ต้องมีข้อยุติ จนกระทั่งคณะกรรมการ บสท.มีคำสั่งอนุมัติให้ปรับโครงสร้างหนี้ และทั้งสองฝ่ายได้มีการลงนามในสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ด้วย

3.2.2.3 หลักเกณฑ์การยื่นคำร้องขอให้ศาลพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด

ตามพระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ .ศ.2544 มาตรา 58 วรรคท้าย ได้บัญญัติหลักเกณฑ์ไว้เป็นพิเศษ ในกรณีที่ลูกหนี้และผู้ค้ำประกันไม่ให้ความร่วมมือกับ บสท . ในการปรับโครงสร้างหนี้ โดยให้ บสท.ดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ดังนั้นในการขอให้ศาลพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ต้องทำเป็นคำร้องยื่นต่อศาลล้มละลายกลาง ไม่จำเป็นต้องทำเป็นคำฟ้องเหมือนกับการยื่นฟ้องคดีล้มละลายโดยทั่วไป

3.3 มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับหลักประกัน (Disposal of Property being the Security)

การจำหน่าย ทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันของลูกหนี้ที่เป็นสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ ซึ่ง บสท.รับโอนมา เป็นวิธีการบริหารสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ และเป็นอำนาจพิเศษประการหนึ่งในการบริหารหนี้ของ บสท . ซึ่งหาก บสท . ประสงค์จะบังคับจำนองหรือบังคับจำนำกับทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันของสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย ฯ ก็บัญญัติให้อำนาจแก่ บสท . สามารถดำเนินการได้ โดยไม่ต้องขออำนาจศาล ซึ่งในการพิจารณาบังคับหลักประกันของลูกหนี้ บสท.จะพิจารณาจากเงื่อนไขดังต่อไปนี้

- (1) ลูกหนี้หยุดหรือปิดกิจการ หรือไม่สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้
- (2) ลูกหนี้ไม่ให้ความร่วมมือในการปรับโครงสร้างหนี้หรือปรับโครงสร้างกิจการ หรือยกย้ายปิดบังทรัพย์สิน หรือมีพฤติกรรมที่ส่อไปในทางที่ไม่สุจริต
- (3) ลูกหนี้ไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขของแผนปรับโครงสร้างหรือปรับโครงสร้างกิจการ

3.3.1 ประเภทของการขายทอดตลาด

การขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้น ปัจจุบันพบว่ามีการขายทอดตลาดที่สำคัญ สามารถแบ่งได้เป็น 4 ประเภท คือ

3.3.1.1 การขายทอดตลาดโดยเอกชน

บุคคลหรือนิติบุคคลประสงค์จะนำทรัพย์สินของตนออกขายทอดตลาดโดยมีสิทธิ ตามกฎหมาย หรือเหตุตามกฎหมาย เช่น การขายทอดตลาดทรัพย์สินอันเป็นการบังคับจำนำ ตามมาตรา 764 เมื่อลูกหนี้จำนำผิดนัดชำระหนี้ที่มีการจำนำเป็นประกัน เจ้าหนี้ผู้รับจำนำย่อมดำเนินการบังคับจำนำเอาแก่ทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันโดยไม่ต้องฟ้องคดีต่อศาล ซึ่งต้องทำโดยการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่จำนำ , การขายทอดตลาดโดยเจ้าสำนักโรงแรมตามมาตรา 679 เมื่อผู้ใช้บริการโรงแรมไม่ชำระเงินค่าที่พักอาศัยและเงินทรวง เจ้าสำนักโรงแรมมีสิทธิยึดหน่วงเครื่องเดินทางและทรัพย์สินที่เอาไว้ในโรงแรมแล้ว นำออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระแทนได้ เมื่อทรัพย์สินนั้นอยู่แก่ตนเป็นเวลานานถึง 6 สัปดาห์ โดยยังมีได้รับชำระหนี้

การขายทอดตลาดโดยภาคเอกชน หลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนต่าง ๆ ในการขายทอดตลาดจะต้องปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง นอกจากนี้ในกรณีที่เป็นการขายทอดตลาดโดยบุคคลผู้ประกอบอาชีพขายทอดตลาด บุคคลดังกล่าวจะต้องได้รับอนุญาตให้ประกอบอาชีพขายทอดตลาด รวมทั้งจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่พระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค่าของเก่า พ.ศ.2474 และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการควบคุมการขายทอดตลาดและค่าของเก่า พ.ศ.2553 กำหนดไว้ด้วย

3.3.1.2 การขายทอดตลาดโดยฝ่ายปกครอง

การขายทอดตลาดโดยฝ่ายปกครอง เป็นการขายทรัพย์สินของบุคคลอื่นอันเป็นส่วนหนึ่งของมาตรการบังคับทางปกครอง สำหรับคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินในฐานะที่เป็นเครื่องมือที่ฝ่ายปกครองใช้เพื่อบังคับการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์แห่งกฎหมาย เช่น การขายทอดตลาดทรัพย์สินที่ฝ่ายปกครองยึดมาได้ตามมาตรา 63 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2496 มาตรา 12 แห่งประมวลรัษฎากร เป็นต้น และการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่เป็นของฝ่ายปกครอง เนื่องจากฝ่ายปกครองหมดความจำเป็นที่จะใช้ หรือหากจะใช้ต่อไปจะสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมาก

สำหรับหลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนของ การขายทอดตลาดโดยฝ่ายปกครองจะต้อง
ปรับใช้หลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนของการขายทอดตลาดตามประมวลกฎหมายแพ่งและ
พาณิชย์ด้วยเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนของการขายทอดตลาดโดยฝ่าย
ปกครองที่ได้กำหนดไว้เป็นการเฉพาะโดยบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีฐานะเท่าเทียมกัน

3.3.1.3 การขายทอดตลาดโดยกรมบังคับคดี

การขายทอดตลาดโดยกรมบังคับคดีเป็นการดำเนินการตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของ
ศาล ทั้งในคดีแพ่งและคดีล้มละลาย เจ้าพนักงานบังคับคดีในคดีแพ่งและเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์
ในคดีล้มละลาย ซึ่งเป็นข้าราชการในสังกัดกรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม จะเป็นผู้รับผิดชอบในการ
ดำเนินการดังกล่าว เจ้าพนักงานบังคับคดีหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ต้องขายทรัพย์สินให้ได้
ราคาสูงสุด เพื่อลดช่องว่างระหว่างราคาที่ได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์สินกับมูลค่าตลาดของ
ทรัพย์สินนั้น ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่นอกจากจะ
นำเงินมาชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาหรือเจ้าหนี้ของลูกหนี้ผู้ล้มละลายแล้ว ยังจะต้องไม่ทำ
ให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือลูกหนี้ผู้ล้มละลายและบุคคลที่เกี่ยวข้องต้องเสียหาย ซึ่งโดยหลักแล้ว
การขายทอดตลาดโดยกรมบังคับคดี มีวัตถุประสงค์เพื่อบังคับชำระหนี้ตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง
ของศาล ทั้งที่เป็นคดีแพ่งและคดีล้มละลาย

ทั้งนี้ การขายทอดตลาดทรัพย์สินโดยกรมบังคับคดีไม่ว่าจะเป็นการขายทอดตลาดโดย
เจ้าพนักงานบังคับคดี หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก็ตาม จะต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่ง
และพาณิชย์ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งด้วย นอกจากนี้ยังต้องดำเนินการให้เป็นไป
ตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการบังคับคดีของเจ้าพนักงานบังคับคดี พ.ศ.2522 ซึ่งมี
ลักษณะเป็นทั้งแนวปฏิบัติและหลักเกณฑ์ในการใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานบังคับคดีหรือเจ้า
พนักงานพิทักษ์ทรัพย์ด้วย

3.3.1.4 การขายทอดตลาดทางอินเทอร์เน็ต (e-Auction)

การขายทอดตลาดทางอินเทอร์เน็ต³⁷ เป็นการขายทอดตลาดทรัพย์สินโดยผู้ประสงค์จะ
ขายทรัพย์สินสามารถลงประกาศขายทอดตลาดผ่านทางเว็บไซต์ซึ่งผู้ให้บริการเว็บไซต์นั้นจัดให้มี
บริการสำหรับการขายทอดตลาด ทั้งนี้ ผู้ประสงค์จะขายทรัพย์สินและผู้เข้าเสนอราคาต้องปฏิบัติ

³⁷ พิษณุลักษณะ คำทองสุก. (2544). “การขายทอดตลาดทางอินเทอร์เน็ต” หน้า 30.

ตามข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ผู้ให้บริการเว็บไซต์กำหนด ซึ่งการขายทอดตลาดทางอินเทอร์เน็ตมีรูปแบบและความสลับซับซ้อนของกระบวนการทางอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาเกี่ยวข้อง จึงทำให้มีลักษณะแตกต่างจากการขายทอดตลาดโดยวิธีปกติในหลายประการ ตัวอย่าง ผู้ให้บริการขายทอดตลาดทางอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย เช่น www.pramool.com , www.tradebid.com เป็นต้น โดยที่ธุรกรรมการขายทอดตลาดทางอินเทอร์เน็ตเป็นการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์รูปแบบหนึ่งจึง ตกอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.2544 ด้วย แต่ก็ต้องคู่ประกอบด้วยกฎหมายหลักฉบับอื่น ๆ

ตามที่กล่าวมาข้างต้นการบังคับหลักประกันการชำระหนี้ ถือเป็นกระบวนการหนึ่งที่สำคัญในการบังคับชำระหนี้ของเจ้าหนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากหลักประกันนั้นเป็นทรัพย์สิน การยึดทรัพย์สินเพื่อออกจำหน่าย โดยวิธีการขายทอดตลาด จึงเป็นวิธีการบังคับที่เจ้าหนี้นิยมกระทำกันมาก แต่ทั้งนี้ เจ้าหนี้จะสามารถทำการขายทอดตลาดโดยวิธีใดนั้น ขึ้นอยู่กับลักษณะของสัญญาประกันการชำระหนี้ และการให้สิทธิตามกฎหมายแก่เจ้าหนี้ว่าจะมีอำนาจในการดำเนินการเพื่อขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้นเพียงใด

ดังนั้น การบังคับหลักประกันตามสัญญาจำนอง ถือเป็น การบังคับหลักประกัน โดยผ่านกระบวนการพิจารณาของศาลอันเกิดจากคำพิพากษาของศาล (Judicial Foreclosure) แต่หากเป็นขายทอดตลาดตามพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ ไทย พ.ศ.2544 ไม่ว่าจะเป็นการบังคับหลักประกันตามสัญญาจำนอง กฎหมายโดยพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ให้อำนาจแก่ บสท .สามารถดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันได้เองตามระเบียบหลักเกณฑ์ที่ประกาศจากคณะกรรมการบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย จึงถือเป็นการบังคับหลักประกันแบบไม่ผ่านกระบวนการพิจารณาของศาล (Non-Judicial Foreclosure) จึงอาจกล่าวได้ว่า ปัจจุบันนี้ การบังคับชำระหนี้ด้วยวิธีการขายทอดตลาดที่เป็นหลักประกันนั้น มีแนวทางในการปฏิบัติเพื่อทำการขายทอดตลาดได้ 2 วิธี คือ

3.3.2 การขายทอดตลาดโดยผ่านศาล (Judicial Foreclosure)

การขายทอดตลาดนั้นจะดำเนินการได้ต้องผ่านกระบวนการพิจารณาของศาล และมีคำสั่งให้ทำการขายทอดตลาดจากศาลก่อนจึงจะดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้นได้ ผู้ดำเนินการขายทอดตลาดเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ อาจจะเป็นเจ้าพนักงานบังคับคดี หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

ผ่านกระบวนการพิจารณาคดีจากศาล เพื่อทำการพิสูจน์ข้อเท็จจริง ๆ ก่อน ดังนั้น จึงก่อให้เกิดความมั่นใจแก่ลูกหนี้ผู้จำนองว่า การที่ตนต้องสูญเสียทรัพย์สินไปเพื่อการบังคับชำระหนี้ นั้น ทรัพย์สินของตนจะถูกบังคับชำระหนี้อย่างยุติธรรมแน่นอน ทั้งนี้ เจ้าพนักงานบังคับคดีจะต้องดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สินไปตามหลักเกณฑ์ ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการบังคับคดีของเจ้าพนักงานบังคับคดี พ.ศ.2522 มีหลักการดังนี้คือ

3.3.2.1 หลักกฎหมายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

การขายทอดตลาดทรัพย์สินตามสัญญา จำนอง ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ อันเกิดจากการบังคับหลักประกัน แบบผ่านกระบวนการพิจารณาคดีของศาล เพื่อให้ศาลพิพากษาสั่งให้ขายทอดตลาดได้ (Judicial Foreclosure) ซึ่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้วางหลักเกณฑ์วิธีการบังคับไว้ในมาตรา 728 ที่กำหนดว่า เจ้าหนี้จะทำ การบังคับจำนองและนำทรัพย์สินออกขายทอดตลาดได้ต้องดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลก่อน เพื่อขออำนาจในการบังคับตามสิทธิอันมีต่อหลักประกันการชำระหนี้ตามสัญญา และเมื่อศาลได้พิพากษาให้สิทธิในการบังคับหลักประกัน โดยขายทอดตลาดแล้ว การดำเนินการขายทอดตลาดต้องอยู่ในอำนาจของเจ้าพนักงานบังคับคดีที่จะเป็นผู้ดำเนินการขายทอดตลาดได้ เจ้าหนี้จะดำเนินการขายทอดตลาดเองไม่ได้ จึงขอแยกการศึกษาออกเป็นดังนี้คือ

1) การบังคับหลักประกันตามสัญญาจำนอง

การบังคับจำนองหรือ การบังคับชำระหนี้จากทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันในสัญญาจำนองประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 ลักษณะ 12 หมวด 4 ได้กำหนดถึงวิธีการบังคับจำนองไว้ในมาตรา 728 และมาตรา 729 มีหลักเกณฑ์ดังนี้คือ

- (1) ผู้รับจำนอง ต้องมีจดหมายบอกกล่าวไปยังลูกหนี้และผู้จำนองให้ทำการชำระหนี้สัญญาประจักษ์ก่อน ภายในเวลาที่กำหนดให้ตามสมควรในคำบอกกล่าวนั้น
- (2) หากลูกหนี้ละเลยเสียไม่ปฏิบัติตามคำบอกกล่าวนั้น ผู้รับจำนองจะต้องฟ้องคดีต่อศาลเพื่อให้ศาลมีคำสั่งคือ ยึดทรัพย์สินที่จำนองออกขายทอดตลาด หรือ ขอให้ทรัพย์สินที่จำนองหลุดเป็นสิทธิแก่ผู้รับจำนองเมื่อ ได้แสดงเหตุให้ศาลเห็นประจักษ์ว่า ลูกหนี้ขาดส่งดอกเบี้ยมาแล้วเป็นเวลาถึง ห้าปี และจำนวนหนี้รวมทั้งมูลค่าทรัพย์สินที่จำนอง และไม่มีกรจำนองรายอื่น หรือ บุริมสิทธิอื่นที่ได้จดทะเบียนไว้เหนือทรัพย์สินอันเดียวกันนี้

เพราะฉะนั้น จากหลักการบังคับจำนองดังกล่าว กฎหมายได้บังคับไว้โดยชัดแจ้งว่า เจ้าหนี้ผู้ทำการบังคับจำนองสามารถทำการบังคับจำนองได้ 2 วิธี คือ การยึดทรัพย์ที่จำนองออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้ หรือยึดทรัพย์จำนองหลุดเป็นกรรมสิทธิ์ของตน แต่ไม่ว่าจะทำการบังคับจำนองโดยวิธีใดก็ต้องผ่านกระบวนการในองค์กรยุติธรรม คือ ผ่านกระบวนการพิจารณาคดีจากศาล เพื่อทำการพิสูจน์ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ก่อน ดังนั้น จึงก่อให้เกิดความมั่นใจแก่ลูกหนี้ผู้จำนองว่า การที่ตนต้องสูญเสียทรัพย์สินไปเพื่อการบังคับชำระหนี้ นั้น ทรัพย์สินของตนจะถูกบังคับชำระหนี้อย่างยุติธรรมแน่นอน

2) หลักเกณฑ์การขายทอดตลาดทรัพย์ของเจ้าพนักงานบังคับคดี

การขายทอดตลาดทรัพย์ของเจ้าพนักงานบังคับคดีนั้น เป็นการขายทอดตลาดทรัพย์ที่เกิดจากคำพิพากษาของศาล อันอาจเป็นคำพิพากษาในเรื่องการผิดสัญญาแห่งหนี้ทั้งหลาย หรืออาจเป็นคำพิพากษาเพื่อบังคับจำนอง โดยเจ้าพนักงานบังคับคดีจะต้องดำเนินการขายทอดตลาดไปตามหลักเกณฑ์ ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการบังคับคดีของเจ้าพนักงานบังคับคดี พ.ศ.2522

3.3.3 การขายทอดตลาดโดยไม่ผ่านศาล (None- Judicial Foreclosure)

การขายทอดตลาดวิธีนี้เกิดจากการตกลงในเรื่องการบังคับชำระหนี้ระหว่างเจ้าหนี้กับลูกหนี้ หรืออาจเป็นการขายทอดตลาดที่มี กฎหมายบังคับไว้ โดยเฉพาะให้สิทธิแก่เจ้าหนี้ที่จะดำเนินการนั้น ดังเช่นสัญญาจำนำ การขายทอดตลาดในลักษณะนี้ผู้ดำเนินการการขายทอดตลาดเป็นเจ้าหนี้ หรือตัวแทนที่เจ้าหนี้มอบหมายหรือแต่งตั้ง ซึ่งไม่มีข้อกำหนดโดยชัดแจ้ง จะมีเพียงแต่ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 ลักษณะ 1 หมวด 4 ส่วนที่ 3 เท่านั้น ที่บัญญัติถึงหลักกฎหมายเกี่ยวกับการขายทอดตลาดไว้ และเมื่อพิจารณาในส่วนของกรจำนำทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันตามบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ถือได้ว่า เป็นการขายทอดตลาดโดยไม่ผ่านศาลวิธีหนึ่ง

3.3.3.1 หลักกฎหมายและขั้นตอนการ จำนำทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันของบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย

การขายทอดตลาดของบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ถือเป็นการบังคับหลักประกันแบบไม่ผ่านกระบวนการพิจารณาคดีของศาล (Non-Judicial Foreclosure) ซึ่งมีรูปแบบและวิธีการบัญญัติไว้

ใน ส่วนที่ 3 การจำหน่ายทรัพย์สินที่เป็น หลักประกัน ตามมาตรา 74-82 ซึ่งมีรูปแบบ วิธีการ และ ขั้นตอนการจำหน่ายทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน ตามมาตรา 74 – 82 ซึ่งรูปแบบ วิธีการ และ ขั้นตอนการจำหน่ายทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน ดังนี้.-

พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ .ศ.2544 ได้บัญญัติการจำหน่าย ทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันไว้ ในส่วนที่ 3 การจำหน่ายทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน ระหว่าง มาตรา 74 – มาตรา 82 ก่อนที่ บสท .จะดำเนินการจำหน่ายทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน ได้นั้น กระบวนการจะเริ่มจากคณะกรรมการบริการ บสท. ได้มีมติอนุมัติให้ดำเนินการจำหน่ายทรัพย์สินที่ เป็นหลักประกันของลูกหนี้และผู้ค้ำประกัน ตามมาตรา 77 แห่งพระราชกำหนดบรรษัทบริหาร สินทรัพย์ไทย พ.ศ.2544

บสท.จะมีหนังสือบอกกล่าวประสงฆ์จะบังคับจำนองกับทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน สำหรับสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ เพื่อให้ลูกหนี้และผู้จำนองชำระหนี้ภายในเวลาหนึ่งเดือน นับแต่วันที่ ได้รับหนังสือบอกกล่าว โดยหนังสือจะระบุว่า หากบุคคลดังกล่าวไม่ปฏิบัติตามชำระหนี้ภายใน ระยะเวลาที่กำหนด บสท. จะบังคับชำระหนี้ในสินทรัพย์ด้อยคุณภาพตามบทบัญญัติแห่งพระราช กำหนดนี้³⁸

ถ้าผู้จำนองไม่ชำระหนี้ภายในกำหนดเวลา พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ ไทย พ.ศ.2544 กำหนดให้ บสท.มีอำนาจดำเนินการจำหน่ายทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันนั้นได้ โดย วิธีการขายทอดตลาด การดำเนินการจำหน่ายทรัพย์สินโดยวิธีการขายทอดตลาด บสท. จะประกาศ ล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวันก่อนวันจำหน่าย โดยลงโฆษณาในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และ ในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลาย ได้แก่ หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน เป็นต้น อย่างน้อยหนึ่งฉบับ เป็นเวลาติดต่อกัน ไม่น้อยกว่าสามวัน ก่อนวันขายทอดตลาด หากไม่มีผู้ยื่นคำคัดค้านการขาย ทอดตลาดทรัพย์สินหลักประกัน บสท.ก็จะทำการขายทอดตลาดทรัพย์สินหลักประกันดังกล่าว

เมื่อถึงวันขายทอดตลาด บสท. จะดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สินหลักประกัน หากมีผู้ ประมูลเข้าสู่ราคา ผู้ประมูลคนใดให้ราคาประมูลสูงสุด ผู้นั้นก็จะได้ทรัพย์สินหลักประกันรายดังกล่าว ไป แต่ถ้าปรากฏว่า ทรัพย์สินหลักประกันไม่มีผู้ประมูลเข้าสู่ราคา บสท. จะทำการขายทรัพย์สิน หลักประกันนั้น

³⁸ พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. 2544 มาตรา 74

3.3.3.2 ผลการจำหน่ายทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน

เมื่อการขายทอดตลาดทรัพย์สินหลักประกันได้ดำเนินการแล้วเสร็จ คณะกรรมการ บสท. จะมิมติอนุมัติให้รับโอนทรัพย์สินหลักประกันที่นำออกขายทอดตลาดแล้ว ไม่มีผู้สนใจซื้อเป็นของ บสท. ในราคาที่เปิดขายทอดตลาด

อนึ่ง ตาม พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ.2544 มาตรา 78 กำหนดให้บุคคลใดมีข้อต่อสู้เกี่ยวกับทรัพย์สินที่จำหน่าย ให้ยื่นคำคัดค้านและชี้แจงเหตุผล พร้อมหลักฐานต่อบสท. ก่อนวันจำหน่ายทรัพย์สินไม่น้อยกว่า 3 วันทำการ เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าบุคคลซึ่งมิได้ยื่นคำคัดค้าน ได้ให้ความยินยอมการจำหน่ายทรัพย์สินนั้นแล้ว มาตรา 79 ผู้เสียหายจากการจำหน่ายทรัพย์สิน หากพิสูจน์ได้ว่าตนมีสิทธิเหนือทรัพย์สินนั้นดีกว่าลูกหนี้ อาจเรียกร้องให้ บสท. ชดใช้ค่าเสียหาย แต่ต้องยื่นคำขอต่อศาลภายในกำหนด 3 เดือน นับแต่วันที่ได้มีการจำหน่ายทรัพย์สินนั้น และมาตรา 82 การเพิกถอนการจำหน่ายทรัพย์สิน ตามมาตรา 76 จะกระทำมิได้³⁹

3.4 มาตรการทางกฎหมาย ค่าธรรมเนียม หรือค่าฤชาธรรมเนียม

3.4.1 ความหมายและประเภทภาษีอากร

ภารกิจของรัฐในการปกครองประเทศทำให้เกิดการดำเนินงานทางการคลังขึ้น โดยภาษีเป็นเครื่องมือทางการคลังที่รัฐใช้สำหรับหารายได้เพื่อนำไปใช้จ่ายในการกิจการสาธารณะ ในระยะแรกนักการคลังเห็นว่าภาษีเป็นการบริ จาค ต่อมามีความเห็นว่าภาษีเป็นค่าตอบแทนการคุ้มครองภัยที่รัฐจัดให้แก่ประชาชน ในระยะต่อมามีความเห็นว่า ภาษีเป็นค่าตอบแทนแก่รัฐในการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน และท้ายที่สุดมีความเห็นว่า ภาษีเป็นส่วนแบ่งภาระสาธารณะระหว่างประชาชนตามหลักความสามารถในการเสียภาษี⁴⁰

คำว่า ภาษี หรือภาษีอากร เป็นคำรวมที่ใช้กันทั่วไป ซึ่งตรงกับคำว่า Tax ในภาษาอังกฤษ อย่างไรก็ตามคำว่า ภาษี หรือ Tax ยังอาจใช้ในความหมายเฉพาะแยกต่างหากจากคำว่า อากร ซึ่งตรงกับคำว่า Duty ในภาษาอังกฤษ

³⁹ พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. 2544 มาตรา 82

⁴⁰ สุกถักษณ์ พินิจภูวดล. (2539, มกราคม). “กำเนิดภาษีอากรในประเทศไทย.” สรรพากรศาสตร์, 43,1. หน้า 89.

สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพได้ทรงอธิบายความหมายของคำว่า ภาษีและอากร ไว้
ดังนี้⁴¹

ภาษี คือ รายได้ที่เกิดจากผู้รับประมวลที่จะส่งเงินให้หลวง ผู้ใดประมวลได้ ผู้นั้นก็เป็นเจ้า
ภาษีในการนั้น

อากร คือ การชักเอารายได้หรือผลประโยชน์ที่ราษฎรทำมาหาได้โดยประกอบกิจการ
ต่าง ๆ หรือ โดยได้รับสิทธิจากรัฐบาล เช่น การทำสวน การให้จับปลา และการให้ดื่มสุรา เป็นต้น

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 ได้ปรับปรุงคำอธิบายความหมายของคำ
ว่า ภาษีและอากร ซึ่งยังคงอาศัยหลักผลต่างตอบแทน ดังนี้

ภาษี หมายถึง เงินที่เรียกเก็บ จากบุคคล ทรัพย์สิน หรือธุรกิจเพื่อใช้จ ายในการบริหาร
หรือการพัฒนาประเทศ

อากร หมายถึง ค่าธรรมเนียมอย่างหนึ่งที่รัฐบาลเรียกเก็บ

3.4.2 หลักการของภาษีอากรที่ดี

รัฐธรรมนูญเกือบทุกฉบับมักบัญญัติให้ประชาชนมีหน้าที่ต้องเสียภาษีอากรตามที่
กฎหมายบัญญัติ ในการบัญญัติกฎหมายภาษีอากรที่ดีนั้น มีหลักการบางประการที่ควรคำนึงถึง
เพื่อให้ประชาชนมีความสมัครใจในการเสียภาษีอากร และให้กฎหมายดังกล่าวใช้บังคับได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ โดยภาษีอากรที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

1) มีความเป็นธรรม ประชาชนควรมีหน้าที่เสียภาษีอากรให้แก่รัฐบาล โดยพิจารณาถึง
ความสามารถในการเสียภาษีอากรของประชาชนแต่ละคน ประกอบกับการพิจารณาถึงผลประโยชน์
ที่ประชาชนแต่ละคนได้รับเนื่องจากการดูแลคุ้มครองของรัฐบาล

2) มีความแน่นอนและชัดเจน ประชาชนสามารถเข้าใจความหมายได้โดยง่ายและเป็น
การป้องกันมิให้เจ้าพนักงานใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ

3) มีความสะดวก วิธีการและกำหนด เวลาในการเสียภาษีอากรควรต้องคำนึงถึงความ
สะดวกของผู้เสียภาษีอากร

⁴¹ หลวงอรรดไถ่วลวที และหลวงนรภิจบริหาร. (2505). รายงานการบริหารงานทั่วไป และระบบ
วิธีการ จัดเก็บภาษีอากร. หน้า 5.

- 4) มีประสิทธิภาพ ประหยัดรายจ่ายทั้งของผู้จัดเก็บและผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรทำให้จัดเก็บภาษีอากรได้มาก โดยมีค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บน้อยที่สุด
- 5) มีความเป็นกลางทางเศรษฐกิจ พยายามไม่ให้เกิดภาระภาษีอากรมีผลกระทบต่อการทำงานของกลไกตลาดหรือมีผลกระทบน้อยที่สุด
- 6) อำนวยรายได้ สามารถจัดเก็บภาษีอากรได้อย่างเป็นกอบเป็นกำมีรายได้เพียงพอต่อการใช้จ่ายเพื่อดำเนินกิจการตามหน้าที่ของรัฐบาล
- 7) มีความยืดหยุ่น สามารถปรับปรุงเพิ่มหรือลดจำนวนภาษีอากรให้เหมาะสมกับสถานการณ์ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว⁴²

3.4.3 ระบบการจัดเก็บภาษีอากร

ในปัจจุบันนี้การจัดเก็บภาษีอากรจากการขายอสังหาริมทรัพย์ ยังคงแยกการการจัดเก็บออกเป็นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีธุรกิจเฉพาะ (ภาษีการค้าเดิม) อากรแสตมป์ และค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ตามประมวลกฎหมายที่ดิน เหมือนเช่นเมื่อเริ่มใช้บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรใหม่ ๆ ในปี พ.ศ.2481 เพียงแต่มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ และวิธีการในการจัดเก็บภาษีเพิ่มเติมขึ้นใหม่ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เช่น การเปลี่ยนแปลงราคาที่ใช้ในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากการขายอสังหาริมทรัพย์ทุกชนิด มีการเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการหักภาษี ณ ที่จ่าย จากการขายอสังหาริมทรัพย์ และบทบัญญัติเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้ครึ่งปี ทั้งบุคคลธรรมดา และนิติบุคคล มีการเปลี่ยนแปลงอัตราภาษี และวิธีการในการจัดเก็บภาษี เป็นต้น โดยมีลักษณะในการจัดเก็บดังต่อไปนี้

3.4.3.1 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

1. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย

การเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย จากการขายอสังหาริมทรัพย์นี้ เป็นวิธีการจัดเก็บภาษีที่กำหนดเพิ่มเติมขึ้นใหม่ โดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 9) พ.ศ.2525 มาตรา 14 ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2525 เป็นต้นมา โดยมี

⁴² กลุ่มนักวิชาการภาษีอากร. (2546). ภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร 2546. หน้า 1-2

วัตถุประสงค์ก็เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว และเป็นการแบ่งเบาภาระทั้งฝ่ายเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับเงิน ที่ไม่ต้องรับชำระภาษีคราวเดียวกันเป็นจำนวนมาก และทั้งฝ่ายผู้เสียภาษีเองที่สามารถผ่อนชำระภาษีเป็นคราว ๆ ไปตามจำนวนภาษีที่ถูกหัก ณ ที่จ่ายในแต่ละครั้งได้ ซึ่งการหักภาษี ณ ที่จ่ายนี้ถือเป็นมาตรการป้องกันการหลีกเลี่ยงและการหนีภาษีได้อย่างหนึ่ง จึงทำให้รัฐมีรายได้พอสมควร มิใช่มีรายได้เฉพาะช่วงเวลาใดระยะเวลาหนึ่งที่มีการชำระภาษีเท่านั้น ซึ่งในเรื่องของการขายอสังหาริมทรัพย์นี้ กฎหมายได้บัญญัติเอาไว้ในลักษณะว่า เมื่อ บุคคลธรรมดาขายอสังหาริมทรัพย์ ไม่ว่าจะอสังหาริมทรัพย์นั้นจะได้อะไรมาโดยวิธีใด บุคคลผู้ซื้อหรือผู้จ่ายเงินได้เป็นค่าอสังหาริมทรัพย์ มีหน้าที่จะต้องทำการหักภาษี ณ ที่จ่าย เอาไว้ สำหรับอสังหาริมทรัพย์ที่ได้มาจากการซื้อขายให้นำเงินได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์ หักค่า ำจ่ายเป็นการเหมาตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา เหลือเท่าใดถือเป็นเงินได้สุทธิ แล้วหารด้วยจำนวนปีที่ถือครอง ได้ผลลัพธ์เป็นเงินเท่าใด ให้คำนวณภาษีตามอัตรากำหนดเงินได้ ได้เท่าใดให้คูณด้วยจำนวนปีที่ถือครอง ผลลัพธ์ที่ได้เป็นเงินภาษีทั้งสิ้นเท่าใด ให้หักเป็นเงินภาษีไว้เท่านั้น จำนวนค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาตามอัตราร้อยละของเงินได้ที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

ในกรณีที่ผู้จ่ายเงินได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์ ได้ทำการหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายจากการขายอสังหาริมทรัพย์เอาไว้ตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวแล้ว ให้ผู้จ่ายเงินได้นำส่งเงิน ภาษีดังกล่าวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ในขณะที่มีการจดทะเบียน โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับจดทะเบียนจะเป็นผู้นำส่งให้แก่กรมสรรพากรต่อไป ซึ่งจำนวนเงินภาษีที่ผู้ซื้อได้ทำการหัก ณ ที่จ่าย และนำส่งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามที่กล่าวมานี้ ผู้ขายอสังหาริมทรัพย์สามารถนำมาถือเป็นเครดิตภาษีของตนในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากการขายอสังหาริมทรัพย์ได้⁴³

2. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาครึ่งปี

การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาครึ่งปีนี้ ถือเป็นวิธีการจัดเก็บภาษีก่อนถึง กำหนดเวลาขึ้นแบบแสดงรายการตามที่กำหนดเพิ่มเติมขึ้นใหม่ โดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 11) พ.ศ.2525 โดยกฎหมายได้กำหนดให้ผู้มีหน้าที่ขึ้นแบบแสดงรายการภาษีที่มีเงินได้ตามมาตรา 40(5) (6) (7) หรือ (8) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก่เงินได้ จาก

⁴³ ประมวลรัษฎากร มาตรา 60

การธุรกิจ การพาณิชย์ หรือการอื่น ๆ ไม่ว่าจะมิเงินได้ประเภทอื่น ๆ รวมอยู่ด้วยหรือไม่ก็ตามที่ได้รับตั้งแต่เดือนมกราคม ถึงเดือนมิถุนายน ของทุกปี มีจำนวนรวมกันเกินกว่า 30,000 บาท (กรณีไม่มีคู่สมรส) หรือ 60,000 (กรณีมีคู่สมรส) บาทขึ้นไป ผู้มีเงินได้ตามประเภท และจำนวนดังกล่าว มีหน้าที่ต้องยื่นแบบแสดงรายการและเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาครั้งปีภายในเดือนกันยายนของทุกปีภาษี⁴⁴

เนื่องจากเงินได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์ถือเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(8) แห่งประมวลรัษฎากร ดังนั้น หากผู้ขายอสังหาริมทรัพย์มีเงินได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์ที่ได้รับตั้งแต่เดือนมกราคม ถึงเดือนมิถุนายน ของทุกปี เป็นจำนวนเงินเกินกว่า 30,000 บาท ในกรณีที่ไม่มีคู่สมรสหรือเกินกว่า 60,000 บาท ขึ้นไปในกรณีที่มีคู่สมรส ผู้ขายอสังหาริมทรัพย์มีหน้าที่ต้องยื่นแบบแสดงรายการ (ภ.ง.ด. 94) เพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ครั้งปีจากเงินได้สุทธิ โดยในการคำนวณภาษีเงินได้ครั้งปีนั้น กฎหมายยอมให้หักค่าใช้จ่ายได้เต็มจำนวนของจำนวนเงินค่าใช้จ่ายตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้ แต่ในส่วนของค่าลดหย่อนต่าง ๆ นั้น ผู้มีเงินได้สามารถนำมาหักเป็นค่าลดหย่อนได้เพียงกึ่งหนึ่ง ของจำนวนเงินค่าลดหย่อนที่กฎหมายได้กำหนดไว้เท่านั้น⁴⁵ ซึ่งจำนวนเงินได้สุทธิหลังจากหักค่าใช้จ่าย และค่าลดหย่อนต่าง ๆ แล้ว ให้ผู้มีเงินได้นำไปคำนวณและยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีในอัตราร้อยละ 5-37 ภายในเดือนกันยายน ของปีที่ได้รับเงินได้ โดยภาษีที่เสียครั้งปีนี้ ให้ถือเป็นเครดิตในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ของผู้ขายอสังหาริมทรัพย์ในการคำนวณภาษีตอนยื่นแบบแสดงรายการภาษีประจำปีต่อไป⁴⁶ อนึ่ง ในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาครั้งปีจากการขายอสังหาริมทรัพย์นี้ หากผู้มีเงินได้พึงประเมินที่มีเงินได้ประเภทเงินเดือนมีจำนวนรวมกันตั้งแต่ 60,000 บาทขึ้นไป การคำนวณภาษีดังกล่าว จะต้องเสียภาษีเงินได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 0.5 ของยอดเงินได้พึงประเมิน⁴⁷

3. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปี

บุคคลธรรมดาที่มีเงินได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์ตลอดปีภาษีเป็นจำนวนเงินเกินกว่า 30,000 บาท ใน กรณีที่ไม่มีคู่สมรส หรือเกินกว่า 60,000 บาทขึ้นไป ในกรณีที่มีคู่สมรส

⁴⁴ ประมวลรัษฎากร มาตรา 56 ทวิ

⁴⁵ ประมวลรัษฎากร มาตรา 56 ทวิ วรรค 3

⁴⁶ ประมวลรัษฎากร มาตรา 56 ทวิ วรรค 4

⁴⁷ ประมวลรัษฎากร มาตรา 48(2)

นอกจากจะต้องเสียภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย และภาษีเงินได้ครั้งปี ตามที่กล่าวมาแล้ว ยังอาจจะต้องมีหน้าที่ในการยื่นแบบแสดงรายการ (ภ.ง.ด.90) และเสียภาษีเงินได้ประจำปี ภายในเดือนมีนาคมของปีถัดจากปีที่มีเงินได้แตกต่างกันไปตามลักษณะของการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ที่ขายนั้น เช่น เงินได้จากการโอนขายอสังหาริมทรัพย์ที่ได้มาโดยมุ่งในทางการค้าหรือหากำไร กฎหมายกำหนดให้ผู้มีเงินได้มีหน้าที่ต้องนำเงินได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์ในกรณีดังกล่าวไปรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีกับเงินได้ประเภทอื่นๆ ในการคำนวณภาษีตอนสิ้นปีเสมอ และสามารถหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็น และสมควรได้เพียงวิธีเดียวเท่านั้น ทั้งนี้ตามมาตรา 48 แห่งประมวลรัษฎากร ประกอบกับพระราชกฤษฎีกา ออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการกำหนดค่าใช้จ่ายที่ยอมให้หักจากเงินได้พึงประเมิน (ฉบับที่ 11) พ.ศ.2520 มาตรา 8 ทวิ และเมื่อคำนวณภาษีจากเงินได้สุทธิในอัตรา ร้อยละ 5-37 ได้เป็นจำนวนเท่าใดแล้ว ผู้มีเงินได้สามารถนำเครดิตภาษีหัก ณ ที่จ่าย และภาษีที่ชำระครั้งปีมาเครดิตหักออกจากภาษีที่ต้องเสียได้ เช่นเดียวกัน

อนึ่ง ในการคำนวณภาษี เงินได้บุคคลธรรมดาประจำปีจากการขายอสังหาริมทรัพย์ที่ได้มาโดยมุ่งในทางการค้าหรือหากำไรนี้ หากผู้ขายอสังหาริมทรัพย์มีเงินได้พึงประเมิน ที่มีเงินเดือนเป็นจำนวนรวมกันตั้งแต่ 60,000 บาท ขึ้นไป การคำนวณก็ดังกล่าวจะต้องเสียภาษีเงินได้ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 0.5 ของยอดเงินได้พึงประเมิน⁴⁸

3.4.3.2 ภาษีเงินได้นิติบุคคล

1. ภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่าย

การจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่าย จากการขายอสังหาริมทรัพย์นี้ เป็นวิธีการจัดเก็บภาษีที่กำหนดเพิ่มเติมขึ้นใหม่ โดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 9) พ.ศ.2525 มาตรา 19 โดยกฎหมายได้บัญญัติเอาไว้ในลักษณะว่า เมื่อนิติบุคคลขายอสังหาริมทรัพย์ บุคคลผู้ซื้อหรือผู้จ่ายเงินได้เป็นค่าอสังหาริมทรัพย์มีหน้าที่จะต้องทำการหักภาษี ณ ที่จ่ายเอาไว้ในอัตราร้อยละ 1 ของเงินได้ และนำส่งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมในขณะที่มีการจดทะเบียน⁴⁹ โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับจดทะเบียน จะเป็นผู้นำส่งให้แก่กรมสรรพากรต่อไป

⁴⁸ ประมวลรัษฎากร มาตรา 48(2).

⁴⁹ ประมวลรัษฎากร มาตรา 69 ทวิ

ภาษีที่ผู้ซื้อได้ทำการหัก ณ ที่จ่าย และนำส่งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับจดทะเบียนสิทธิ และนิติกรรมนี้ ผู้ขายอสังหาริมทรัพย์สามารถนำมาถือเป็นเครดิตภาษีของตนในการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลจากการขายอสังหาริมทรัพย์ตามรอบระยะเวลาบัญชีที่มีการหักภาษีเอาไว้ได้⁵⁰

2. ภาษีเงินได้นิติบุคคลครึ่งปี

การจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลครึ่งปีนี้ ถือเป็นวิธีการจัดเก็บภาษีก่อนกำหนดเวลาขึ้นแบบแสดงรายการตามปกติที่กำหนดเพิ่มเติมขึ้นใหม่ โดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 8) พ.ศ.2524 มาตรา 5 ซึ่งต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ในการคำนวณภาษีอีกหลายครั้ง โดยในครั้งล่าสุดนั้น ได้กำหนดให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล มีหน้าที่จะต้องจัดทำประมาณ การกำไรสุทธิ หรือขาดทุนสุทธิ ซึ่งได้จากกิจการหรือเนื่องจากกิจการที่ได้กระทำหรือจะกระทำในรอบระยะเวลาบัญชี และยื่นแบบแสดงรายการเพื่อชำระภาษีเงินได้นิติบุคคลครึ่งปี ภายใน 2 เดือน นับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาหกเดือน นับแต่วันแรกของรอบระยะเวลาบัญชี โดยให้คำนวณและชำระภาษีจากจำนวนหนึ่งของประมาณการกำไรสุทธิในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น เว้นแต่จะเป็นบริษัทจดทะเบียนต่อตลาดหลักทรัพย์ หรือสถาบันการเงิน ประเภทต่างๆ ให้เสียภาษีครึ่งปีจากกำไรสุทธิจริง⁵¹

ดังนั้น นิติบุคคลผู้มีเงินได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์ จึงมีหน้าที่จะต้อง ยื่นแบบแสดงรายการ (ภ.ง.ด. 51) เพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลครึ่งปี ในอัตราร้อยละ 30 ภายในกำหนด 2 เดือน นับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาหกเดือน นับแต่วันแรกของกรอบระยะเวลาบัญชีของปีที่ได้รับเงินได้ โดยภาษีที่เสียครึ่งปีนี้ ให้ถือเป็นเครดิตในการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ขายอสังหาริมทรัพย์ในการคำนวณภาษีตอนยื่นแบบแสดงรายการ เมื่อสิ้นรอบระยะเวลาบัญชีต่อไป⁵²

3. ภาษีเงินได้นิติบุคคลประจำปี

นิติบุคคลที่มีเงินได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์ นอกจากจะต้องเสียภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ในขณะที่มีการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ม ณ สำนักงานที่ดินและภาษีเงินได้ครึ่งปีก่อนถึงกำหนดเวลาขึ้นแบบแสดงรายการตามที่กล่าวมาแล้ว ในตอนสิ้นรอบระยะเวลาบัญชียังคงจะต้องมี

⁵⁰ ประมวลรัษฎากร มาตรา 69 ทวิ วรรค 2

⁵¹ ประมวลรัษฎากร มาตรา 67 ทวิ

⁵² ประมวลรัษฎากร มาตรา 67 ทวิ วรรค 2

หน้าที่ในการยื่นแบบแสดงรายการ (ภ.ง.ด.50) เพื่อเสียภาษีเงินได้ประจำปี จากกำไรสุทธิ ภายใน 150 วัน นับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี โดยการยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลดังกล่าวนี้จะต้องแนบบัญชีงบดุล บัญชีทำการ และบัญชีกำไรขาดทุน ที่มีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทำการตรวจสอบ และรับรองความถูกต้องแนบไปพร้อมกับแบบแสดงรายการด้วย⁵³ และเมื่อคำนวณภาษีจากกำไรสุทธิในอัตราร้อยละ 30 ได้เป็นจำนวนเท่าใดแล้ว นิติบุคคลผู้มีเงินได้สามารถนำเครดิตภาษีหัก ณ ที่จ่าย และภาษีที่ชำระครั้งปี มาเครดิตหักออกจากภาษีที่ต้องเสียได้เช่นเดียวกัน

3.4.3.3 ภาษีภาษีธุรกิจเฉพาะ

ภาษีธุรกิจเฉพาะเป็นภาษีทางอ้อม (Indirect Tax) ที่จัดเก็บจากการขายอสังหาริมทรัพย์ เป็นทางการค้าหรือหากำไร เช่นเดียวกับภาษีการค้าเดิม ซึ่งรัฐได้นำมาใช้แทนภาษีการค้าเดิมที่ถูกยกเลิกไป โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 30) พ.ศ.2534 มาตรา 8 เริ่มมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2535 เป็นต้นมา ซึ่งในช่วงแรก ๆ ที่เริ่มใช้บังคับนั้นจะยังคงไม่มีการเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์ในการจัดเก็บภาษีไปจากภาษีการค้าเดิมมากนัก โดยยังคงมีลักษณะและวิธีในการจัดเก็บจากยอดขายรับก่อนหักรายจ่ายใด ๆ เช่นเดียวกับภาษีการค้าเดิมทุกประการ เพียงแต่มีการปรับลดอัตรากำไรจากภาษีการค้าเดิมที่จัดเก็บในอัตราร้อยละ 3.5 เป็นภาษีธุรกิจเฉพาะที่จัดเก็บในอัตราร้อยละ 3 ของยอดขายรับก่อนหักรายจ่ายใด ๆ จากการขายอสังหาริมทรัพย์เท่านั้น

3.4.4 อากรแสดมปี

การเสียอากรแสดมปีสำหรับใบรับเงินจากการขายอสังหาริมทรัพย์ที่ผู้ขายมีหน้าที่ต้องออกให้แก่ผู้ซื้ออสังหาริมทรัพย์ในปัจจุบันนี้ ยังคงมีลักษณะในการจัดเก็บเช่นเดิม กล่าวคือเมื่อมีการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับการขายอสังหาริมทรัพย์ และผู้ขายมีหน้าที่ต้องออกใบรับเงินเพื่อเป็นหลักฐานให้แก่ผู้ซื้ออสังหาริมทรัพย์แล้ว ผู้ขายมีหน้าที่ต้องเสียอากรแสดมปีในขณะที่มีจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเหมือนเดิม เพียงแต่มีการเปลี่ยนแปลงอัตรา และวิธีการในการจัดเก็บอากรแสดมปีเสียใหม่ โดยเปลี่ยนแปลงอัตราอากรแสดมปีที่ต้องเสียจากอัตราอากรแสดมปี 10 สตางค์ สำหรับใบรับเงิน 10 บาท แต่ไม่เกิน 20 บาท และเพิ่มอีก 10 สตางค์ ทุก ๆ จำนวน 20 บาท

⁵³ ประมวลรัษฎากร มาตรา 69

เป็นอัตราร้อยละ 0.5 ของจำนวนเงินตามใบรับเพียงอัตราเดียว และมีการเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดเก็บอากรแสตมป์เสียใหม่ จากเดิมที่กฎหมายกำหนดให้ผู้ขายอสังหาริมทรัพย์มีหน้าที่ต้องซื้ออากรแสตมป์ที่ทางราชการจัดพิมพ์ขึ้นปิดทับลงบนใบรับเปลี่ยนเป็นกำหนดให้ผู้ขายอสังหาริมทรัพย์ที่มีหน้าที่ต้องเสียอากรแสตมป์ เสียอากรแสตมป์ โดยวิธีให้ชำระเป็นตัวเงินต่อเจ้าพนักงานผู้รับจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมในขณะที่มีการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม แทนการซื้ออากรแสตมป์ที่ทางราชการจัดพิมพ์ขึ้นมาปิดลงบนใบรับ แล้วทำการขีดฆ่าแสตมป์นั้นเสีย⁵⁴

อย่างไรก็ตาม หากผู้ขายอสังหาริมทรัพย์มีหน้าที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะอยู่แล้ว ผู้ขายย่อมได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียอากรแสตมป์สำหรับใบรับแต่อย่างใด

3.4.5 ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม

การเสียค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมจากการขายอสังหาริมทรัพย์ในปัจจุบันนี้ ยังคงมีอัตราและวิธีการจัดเก็บในลักษณะเช่นเดิม กล่าวคือ เมื่อมีการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับการขายอสังหาริมทรัพย์ตามประมวลกฎหมายที่ดินแล้ว ผู้ขายอสังหาริมทรัพย์มีหน้าที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมในอัตราร้อยละ 2 ของจำนวนทุนทรัพย์เหมือนเดิม เพียงแต่มีการเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์ในการกำหนดจำนวนทุนทรัพย์เพื่อเสียค่าธรรมเนียมเสียใหม่ โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2534 มาตรา 104 เริ่มมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 19 กันยายน พ.ศ.2534 เป็นต้นมา ซึ่งได้มีการเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์ในการคิดคำนวณค่าธรรมเนียมจากจำนวนทุนทรัพย์ของอสังหาริมทรัพย์ที่จดทะเบียนตามการประเมินของเจ้าพนักงานที่ดิน เปลี่ยนเป็นการกำหนดให้นำราคาประเมินทุนทรัพย์ตามที่ทางราชการได้ประกาศกำหนดไว้แล้วสำหรับใช้ในการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามประมวลกฎหมายที่ดินมาใช้เป็นฐานในการคิดคำนวณค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมแทนจำนวนทุนทรัพย์ตามที่ผู้จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมได้แสดงต่อเจ้าพนักงานที่ดินเท่านั้น

⁵⁴ กรมสรรพากร, “ประกาศอธิบดี กรมสรรพากรเกี่ยวกับอากรแสตมป์ (ฉบับที่ 21) เรื่อง กำหนดวิธีการชำระอากรเป็นตัวเงินแทนการปิดแสตมป์อากรสำหรับตราสาร28(ข) แห่งบัญชีอากรแสตมป์.”

3.4.6 มาตรการทางกฎหมายภาษี ค่าธรรมเนียม หรือค่าฤชาธรรมเนียม ของบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย กับ บริษัทบริหารสินทรัพย์

ตาม พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ .ศ.2544 มาตรา 29 กำหนดว่า การโอนทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องของ บสท .ให้แก่บุคคลใดหรือรับโอนทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องของบุคคลใดมาเป็นของ บสท . ถ้ามีกฎหมาย เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศใด ๆ กำหนดให้ต้องเสียภาษีอากร ค่าธรรมเนียมหรือค่าฤชาธรรมเนียมใด ๆ ให้ บสท . และบุคคลดังกล่าว ได้รับยกเว้น ไม่ต้องเสียภาษีอากร ค่าธรรมเนียมหรือค่าฤชาธรรมเนียมนั้น และ

พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ .ศ.2541 มาตรา 8 กำหนดว่า ในการโอนสินทรัพย์จากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ ให้บริษัทบริหารสินทรัพย์และสถาบันการเงินได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมและภาษีอากรต่างๆ บรรดาที่เกิดจากการโอนสินทรัพย์นั้น ทั้งหมดหรือบางส่วนตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาโดยจะกำหนดเป็นการทั่วไป หรือเป็นการเฉพาะรายก็ได้ และต่อมา กระทรวงการคลัง ได้ออกประกาศกระทรวงการคลัง โดยได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 115 ตอนพิเศษ 99 ง วันที่ 23 ตุลาคม 2541 ให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมและภาษีอากรต่าง ๆ บรรดาที่เกิดจากโอนสินทรัพย์จากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ ทั้งหมดหรือบางส่วน แล้วแต่กรณีเป็นการทั่วไป

การโอนสินทรัพย์ของสถาบันการเงิน ต้องเป็นสินทรัพย์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย กำหนดให้เป็นสินทรัพย์ดี้อยู่คุณภาพที่จำหน่ายโอนให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ได้ ทั้งนี้ ให้รวมถึงหลักประกันของสินทรัพย์นั้นและหลักประกันอื่นที่มีใช้สิทธิจำนอง

มาตรา 4 การจดทะเบียนบริษัทจำกัดเป็นบริษัทบริหารสินทรัพย์ ให้กระทำได้เมื่อได้รับอนุมัติจากผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย และได้ชำระค่าจดทะเบียนตามอัตราที่กำหนดไว้ในบัญชีท้ายพระราชกำหนดนี้แล้ว

ทั้งนี้ ในการประกอบธุรกิจเป็นบริษัทบริหารสินทรัพย์ มีสิทธิประโยชน์ ที่จะได้รับ 2 ประการ คือ

1. ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้ โดยต้องมีสถาบันการเงินหรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาาระบบสถาบันการเงินถือหุ้นโดยตรงหรือโดยอ้อมเกินกว่าร้อยละ 50 ของหุ้นทั้งหมดที่มีสิทธิออกเสียง

2. ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ และอากรแสตมป์ สถาบันการเงินผู้โอนต้องเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทฯ เกินกว่าร้อยละ 50 ของหุ้นทั้งหมดที่มีสิทธิออกเสียง หรือหากถือหุ้นไม่เกินกว่าร้อยละ 50 กรณีจะต้องมีนิติบุคคลรายหนึ่งถือหุ้นในบริษัทฯ และสถาบันการเงินผู้โอนนั้น เกินกว่าร้อยละ 50 ของหุ้นทั้งหมดที่มีสิทธิออกเสียง

ประเด็นเรื่องสิทธิประโยชน์ หากบริษัท ไม่ได้รับซื้อ/รับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพจากสถาบันการเงินที่เป็นผู้ถือหุ้นของบริษัทเกินกว่าร้อยละ 50 บริษัทจะไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษี ทั้งภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ และอากรแสตมป์

อย่างไรก็ดี บริษัทจะได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมการโอนตามกฎหมายที่ดิน ร้อยละ 2 รวมถึงหลักประกันของสินทรัพย์นั้น และหลักประกันอื่นที่มีใช้สิทธิจำนอง จำน่า หรือสิทธิอันเกิดขึ้นจากการค้ำประกัน

เมื่อพิจารณามาตรการทางกฎหมายภาษี ค่าธรรมเนียม หรือค่าฤชาธรรมเนียม ที่บัญญัติไว้ตามพระราชกำหนดบรรษัทบริหารไทย กับ บรรษัทบริหารสินทรัพย์ พบว่า มาตรการทางกฎหมายในส่วนของการยกเว้นภาษีอากรดังกล่าว แม้จะทำให้รัฐต้องสูญเสียรายได้ในรูปของภาษีอากรไปบ้าง แต่ก็ยังเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ ซึ่งจะนำมาสู่การพัฒนาและความเจริญทางด้านเศรษฐกิจของประเทศชาติต่อไป

3.5 มาตรการทางกฎหมายตามพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ.2541

เนื่องจากบรรษัทบริหารสินทรัพย์ได้ถูกจัดตั้งขึ้นตามพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ.2541 ในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจของไทย เป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ในการรับซื้อ อรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของสถาบันการเงินมาบริหารจัดการและจำหน่ายต่อไป โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจในระบบสถาบันการเงิน ซึ่งนอกจากที่จะต้องบริหารจัดการตามพระราชกำหนดฉบับนี้แล้ว ยังต้องดำเนินการบริหารจัดการตามกฎหมายอื่นอีกหลายฉบับดังนี้ คือ

3.5.1 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

1) การฟ้องร้องดำเนินคดีบรรษัทบริหารสินทรัพย์ยังต้องอยู่ภายใต้กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง กล่าวคือ ในกรณีที่ลูกหนี้ไม่ยอมชำระหนี้หรือไม่ยอมปฏิบัติตามสัญญาประนอมหนี้ บรรษัทบริหารสินทรัพย์ไม่มีอำนาจเด็ดขาดในการบังคับยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เป็น

หลักประกันของลูกหนี้ ต้องร้องอาศัยอำนาจศาลเพื่อให้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งเสียก่อนแล้ว จึงขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทำการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของลูกหนี้เพื่อนำออกขายทอดตลาดเอาทรัพย์สินชำระหนี้ (เว้นแต่กรณีลูกหนี้สมัครใจดีโอนหลักทรัพย์ แทนการชำระหนี้ให้ ข้อนี้ต่างกับบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (บสท.) ซึ่งกฎหมายให้อำนาจพิเศษไว้ดังนี้

บสท.มีอำนาจจำหน่ายทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันของลูกหนี้ได้โดยไม่ต้องฟ้องร้องขออำนาจศาลเพื่อให้พิพากษาหรือบังคับเอาทรัพย์สินจำนองออกขายทอดตลาดเพื่อชำระหนี้ ทั้งนี้ ตามกฎหมาย บสท.มาตรา 74 และ 75 และยังมีอำนาจดำเนินการจำหน่ายทรัพย์สินดังกล่าว โดยวิธีการอื่น ๆ หรือจะรับโอนทรัพย์สินเหล่านั้นมาเป็นของ บสท. ในราคาไม่น้อยกว่าราคาที่จะได้จากการขายทอดตลาดก็ได้ ทั้งนี้ตามมาตรา 76

การที่บริษัทบริหารสินทรัพย์ของรัฐ ไม่มีอำนาจในการจำหน่ายทรัพย์สินของลูกหนี้ที่เป็นหลักประกันโดยไม่ต้องฟ้องศาลอย่างเช่น บสท. เป็นเหตุให้ต้องดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งจะต้องเสียค่าใช้จ่ายและใช้เวลาในการดำเนินคดีเป็นสาเหตุให้การบังคับคดีไม่ประสบความสำเร็จ เพราะเมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว หลักทรัพย์ที่เป็นหลักประกันของลูกหนี้จะเสื่อมค่าหรือถูกชกย้ายถ่ายเทหรือถูกลูกหนี้แสวงหาผลประโยชน์ระหว่างที่ต่อสู้ดำเนินคดี โดยลูกหนี้จะเก็บเกี่ยวผลประโยชน์ที่ได้จากการประกอบธุรกิจจากทรัพย์สินเหล่านั้น เช่น หลักทรัพย์ที่เป็นโรงแรมหรือโรงงานอุตสาหกรรม ของลูกหนี้ ซึ่งมีผลประโยชน์ระหว่างต่อสู้ดำเนินคดีก็ตกเป็นของลูกหนี้ตลอดเวลา

2) การบังคับคดีขายทอดตลาดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 309 ทวิ ได้กำหนดหลักเกณฑ์การขายทอดตลาดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาไว้ชัดเจนเป็นขั้นตอน และกรมบังคับคดียังได้ออกระเบียบว่าด้วยการขายทอดตลาดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาไว้อย่างละเอียด เพื่อให้การประมูลซื้อขายทรัพย์สินโดยกรมบังคับคดีเป็นไปอย่างโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น เมื่อบริษัทบริหารสินทรัพย์ดำเนินการขายทรัพย์สินของลูกหนี้ได้ดำเนินการฟ้องคดีแล้ว ก็จะต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติของกฎหมายในเรื่องการขายทอดตลาดดังกล่าว

3.5.2 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการบังคับจำนอง

เมื่อจะบังคับจ้างงานเอาทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันของลูกหนี้ไปออกขายทอดตลาดเพื่อชำระหนี้ก็ต้องดำเนินการตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 278 คือ ต้องฟ้องคดีต่อศาลเพื่อให้ศาลมีคำพิพากษาเอาทรัพย์สินจ้างงดังกล่าวออกขายทอดตลาดเสียก่อน ขณะที่กฎหมาย บสท. มาตรา 74 ถึงมาตรา 81 ให้อำนาจ บสท. จำหน่ายทรัพย์สินซึ่งเป็นหลักประกันจ้างงของลูกหนี้ได้ทันทีโดยไม่ต้องฟ้องขออำนาจต่อศาลเสียก่อน ซึ่งข้อกำหนดของกฎหมาย บสท. ดังกล่าวเป็นหลักการที่ดี เพราะการได้มาซึ่งสิทธิจ้างงนั้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บังคับว่าต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อเจ้าพนักงานอยู่แล้ว ซึ่งเป็นหลักฐานที่แน่นอนและมั่นคง ดังนั้นเมื่อเจ้าหนี้จ้างงจะบังคับจ้างงก็น่าจะ ให้ดำเนินการได้ทันทีไม่จำเป็นต้องมาฟ้องร้องต่อศาลเสียก่อน ซึ่งจะเป็นการสูญเสียเวลาและค่าใช้จ่ายโดยไม่จำเป็น และค่าใช้จ่ายเหล่านั้นก็ตกเป็นภาระแก่ลูกหนี้จ้างง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นเหตุให้คดีในศาลมีจำนวนมากขึ้น

3.5.3 พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2547

เป็นการดำเนินคดีล้มละลายหลังจากลูกหนี้ไม่ดำเนินการเจรจาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และเข้าหลักเกณฑ์ตามกฎหมายเกี่ยวกับการฟ้องคดีล้มละลายตามมาตรา 9 และมาตรา 10 พระราชบัญญัติล้มละลาย

ดังนั้น การดำเนินคดีล้มละลายจึงต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ซึ่งต่อมารัฐบาลได้แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายล้มละลายโดยกำหนดให้มีบทบัญญัติว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามพระราชบัญญัติล้มละลายฉบับที่ 4 พ.ศ.2541 และฉบับที่ 5 พ.ศ.2542 ซึ่งเป็นมาตรการพิเศษเพื่อให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองแก่ลูกหนี้ที่เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด เพื่อให้ลูกหนี้สามารถดำเนินกิจการของตนต่อไปได้อีกระยะหนึ่งตามแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ซึ่งกำหนดไว้ว่าไม่เกิน 5 ปี และอาจจะขยายได้ถึง 7 ปี โดยได้รับความเห็นชอบจากศาล หลักเกณฑ์กฎหมายดังกล่าวเปิดโอกาสให้เจ้าหนี้ซึ่งหมายถึง บริษัทบริหารสินทรัพย์ด้วย และลูกหนี้มีสิทธิที่จะร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ในกรณีที่กิจการของลูกหนี้มีความเป็นไปได้ที่จะฟื้นตัวในเชิงธุรกิจ เช่น เป็นที่ต้องการของตลาด สามารถส่งออกไปขายต่างประเทศได้ หากศาลเห็นชอบด้วยกับแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ซึ่งจะต้องผ่านความเห็นชอบจากมติพิเศษของที่ประชุมใหญ่เจ้าหนี้แล้ว ลูกหนี้ก็จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเพื่อให้สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ตาม มาตรา 90/12 ซึ่งมีทั้งหมด 11 ประการด้วยกัน เช่น ห้ามมิให้

เจ้าหนี้ฟ้องร้องเพื่อให้ศาลมีคำสั่งเลิกหรือจดทะเบียนเลิกนิติบุคคลของลูกหนี้ ห้ามมิ ให้ฟ้องลูกหนี้ เป็นคดีแพ่งเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ ห้ามมิให้บังคับคดีลูกหนี้ ห้ามมิให้ผู้ประกอบการ สาธารณูปโภค ได้แก่ ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ งดให้บริการแก่ลูกหนี้ เป็นต้น เมื่อศาลมีคำสั่งรับคำ ร้องขอฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้แล้ว ก็จะมีการตั้งผู้ทำแผนฟื้นฟู กิจการลูกหนี้และผู้บริหารแผนฟื้นฟู กิจการของลูกหนี้ และเจ้าหนี้อีกก็ต้องปฏิบัติตามแผนฟื้นฟูนั้น

การที่บริษัทบริหารสินทรัพย์ของรัฐ ไม่มีอำนาจใช้มาตรการพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ซึ่ง นโยบายของบริษัทบริหารสินทรัพย์ของรัฐประสงค์ให้ดำเนินคดีล้มละลายกับลูกหนี้ที่ไม่ ปรับปรุง โครงสร้างหนี้ทุกราย ถ้าเข้าหลักเกณฑ์ตามที่กฎหมายล้มละลายกำหนด หากแก้ไขกฎหมายในส่วน นี้ให้เหมือนกับบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ก็จะทำให้การแก้ไขสินทรัพย์ด้วยคุณภาพทำได้ย่ างรวดเร็วขึ้น

3.6 มาตรการของกฎหมายต่างประเทศ

ประเทศในภูมิภาคเอเชียมีหลายประเทศที่ประสบปัญหาวิกฤติทางการเงิน และได้จัดตั้ง หน่วยงานบริหารสินทรัพย์ขึ้นมาเพื่อแก้ไขปัญหาเช่นเดียวกับประเทศไทย ประเทศเกาหลีใต้ ประสบความสำเร็จในการแก้ไขหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) จนได้รับการยกย่องให้เป็น หน่วยงานปรับโครงสร้างหนี้ทางการเงินที่ดีที่สุด ผู้เขียนจึงขอนำมาตรการทางกฎหมายหรือ แนวทางที่ KAMCO ของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี⁵⁵ ใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการกับปัญหาวิกฤติ ทางการเงิน ซึ่งเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหา วิกฤติและฟื้นฟูเศรษฐกิจของสาธารณรัฐเกาหลี ดังนี้ คือ

3.6.1 NPLs Valuation & Pricing Process KAMCO จะสร้างโมเดลต้นแบบที่เหมาะสมกับการ จัดการหนี้ประเภทต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้สามารถเรียกเก็บเงินสด (Amount of Collection) ได้มากขึ้น ส่งผลให้ปัญหา NPL ในภาพรวมของประเทศบรรเทาลง ปัจจัยที่สำคัญที่สุดของกระบวนการนี้ คือ ระบบข้อมูล เนื่องจากข้อมูลในอดีตของทั้งเจ้าหนี้และลูกหนี้ที่ครบถ้วนและถูกต้องแม่นยำ จะทำให้

⁵⁵ สมานลักษณ์ ตัฒจิกุล. (2550,กรกฎาคม-กันยายน). “เส้นทางพลิกวิกฤติ เศรษฐกิจโซมาวา.” วารสารเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ปีที่ 3, ฉบับที่ 9, หน้า 15-18.

สามารถประเมินราคาและหาวิธีจัดการกับหนี้ที่มีปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ บนพื้นฐานของข้อมูลที่อ้างอิงได้

3.6.2 Corporate Restructuring เป็นการจัดการหนี้ภาคธุรกิจ (Corporate Debt) โดยการปรับโครงสร้างธุรกิจเพื่อฟื้นฟู เพิ่มมูลค่า ทำให้ธุรกิจอยู่รอด และรักษาความสามารถในการแข่งขัน การดำเนินการมีหลายลักษณะ ได้แก่ 1) Business Restructuring ปรับโครงสร้างทางธุรกิจ เช่น การปิดกิจการที่ไม่มีกำไร ลงทุนเพิ่มในธุรกิจที่มีแนวโน้มจะดี 2) Financial Restructuring ปรับโครงสร้างทางการเงิน โดยการกู้ยืมอย่างมีเหตุผล 3) Governance Restructuring ปรับกระบวนการบริหารเพื่อกระจายอำนาจอย่างเป็นธรรมและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ 4) Organization Restructuring ปรับโครงสร้างองค์กร โดยจัดการทรัพยากรมนุษย์ใหม่เพื่อเพิ่มผลผลิตแรงงาน (Labor Productivity) ปลดพนักงานส่วนเกิน เป็นต้น

3.6.3 CRC (Corporate Restructuring Company) & CRV (Corporate Restructuring Vehicle) การจัดตั้ง CRC มีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูบริษัทเอกชนที่ถูกยึดทรัพย์เพื่อประกันการชำระหนี้ โดยใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น การลงทุน / รับซื้อ NPL จากบริษัทที่ล้มละลาย การเป็นตัวกลางในการรวบรวมกิจการระหว่างบริษัท เป็นต้น ส่วน CRV เป็นการรวมสินทรัพย์จากผู้ให้กู้หลาย ๆ รายมาอยู่ในจุดเดียว และบริหารจัดการในลักษณะกองทุนรวม (Mutual Fund) โดยผู้เชี่ยวชาญที่เป็นบุคคลที่ 3 (Third Party) หรือเรียกว่า Specialized Asset Management Company

3.6.4 Workout Program เป็นโปรแกรมเพื่อปรับโครงสร้างหนี้ / ฟื้นฟูกิจการ ผ่านการยกระดับโครงสร้างสินทรัพย์และการเงิน เริ่มจากการศึกษาถึงสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาก่อนว่าเกิดจากสาเหตุใด แล้วจึงวางแผนจัดการกับปัญหาโดยใช้วิธีการที่ตรงจุด การแก้ปัญหาจะเลือกใช้วิธีการเจรจา ก่อนเลือกใช้กระบวนการทางศาล โดยจะให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการเจรจา ภายใต้หลัก win-win strategy คือ ทุกฝ่ายต้องได้ประโยชน์ ซึ่งกลุ่ม Daewoo ก็เป็นหนึ่งในกลุ่มธุรกิจที่สามารถฟื้นฟูกิจการจากวิกฤติได้จากการเข้าร่วมโปรแกรมนี้ด้วย

กระบวนการ Workout Program ใช้เวลาประมาณ 3-5 ปี ในขณะที่การใช้กระบวนการทางศาล จะใช้เวลา 10 ปีขึ้นไป

3.6.5 Badbank ก่อตั้งขึ้นโดยการรวมตัวของสถาบันการเงินประมาณ 620 แห่ง ภายใต้หลักการพื้นฐาน คือ การเพิ่มความสามารถในการใช้สินหนี้ของผู้บริโภค เนื่องจากลูกหนี้ 1 คน จะมีเจ้าหน้าที่

เป็นสถาบันการเงินหลายแห่ง ซึ่งมีรูปแบบสัญญาที่ต่างกัน ดังนั้น เพื่อให้การจัดการหนี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเพิ่มโอกาสในการฟื้นฟูหนี้เสีย Badbank จะทำหน้าที่เป็นตัวกลางระหว่างเจ้าหนี้และลูกหนี้ โดยจะโอนสัญญาทั้งหมดของเจ้าหนี้ทุกรายมาไว้กับ SPC (Special Purpose Company) เพื่อจัดการหนี้และติดต่อกับลูกหนี้แต่เพียงผู้เดียว

3.6.6 Securitization คือ การแปรรูปสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ โดย KAMCO จะนำสินทรัพย์ของบริษัทหรือสถาบันการเงินที่เป็น NPL มารวมกัน เป็นกองสินทรัพย์ (Pool Assets) และถ่ายโอนกองสินทรัพย์นั้นให้ SPC/SPV (Special Purpose Company/Vehicle) นำมาใช้เป็นหลักประกันในการออกตราสารทางการเงิน (เช่น ตั๋วเงินหรือหุ้นกู้) เพื่อจำหน่ายให้แก่นักลงทุนทั่วไปหรือขายแบบเจาะจง (Private Placement) ให้กับนักลงทุนสถาบันเฉพาะรายหรือเฉพาะกลุ่ม

3.6.7 International Auction KAMCO มีการแก้ปัญหา NPL ผ่านการประมูลระหว่างประเทศ (International Auction) คือ การขาย NPL และหลักทรัพย์ประกันจากสถาบันการเงินให้บุคคลที่ 3 (Third Party) ซึ่งเป็นนักลงทุนต่างชาติ โดยใช้วิธีประกวดราคา /เปิดประมูล การดำเนินการจะใช้หลักการ Pooling Assets เช่นเดียวกับวิธี Securitization คือ การนำ NPL มารวมกันเป็นกองสินทรัพย์ แล้วเปิดประมูลแก่นักลงทุนต่างชาติ เพื่อให้ได้ราคาขายที่สูงที่สุด

3.6.8 การปรับโครงสร้างภาคการเงินของเกาหลีใต้ เพื่อแก้ปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจ จะเป็นการทำงานร่วมกันเป็นเครือข่าย เรียกว่า Financial Safety Net ประกอบด้วย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการ อาทิ Korea Deposit Insurance Corporation (KDIC) ทำหน้าที่หลักในการสนับสนุนด้านการเงิน ฝ่าย ช่องทางต่าง ๆ เช่น การชำระคืนเงินฝาก การเข้าถือหุ้น การให้เงินช่วยเหลือ เป็นต้น Financial Supervisory Commission (FSC) ทำหน้าที่หลักในการกำหนดทิศทางและกระบวนการในการแก้ปัญหาสถาบันการเงินที่ล้มเหลว KAMCO ทำหน้าที่หลักในการซื้อขาย NPL Ministry of Finance and Economy (MOFE) ทำหน้าที่หลักในการจัดสรรเงินทุนที่ได้รับอนุมัติจากรัฐบาล และ Bank of Korea (BOK) ทำหน้าที่ดูแลภาพรวมภาคการเงินของประเทศ นอกจากนี้ ในส่วนของภาคเอกชน ก็มีองค์กรที่มีส่วนช่วยในการแก้ปัญหาภาคการเงินของเกาหลีใต้ในช่วงวิกฤติ ได้แก่ สมาคมธนาคารเกาหลี หรือ Korea Federation of Banks (KFB) เป็นองค์กรที่เกิดจากรวมกลุ่มของธนาคารในเกาหลีใต้ โดยมีการดำเนินการผ่านสภา คณะกรรมการ และคณะทำงานในระดับต่าง ๆ ในการเสนอคำแนะนำ /ข้อคิดเห็นต่อภาครัฐ อีกทั้งยังมีบทบาทสำคัญในการเป็น

ศูนย์กลางข้อมูลด้านสินเชื่อของสถาบันการเงินในเกาหลีใต้ ทั้งสินเชื่อประเภทบุคคลและสินเชื่อธุรกิจ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ จะเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่ทำให้ภาครัฐสามารถวางแผนและกำหนดแผนการแก้ปัญหาได้อย่างตรงจุดและมีประสิทธิภาพ



บทที่ 4

วิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายในการบริหารจัดการสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ

ในปัจจุบันปัญหาด้านวิกฤติเศรษฐกิจยังคงเป็นปัญหาที่สำคัญไม่ได้ก่อให้เกิดผลกระทบเฉพาะกับประเทศไทยเท่านั้น แม้แต่ในประเทศสหรัฐอเมริกาและทวีปยุโรป ก็ยังได้รับผลกระทบกับปัญหาดังกล่าวด้วย และในอนาคตปัญหาดังกล่าวก็อาจจะกลายเป็นปัญหาระดับภูมิภาค เมื่อประเทศไทยได้เข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ AEC (Asean Economic Community) ในปี พ.ศ. 2558 การเปิดประเทศเสรีโดยการรวมตัวกันของกลุ่มประเทศอาเซียนน่าจะส่งผลดีให้กับประเทศไทยและประเทศสมาชิก เพราะ จะเป็นการเพิ่มความแข็งแกร่งด้านต่าง ๆ ในการต่อรอง หรือเพิ่มความได้เปรียบให้กับกลุ่มประเทศสมาชิก แต่ในขณะเดียวกัน เมื่อมีการเปิดประเทศเสรีแม้จะสามารถสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจได้มากยิ่งขึ้น แต่ในขณะเดียวกันก็อาจมีข้อขัดแย้งต่าง ๆ ตามมา อันอาจส่งผลถึงระบบเศรษฐกิจ ซึ่งจะทำให้กลายเป็นปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจระลอกใหม่อีกครั้งหนึ่ง

มาตรการทางกฎหมายของบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (บสท.) เพื่อแก้ไขปัญหาสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ จึงยังมีความจำเป็นและสำคัญ เนื่องจากมาตรการทางกฎหมายหรืออำนาจพิเศษทางกฎหมายดังกล่าวทำให้ บสท. สามารถใช้แก้ไขปัญหาสินทรัพย์ด้วยคุณภาพได้อย่างรวดเร็วเป็นผลสำเร็จและบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย แม้ว่าประเทศที่ทำการศึกษา ได้แก่ ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี อินโดนีเซีย และมาเลเซีย จะได้เลือกรูปแบบองค์กรบริหารสินทรัพย์ที่เน้นการปรับโครงสร้างหนี้ (Restructuring Agency) แทนรูปแบบองค์กรบริหารสินทรัพย์ที่เน้นการจำหน่ายทรัพย์สินโดยรวดเร็ว (Rapid Asset Disposition Agency) ก็ตาม จึงขอวิเคราะห์ปัญหามาตรการทางกฎหมายของ บสท. ออกเป็นดังนี้ คือ

4.1 วิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายในการร้องขอให้ศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด

เมื่อวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์ (บสท.) เพื่อให้เป็นหน่วยงานของรัฐ ทำหน้าที่แก้ไขปัญหาการค้างชำระหนี้ของลูกหนี้สถาบันการเงินของรัฐและเอกชนให้เป็นอย่างรวดเร็ว ด้วยการรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพมาจากสถาบันการเงิน และบริษัทบริหารสินทรัพย์ เพื่อนำมาบริหารจัดการตามวิธีการที่กำหนดไว้ในพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ได้บัญญัติมาตรการทางกฎหมายหรือให้อำนาจพิเศษแก่บรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย เพื่อแก้ไขสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ ตาม มาตรา 58 วรรคท้ายว่า ถ้าลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกันไม่ให้ความร่วมมือกับบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (บสท.) ในการปรับโครงสร้างหนี้ตามที่ บสท. สั่ง โดยที่ตนอยู่ในฐานะที่จะดำเนินการได้ หรือยกย้ายถ่ายเท หรือปิดบังซ่อนเร้นทรัพย์สินของตน ให้ บสท. ดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาล เพื่อสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดของลูกหนี้หรือผู้ ค้ำประกัน โดยไม่ต้องดำเนินการได้ส่วน และให้ศาลและเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลายต่อไปโดยเร็ว มีข้อพิจารณาในปัญหาดังนี้

4.1.1 ในเรื่องการตีความกรณี “การไม่ให้ความร่วมมือในการปรับโครงสร้างหนี้”

การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เป็น กระบวนการที่สำคัญที่สุดในการแก้ไขปัญหาหนี้เสียของสถาบันการเงิน ซึ่งช่วยให้ลูกหนี้สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ และเพื่อเจ้าหน้าที่ได้รับชำระหนี้คืนสูงสุด เป็นจุดเริ่มต้นของการแก้ไขปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจของประเทศ การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ (RESTRUCTURING) หรือ การแก้ไขปัญหาสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non Performing Loans : NPLs) เป็นกระบวนการที่เจ้าหน้าที่ คือ สถาบันการเงิน และลูกหนี้ NPL ของสมัครใจที่จะแก้ไขปัญหาพร้อมกัน โดยยึดแนวทางปฏิบัติตามวัตถุประสงค์หลักของการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการเพื่อการส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ (สปน.) ธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งมีใจความว่า

“วัตถุประสงค์ในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ (สปน.) ก็เพื่อให้ลูกหนี้สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ ในขณะที่เดียวกันเจ้าหน้าที่สถาบันการเงินมีโอกาสได้รับชำระหนี้คืนสูงสุด ทั้งนี้เพื่อให้เพิ่มการปล่อยสินเชื่อเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจโดยรวมมากขึ้น ซึ่งจะอำนวยให้ระบบเศรษฐกิจสามารถรักษาเสถียรภาพการจ้างงานหรือจ้างแรงงานเพิ่มขึ้นเพื่อลดแรงกดดันต่อสังคม ”

การปรับโครงสร้างหนี้ ถือเป็นการบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพที่องค์กรบริหารสินทรัพย์ต่างประเทศนิยมเลือกใช้ เนื่องจากเห็นว่ามีความเหมาะสมและเป็นธรรมต่อผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรวมทั้งลูกหนี้ เพราะการปรับโครงสร้างหนี้ เป็นการช่วยให้ลูกหนี้ที่สุจริตอยู่ในฐานะที่จะชำระหนี้ได้ภายในเวลาที่กำหนด และสามารถดำเนินกิจการเดิมหรือเริ่มกิจการใหม่ได้ต่อไป

ปัญหาการตีความกรณี “การไม่ให้ความร่วมมือในการปรับโครงสร้างหนี้” เป็นปัญหาการตีความในข้อเท็จจริง เหตุที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากตาม พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ.2544 มิได้บัญญัติให้ชัดเจนว่า หมายถึง การกระทำในลักษณะใดบ้างที่เป็นการให้ความร่วมมือหรือการกระทำที่ไม่ให้ความร่วมมือกับ บสท. มีความหมายแคบเกินไป เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่า การไม่ให้ความร่วมมือในการปรับโครงสร้างหนี้ จึงมีความหมายกว้างขวางมาก

การไม่ให้ความร่วมมือในการปรับโครงสร้างหนี้กับ บสท. แม้จะมีปัญหามากในเรื่องการตีความที่จะกำหนดขอบเขตหรือ ลักษณะการกระทำให้ชัดเจนว่า การกระทำใดบ้างเป็นการให้ความร่วมมือกับ บสท. ในการปรับโครงสร้างหนี้ แต่พอที่จะวางหลักเป็นแนวการพิจารณาให้เห็นถึงลักษณะการกระทำที่ถือได้ว่าเป็นการไม่ให้ความร่วมมือในการปรับโครงสร้างหนี้กับ บสท. กล่าวคือ การที่ บสท. ได้มีหนังสือแจ้งและกำหนดวันนัดที่ชัดเจนถึงลูกหนี้และผู้ค้ำประกัน เพื่อให้เข้ามาปรับโครงสร้างหนี้ แต่ลูกหนี้ผู้ค้ำประกันเพิกเฉย เป็นต้น

4.1.2 ในเรื่องภาระการพิสูจน์ บทสันนิษฐานของกฎหมาย จำนวนหนี้

การยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดตามพระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ.2544 กฎหมายกำหนดให้ศาลพิจารณาจากข้อเท็จจริงเพียงว่า ลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกัน ได้ให้ความร่วมมือในการปรับโครงสร้างหนี้กับ บสท. หรือไม่เท่านั้น ภาระการพิสูจน์จึงมีเพียงประเด็น การให้ความร่วมมือหรือไม่เท่านั้น ไม่เปิดโอกาสให้ลูกหนี้นำพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ว่ามีเหตุอื่นที่ไม่ควรให้ลูกหนี้ล้มละลายหรือไม่ เพียงใด จึงเห็นว่าแตกต่างจากหลักเกณฑ์การพิจารณาคดีล้มละลายตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 โดยสิ้นเชิง กล่าวคือ การยื่นคำฟ้องคดีล้มละลายตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 ศาลต้องพิจารณาให้ได้ ความจริงว่าลูกหนี้มีหนี้สินล้นพ้นตัว หรือพิจารณาจากความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้เป็นหลักสำคัญ

ซึ่งกฎหมายได้บัญญัติบทสันนิษฐาน ,จำนวนหนี้ที่แน่นอน รวมทั้งภาระการพิสูจน์ ไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้กระทบต่อสิทธิ เสรีภาพของลูกหนี้ให้น้อยที่สุด

4.1.3 ในเรื่องการไต่สวนและการใช้ดุลพินิจของศาล

ตามพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ .ศ.2544 วรรคท้ายบัญญัติว่า ถ้า ลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกัน ไม่ให้ความร่วมมือกับบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ในการปรับโครงสร้าง หนี้ ให้ บสท.ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อสั่งให้ ลูกหนี้ล้มละลายโดยให้พิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดทันที โดยไม่ต้องไต่สวน ซึ่งตรงกับแนวความเห็นของท่านอาจารย์วิชา มหาคุณ ทางปฏิบัติ ในช่วงแรกที่ บสท . ใช้มาตรการทางกฎหมายในการร้องขอให้ศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ตามมาตรา 58 ต่อศาล ศาล ล้มละลายกลางได้มีคำสั่งพิทักษ์ ทรัพย์เด็ดขาดทันที โดยไม่ใช้ดุลพินิจไต่สวน แต่ต่อมา ศาล ล้มละลายกลางได้เปลี่ยนแนวคำสั่ง โดยศาลได้มีคำสั่งให้ต้องไต่สวนทุกคดีก่อน จึงจะมีคำสั่ง พิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด

4.2 วิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายในการบังคับหลักประกัน

เมื่อวิเคราะห์ปัญหามาตรการทางกฎหมายในการบังคับหลักประกันตามที่กำหนดไว้ใน พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ .ศ.2544 ส่วนที่ 3 การจำหน่ายทรัพย์สินที่เป็น หลักประกัน มาตรา 74 ถึง มาตรา 82 ซึ่งเป็นวิธีการขายทอดตลาดโดยไม่ผ่านศาล (None- Judicial Foreclosure ตามที่กฎหมายได้ให้อำนาจพิเศษไว้ มีข้อพิจารณาในปัญหาดังนี้

4.2.1 ในเรื่องสิทธิในการจำหน่ายทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน

ปัญหาการที่ บสท .ยื่นคำร้องขอสวมสิทธิเข้าเป็นคู่ความแทนโจทก์ซึ่งเป็นสถาบัน การเงินผู้โอนเดิมซึ่งได้ยื่นฟ้องในคดีแพ่งของลูกหนี้ที่โอนมา บสท . นั้น บสท.ยังสามารถ บริหาร สินทรัพย์ด้วยคุณภาพโดยวิธีการจำหน่ายทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันของลูกหนี้ได้ตามพระราช กำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ .ศ.2544 ซึ่งเป็นกฎหมายแตกต่างหากจากการบังคับคดีตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 271 ซึ่งเป็นบทกฎหมายทั่วไปในการบังคับชำระ หนี้จากลูกหนี้ของเจ้าหนี้ได้หรือไม่ อย่างไร

จากปัญหาดังกล่าว ผู้เขียนเห็นว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ .ศ. 2544 ได้บัญญัติให้อำนาจพิเศษแก่ บสท . บสท.สามารถดำเนินการจำหน่ายทรัพย์สินที่เป็น

หลักประกันตาม พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ .ศ.2544 โดยวิธีพิเศษของ บสท . โดยไม่ต้องนำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 271 มาใช้แต่อย่างใด เมื่อพิจารณาตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ใน พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ .ศ.2544 มาตรา 7 ประกอบ มาตรา 74-82 แล้ว เห็นว่าในการบริหารจัดการสินทรัพย์ด้วยคุณภาพตาม พ.ร.ก.บสท. นั้น ได้กำหนดให้ บสท .สามารถดำเนินการจำหน่ายทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันได้ โดยไม่ต้องฟ้อง คดีลูกหนี้ก่อนแต่อย่างใด ทั้งนี้ เพื่อให้การบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพเป็นไปอย่างรวดเร็วและมี ประสิทธิภาพภายในกำหนดระยะเวลาของ บสท . การสวมสิทธิในคดีแพ่งของลูกหนี้ ที่โอนมา บสท. นั้น เป็นการสวมสิทธิเป็นเจ้าตามคำพิพากษาในฐานะเจ้าหนี้ที่ได้รับโอนหนี้้นั้นมาจากเจ้าหนี้ เดิม เพื่อให้ถูกต้องตามหลักและขั้นตอนของกฎหมาย และ บสท .ก็มีได้มีการยึดทรัพย์บังคับคดี ทรัพย์หลักประกันในคดีที่สวมสิทธิดังกล่าว ดังนั้น บสท .จึงสามารถบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ โดยวิธีการจำหน่ายทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันของลูกหนี้ได้ตาม พ.ร.ก.บสท. ซึ่งเป็นกฎหมายแยก ต่างหากจากการบังคับคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 271 ซึ่งเป็นบท กฎหมายทั่วไปในการบังคับชำระหนี้จากลูกหนี้ของเจ้าหนี้ แม้จะได้สวมสิทธิเข้าไปในคดีแล้วก็ ตาม เนื่องจากไม่มีกฎหมายห้ามหรือข้อจำกัดสิทธิในการบริหารสินทรัพย์ตามพระราชกำหนด บรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทยแต่อย่างใด

4.2.2 ในเรื่องการพิสูจน์ภาระหนี้ และขั้นตอนการจำหน่ายทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน

ตามพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ .ศ.2544 ได้ให้อำนาจ บสท . ดำเนินการจำหน่ายทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน ตามมาตรา 74-82 โดยไม่ต้องร้องขอต่อศาล เป็น กฎหมายพิเศษที่เป็นประโยชน์ แม้จะทำให้เจ้าหนี้สามารถทำให้ได้รับชำระหนี้คืนอย่างรวดเร็ว อันเป็นการช่วยบรรเทาความเสียหายอันเกิดจากความผิดรับชำระหนี้ได้ มาก ดำเนินการได้ทันที ประหยัดค่าใช้จ่าย แต่หลักเกณฑ์บางอย่างไม่ได้ระบุไว้อย่างชัดเจน จึงยังเป็นปัญหาการตีความ กฎหมายว่าจะใช้บังคับกันอย่างไร และอาจจะไม่เป็นธรรมต่อลูกหนี้ เพราะเป็นการบังคับคดีโดยไม่ ผ่านศาล ลูกหนี้ไม่ได้มีการพิสูจน์ภาระหนี้ในชั้นการพิจารณา คดีของศาล แต่ก็สามารถเป็น ทางเลือกอีกทางหนึ่งในการบังคับคดีตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งมีกระบวนการ และขั้นตอนทางกฎหมายที่ล่าช้า อีกทั้งมีช่องว่างทางกฎหมาย เปิดโอกาสให้คู่ความสามารถ ประวิงคดี ทำให้เสียเวลาในการขายทอดตลาดของกรมบังคับคดีจำนวนมาก

4.2.3 ในเรื่องการใช้สิทธิคัดค้านและเพิกถอนการจำหน่ายทรัพย์สิน

ตามพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. 2544 มาตรา 78 ได้ให้สิทธิผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับทรัพย์สินที่จำหน่ายสามารถยื่นคัดค้านการจำหน่ายพร้อมหลักฐานก่อนวันจำหน่ายภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ผู้มีอำนาจพิจารณาคัดค้านคือ คณะกรรมการบริหารของบริษัท. ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ถือว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียในการจำหน่ายทรัพย์สิน อาจมีข้อพิจารณาในประเด็นความโปร่งใส ซึ่งต่างจากวิธีการขายทอดตลาดโดยผ่านศาล เจ้าพนักงานบังคับคดี หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นคนกลางทำหน้าที่ขายทอดตลาดตามคำสั่งศาล จึงมีความน่าเชื่อถือ และดูโปร่งใส เป็นธรรมต่อทุกฝ่ายมากกว่า

นอกจากตามพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. 2544 มาตรา 82 ยังได้กำหนดว่าเมื่อมีการจำหน่ายทรัพย์สินแล้วไม่ว่าจะด้วยวิธีการใดก็ไม่สามารถเพิกถอนการจำหน่ายทรัพย์สินนั้นได้

4.3 วิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายภาษี ค่าธรรมเนียม หรือค่าฤชาธรรมเนียม

เมื่อพิจารณามาตรการทางกฎหมายภาษีอากร ระหว่าง มาตรา 29 ของพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ.2544 เปรียบเทียบกับมาตรา 8 ของพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ.2541 พบว่า ในการโอนสินทรัพย์จากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ ให้บริษัทบริหารสินทรัพย์และสถาบันการเงินได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมและภาษีอากรต่างๆ บรรดาที่เกิดจากการโอนสินทรัพย์นั้นทั้งหมดหรือบางส่วน แต่ต้องมีสถาบันการเงินหรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาาระบบสถาบันการเงินถือหุ้นโดยตรงหรือโดยอ้อมเกินกว่าร้อยละ 50 ของหุ้นทั้งหมดที่มีสิทธิออกเสียง หรือสถาบันการเงินผู้โอนต้องเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทฯ เกินกว่าร้อยละ 50 ของหุ้นทั้งหมดที่มีสิทธิออกเสียง หรือหากถือหุ้นไม่เกินกว่าร้อยละ 50 กรณีจะต้องมีนิติบุคคลรายหนึ่งถือหุ้นในบริษัทฯ และสถาบันการเงินผู้โอนนั้น เกินกว่าร้อยละ 50 ของหุ้นทั้งหมดที่มีสิทธิออกเสียง

แต่อย่างไรก็ตาม ประเด็นเรื่องสิทธิประโยชน์ หากบริษัท ไม่ได้รับซื้อ /รับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพจากสถาบันการเงินที่เป็นผู้ถือหุ้นของบริษัทเกินกว่าร้อยละ 50 บริษัทจะ

ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษี ทั้งภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ และอากรแสตมป์

จากที่ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและลักษณะพิเศษหรือมาตรการทางกฎหมายที่ บริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ใช้ในการแก้ไขสินทรัพย์คือคุณภาพแบบรวมศูนย์ (Centralized Approach) ได้แก่ มาตรการในการร้องขอให้ศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด , มาตรการทางกฎหมายในการบังคับหลักประกัน และมาตรการทางกฎหมายภาษีอากร ทำให้ บสท .มีอำนาจทางกฎหมายในการบริหารสินทรัพย์ที่รวดเร็วยิ่งขึ้น และเมื่อเปรียบเทียบกับ บริษัทบริหารสินทรัพย์ ตามมาตรา 8 พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ ที่กำหนดให้กำหนดให้ในการโอนสินทรัพย์ไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ ให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมและค่าภาษีต่าง ๆ ในรูปภาษีเงินได้ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ และอากรแสตมป์ แต่สถาบันการเงินผู้ โอนต้องถือหุ้นในบริษัทเกินกว่าร้อยละ 50 ของหุ้นทั้งหมด แต่เฉพาะสถาบันการเงินซึ่งถือหุ้นเกินกว่าร้อยละ 50 เท่านั้นที่ได้รับประโยชน์ ดังนั้น เมื่อ บสท .ยกเลิก จึงมีผลกระทบ เพราะสิทธิที่กฎหมายกำหนดไว้หมดหรือสูญสิ้นไป

ประกอบกับประเทศไทยกำลังเข้าสู่ตลาดการค้าเสรี อาเซียน ดังนั้นจึงควรมีการพัฒนาหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจเสรี จึงเสนอปรับปรุงแก้ไขพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ.2541 โดยนำมาตรการทางกฎหมายตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ .ศ.2544 ที่เป็นประโยชน์ในเรื่องการใช้มาตราพิทักษ์ ทรัพย์เด็ดขาด ตามมาตรา 58 และการบังคับหลักประกัน ตามมาตรา 74 มาพิจารณาปรับปรุงเพื่อให้บังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือเป็นแนวทางให้ศึกษาแก้ไขในการออกกฎหมายเพื่อแก้ไขสินทรัพย์คือคุณภาพในฉบับอื่น ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดการประกอบธุรกิจเป็นไปอย่างเสรี และเพื่อป้องกันมิให้เกิดการกระทำอันไม่เป็นธรรมในการประกอบธุรกิจ อันจะเป็นการรองรับนักลงทุนจากทั่วโลกต่อไป

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากที่ได้ศึกษาและวิเคราะห์ในบทที่ 2 บทที่ 3 และบทที่ 4 เกี่ยวกับการกำหนดมาตรการทางกฎหมาย เพื่อบังคับใช้กับการบริหารจัดการสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ โดยจะสรุปตั้งแต่แนวคิดและพัฒนาของการบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพในประเทศไทย และการจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์ และบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ทำให้ทราบว่านโยบายของรัฐที่ถือว่าเป็นนโยบายสาธารณะอันเกิดจากนี้สาธารณะ ซึ่งต้องมีหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการ และทราบแนวคิด และความเป็นมาของการบริหารจัดการสินทรัพย์ด้วยคุณภาพว่า มีความเป็นมาอย่างไร มีกี่ รูปแบบ ซึ่งแนวคิดและรูปแบบของการบริหารสินทรัพย์ต่างประเทศ และแนวคิดของประเทศไทย รวมทั้งหลักการและเหตุผลทางกฎหมายในการจัดตั้งหน่วยงานบริหารสินทรัพย์ของประเทศไทย ซึ่งได้แบ่งหน่วยงานบริษัทบริหารสินทรัพย์ของรัฐ และเอกชน ว่ามีลักษณะของการจัดตั้งและบริหารงานอย่างไร แต่หน่วยงานที่ได้จัดตั้งขึ้นมีกฎหมายใดสนับสนุน เพื่อกำหนดมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสม เพื่อไว้บังคับใช้กับการบริหารจัดการสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ ซึ่งได้แก่ การใช้มาตรการพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด มาตรการเกี่ยวกับการบังคับหลักประกัน มาตรการทางกฎหมายภาษี พร้อมทั้งเสนอ รูปแบบ วิธีการ และแนวทางการบริหารสินทรัพย์ในต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะประเทศเกาหลีใต้ ซึ่งประสบความสำเร็จสามารถแก้ปัญหาวิกฤติภาคการเงิน และมีความคล้ายคลึงกับกรณีของประเทศไทยในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจ เมื่อปี พ.ศ.2540 จนสาธารณรัฐเกาหลีได้จัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์เกาหลี (KAMCO) ลอกรูปแบบมาจากกรีโชนัน ทรัสต์ คอร์ปอเรชัน หรือ RTC ของสหรัฐอเมริกา ความสำเร็จของ KAMCO ในการแก้ไขหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ของเกาหลีใต้ ทำให้ได้รับการยกย่องจากนิตยสาร International Financial Review ให้เป็นหน่วยงานปรับโครงสร้างหนี้ทางการเงินที่ดีที่สุด สำหรับปี 2542 ของทวีปเอเชีย จนหน่วยงาน

ปรส.ของจีน และอินโดนีเซีย ต้องไปขอรับความช่วยเหลือด้านวิชาการจากเกาหลีใต้ ซึ่งในบทนี้จะเป็นการสรุปเนื้อหาต่าง ๆ ที่ได้ศึกษามาแล้ว ขอเสนอแนะแนวทางเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

5.1 บทสรุป

สำหรับแนวทางการกำหนดมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสม เพื่อนำมาบริหารจัดการปัญหาสินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่อาจจะเกิดขึ้นอีก และเป็นปัญหาได้ในอนาคต ในต่างประเทศได้มีแนวคิดในการจัดตั้งหน่วยงานบริหารสินทรัพย์เกิดขึ้น เนื่องจากการเกิดปัญหาภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจ ทำให้มีการเกิดปัญหาสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) เพิ่มขึ้นในระบบสถาบันการเงิน จึงต้องมีการแยกสินทรัพย์ด้อยคุณภาพออกจากสินทรัพย์ปกติของสถาบันการเงิน เพื่อช่วยให้สถาบันการเงินดังกล่าวสามารถมุ่งเน้นในการดำเนินธุรกิจหลักของตนได้อย่างปกติ ซึ่งแต่ละประเทศก็จะมีการจัดตั้งหน่วยงานบริหารสินทรัพย์ขึ้น เช่น ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี (KAMCO) อินโดนีเซีย (IBRA) และมาเลเซีย (DANAHERTA) ซึ่งในแต่ละประเทศต่างก็มีวัตถุประสงค์ในการก่อตั้งหน่วยงานบริหารสินทรัพย์เหมือนกัน คือ เพื่อรับโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพจากสถาบันการเงิน เพื่อนำมาบริหารต่อ เพื่อให้เกิดมูลค่าและประโยชน์สูงสุด และเพื่อเป็นการสร้างความมั่นคงให้กับสถาบันการเงิน อย่างไรก็ตาม ถึงแม้วัตถุประสงค์ในการก่อตั้งหน่วยงานบริหารสินทรัพย์ด้อยคุณภาพในต่างประเทศจะมีลักษณะคล้ายกันก็ตาม แต่วิธีการหรือรูปแบบในการบริหารสินทรัพย์ยังมีความแตกต่างกันในหลาย ๆ ด้าน ผู้เขียนเห็นว่า แนวทางการบริหารจัดการสินทรัพย์ด้อยคุณภาพของ KAMCO ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี ที่ได้ประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาวิกฤติภาคการเงินมากที่สุด ถือเป็นทางเลือกหนึ่งและสามารถนำมาตราทางกฎหมายดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการสินทรัพย์ด้อยคุณภาพของประเทศไทยในอนาคต

ในประเทศไทย หลังจากเกิดภาวะวิกฤติเศรษฐกิจขึ้น ก็ได้เริ่มมีการพัฒนาหน่วยงานบริหารสินทรัพย์ขึ้น ได้มีการก่อตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์ (AMC) องค์กรเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน หรือ ปรส . (FRA) ขึ้น เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ และเพื่อแก้ไขพื้นฐานของสถาบันการเงินที่ถูกระงับการดำเนินกิจการ แต่การดำเนินการขององค์กรทั้งสองไม่สามารถช่วยแก้ปัญหาระบบสถาบันการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) มีจำนวนที่สูงมากในสถาบันการเงิน ดังนั้น จึงมีแนวคิดในการจัดตั้งบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (บสท.) ขึ้น โดยตราพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ.

2544 จัดตั้งบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ทำหน้าที่แก้ไขปัญหาสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ระดับประเทศ โดยการโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพจากสถาบันการเงินและธนาคารพาณิชย์ทั้งของรัฐและเอกชน แต่ละแห่งมาสู่ บสท.

การจัดตั้ง บสท. นั้นเกิดขึ้นบนพื้นฐานของแนวคิดและวัตถุประสงค์ เพื่อแก้ไขปัญหาสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เป็นอย่างดี เพื่อให้ลูกหนี้สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ เพื่อช่วยให้สถาบันการเงินแข็งแกร่งขึ้น และเพื่อช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของประเทศ

บสท. มีรูปแบบการบริหารสินทรัพย์ด้อยคุณภาพแบบรวมศูนย์ (Centralized Approach) เป็นการรวบรวมสินทรัพย์ด้อยคุณภาพของระบบเศรษฐกิจมาไว้ในที่เดียวกันเพื่อบริหาร และเป็นการจัดตั้งหน่วยงานบริหารสินทรัพย์ขึ้นเพียงแห่งเดียว มีวัตถุประสงค์เพื่อเร่งแก้ไขปัญหาสินทรัพย์ด้อยคุณภาพในภาคการเงิน โดยการโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพจากสถาบันการเงินแต่ละแห่งมาสู่หน่วยงานบริหารสินทรัพย์กลางแล้วนำมาบริหารจัดการหรือขายต่อ

การบริหารจัดการสินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่ผ่านมาเพื่อนำมาเป็นบทเรียนสำหรับประเทศไทย เป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาและฟื้นฟูเศรษฐกิจ แม้ว่าที่ผ่านมา การดำเนินการต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหา NPLs จะทำให้ NPLs ในระบบสถาบันการเงินไทยลดลงได้ในระดับหนึ่ง แต่จำนวน NPLs ที่เหลืออยู่ก็ยังคงถือว่าเป็นจำนวนที่สูง ประกอบกับสภาพเศรษฐกิจไทยปัจจุบันค่อนข้างผันผวน ทำให้ไม่สามารถวางใจได้ว่า วิกฤติเศรษฐกิจรอบใหม่จะเกิดขึ้นอีกหรือไม่ ดังนั้น จึงเป็นประเด็นที่ภาครัฐจะต้องพิจารณา เพื่อป้องกันมิให้ปัญหาเดิมที่เคยเกิดในช่วงวิกฤติปี พ.ศ.2540 ปะทุขึ้นมาอีก โดยอาจศึกษาจากกรณีของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี และนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของประเทศไทยต่อไป

มาตรการทางกฎหมายที่สาธารณรัฐเกาหลี ดำเนินการ และประสบความสำเร็จสรุปได้ดังนี้

ประการที่ 1 เดือนพฤศจิกายน 2541 ออกกฎหมายส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศฉบับใหม่ ได้ขยายระยะเวลายกเว้นภาษีเงินได้จากเดิม 5 ปี เพิ่มขึ้นเป็น 7 ปี นับจากปีที่เริ่มมีกำไรและลดหย่อนภาษีเงินได้ร้อยละ 50 อีก 3 ปี และเพิ่มรายการธุรกิจที่อยู่ในข่ายได้รับการส่งเสริมการลงทุนด้วย

กรณีประเทศไทย แม้จะยกเว้นภาษีเงินได้เป็นเวลายาวนานกว่า คือ ไม่เกิน 8 ปี และลดหย่อนภาษีเงินได้ร้อยละ 50 ไม่เกิน 5 ปี แต่จะเริ่มนับตั้งแต่วันที่เริ่มเปิดดำเนินการไม่ว่าจะมีกำไรหรือไม่ก็ตาม

ประการที่ 2 เปิดโอกาสให้ต่างชาติมาซื้อกิจการที่ประสบปัญหาทางการเงิน โดยบริษัทสาธารณรัฐเกาหลีมากมายหลายแห่งที่ประสบปัญหาทางการเงินเช่นกัน ขายกิจการแก่ต่างชาติ ไม่ว่าจะเป็นบริษัทรถยนต์ซัมซุง มอเตอร์ ได้ขายหุ้นข้างมากให้แก่บริษัท รถยนต์เรโนลต์ของฝรั่งเศส หรือบริษัท แควมมอเตอร์ที่อยู่ระหว่างเจรจาขายกิจการแก่บริษัท ฟอร์ดมอเตอร์ ของสหรัฐฯ หรือกิจการอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นปิโตรเคมี โรงกลั่นน้ำมัน เชื้อกระดาษ ฯลฯ ก็ขายกิจการเช่นกัน

ส่วนธนาคารหลายแห่งก็ได้ขายหุ้นบางส่วนให้ต่างชาติเช่นกัน แต่กรณีของสาธารณรัฐเกาหลีค่อนข้างแตกต่างจากประเทศไทย กล่าวคือ กรณีของประเทศไทย ต่างชาติจะมาซื้อธนาคารขนาดเล็ก ขณะที่ธนาคารขนาดใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ฯลฯ ขณะนี้ยังมีหุ้นเป็นของคนไทย

ส่วนกรณีสาธารณรัฐเกาหลี มีเป้าหมายการขายแก่ต่างประเทศกลับเป็นธนาคารขนาดใหญ่ โดยรัฐบาลเกาหลีใต้ ต้องการขายธนาคาร 2 แห่งแก่ต่างชาติ คือ ธนาคาร Seoul Bank และธนาคาร First Korea Bank แต่สามารถเจรจาขายได้เพียง 1 ธนาคาร กล่าวคือ ได้ทำความตกลงขายหุ้นร้อยละ 51 ในธนาคาร First Korea Bank แก่ Newbridge Capital เมื่อเดือนธันวาคม 2542

ส่วนธนาคาร Seoul Bank นั้นยังคาราคาซัง แม้รัฐบาลจะทำบันทึกความเข้าใจกับธนาคาร HSBC ของอังกฤษไปแล้ว เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2542 เพื่อขายธนาคารแห่งนี้ แต่ในระยะเวลาต่อมาไม่สามารถตกลงในรายละเอียดได้ โดยธนาคาร HSBC ต้องการซื้อในราคาต่ำ ขณะที่รัฐบาลต้องการขายในราคาสูง ทำให้ต้องยกเลิกการเจรจาไป

ประการที่ 3 เปิดเสรีการลงทุนจากต่างประเทศมากขึ้นตามลำดับ ภายหลังจากวิกฤติเศรษฐกิจ เป็นต้นว่า ในเดือนเมษายน 2541 ได้เปิดเสรีการลงทุนจากต่างประเทศครั้งใหญ่ใน 10 ธุรกิจ เป็นต้นว่า การขายและให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ ธุรกิจหลักทรัพย์ สนามกอล์ฟ ประกันภัย ฯลฯ

ปัจจุบันสาธารณรัฐเกาหลี มีธุรกิจที่มีข้อจำกัดสำหรับการลงทุนจากต่างประเทศทั้งหมดเพียง 24 ธุรกิจ โดยไม่มีการจำกัด ในบางด้าน 20 ธุรกิจ ส่วนที่เหลืออีก 4 ธุรกิจนั้น จำกัดการลงทุนต่างชาติทุกด้าน คือ การประมงน้ำจืด การประมงชายฝั่ง สถาบันวิทยุ และสถานีโทรทัศน์

เป็นต้นว่า กรณีธุรกิจหนังสือพิมพ์และโทรคมนาคม ได้กำหนดให้ต่างชาติถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ

33

ประการที่ 4 การอนุญาตให้ต่างชาติซื้อที่ดินได้อย่างเสรี แตกต่าง จากกรณีของประเทศไทย ซึ่งยังจำกัดในเรื่องนี้

กรณีของประเทศไทยนั้น ต่างชาติจะซื้อที่ดินได้ก็ต่อเมื่อใช้เป็นที่ตั้งโรงงาน โดยจะต้องเป็นพื้นที่ในนิคมอุตสาหกรรม หากเป็นพื้นที่นอกนิคมอุตสาหกรรมแล้ว โครงการนั้นจะต้องได้รับการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งหากเลิกกิจการจะต้องขายที่ดินออกไป เนื่องจากหลายฝ่ายวิตกว่า หากเปิดเสรีแล้วต่างชาติจะมาซื้อที่ดินมากมายในประเทศไทย

กรณีของสาธารณรัฐเกาหลี นั้น ได้แก้ไขกฎหมายที่ดินครั้งใหญ่เมื่อเดือนกรกฎาคม 2541 โดยยกเลิกข้อจำกัดต่าง ๆ ทั้งหมด ชาวต่างชาติไม่ว่า จะเป็นนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดา สามารถซื้อที่ดินอย่างเสรีไม่ว่าจะมีวัตถุประสงค์เพื่อตั้ง โรงงานหรือเพื่อการอื่น ไม่ต้องขออนุญาตมากมายให้ยุ่งยากอีกต่อไป

ประการที่ 5 นอกจากการลงทุนโดยตรงแล้ว สำหรับการลงทุนในรูปถือหุ้นในตลาดหลักทรัพย์นั้น ก็ได้เปิดเสรีเช่นเดียวกัน ในระยะแรกนั้น อนุญาตนักลงทุนต่างชาติ ถือหุ้นบริษัท สาธารณรัฐเกาหลีที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 26 เป็นร้อยละ 50 ต่อมา เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2541 ได้ยกเลิกการจำกัดสัดส่วน ถือหุ้นของต่างชาติสำหรับหุ้นที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ทำให้ต่างชาติสามารถถือหุ้นได้อย่างเสรีเท่าที่ต้องการ

ผลสำเร็จสำคัญในการแก้ไข NPLs มาจากความยอดเยี่ยมของบรรษัทบริหารสินทรัพย์ สาธารณรัฐเกาหลี (Korean Asset Management Corp) ซึ่งมีชื่อย่อว่า KAMCO ทั้งนี้ นับถึงสิ้นเดือน กรกฎาคม 2543 ได้ซื้อทรัพย์สิน และหนี้ NPLs จากสถาบันการเงินต่าง ๆ ที่ประสบปัญหามาแล้ว มากถึง 66,500 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยทรัพย์สินเหล่านี้ได้ประมูลขายได้เงินกลับคืนมาแล้ว 26,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ส่วนทรัพย์สินที่เหลือจะขายเพิ่มเติมในโอกาสต่อไป

ความยอดเยี่ยมของ KAMCO ทำให้ได้รับการยกย่องจากนิตยสาร INTERNATIONAL FINANCIAL REVIEW ให้เป็นหน่วยงานปรับโครงสร้างทางการเงินที่ดีที่สุดสำหรับปี 2542 ของทวีปเอเชีย โดยได้ประมูลขายทรัพย์สินแก่สถาบันการเงินนานาชาติไม่ว่าจะเป็น Morgan Stanley, Goldman Sachs และ Deutsche Bank ฯลฯ ในราคาประมูลค่อนข้างสูง

เมื่อมีการประมูลทรัพย์สิน KAMCO สามารถประกาศผู้ชนะประมูลภายในเวลาเพียงแค่ 20 นาที เท่านั้น และมีการเปิดเผยข้อมูลทั้งหมด ที่เกี่ยวข้องกับการขาย ยิ่งไปกว่านั้น รัฐบาลได้แก้ไขกฎหมายในด้านต่าง ๆ ทำให้ต่างประเทศสามารถซื้อทรัพย์สินต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น โดยเฉพาะเปิดให้ซื้อและขายที่ดินอย่างเสรี กระตุ้นให้เกิดความสนใจมาประมูลซื้อมากขึ้น

ประการที่ 6 ปัจจัยสำคัญที่สาธารณรัฐเกาหลี พื้นตัวรวดเร็ว คือ คุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งมีความสมัครสมานสามัคคีกัน ตัวอย่าง การระดมบริจาคทองคำแก่ รัฐบาล กรณี ของสาธารณรัฐเกาหลีนั้น แม้ใช้เวลาไม่มากนัก กลับสามารถระดมเงินได้สูงถึง 2,200 ล้านดอลลาร์ คิดเป็นเงินประมาณ 90,000 ล้านบาท หรือประมาณร้อยละ 1.5 ของหนี้ต่างประเทศ

ขณะที่ประเทศไทยระดมกันเป็นระยะเวลานานนับปี ได้เงินมา 2,000-3,000 ล้านบาท หรือเพียงประมาณร้อยละ 0.07 ของหนี้ต่างประเทศ

สำหรับแนวทางการกำหนดมาตรการทางกฎหมายเพื่อบังคับใช้กับการบริหารจัดการสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ พิจารณารูปได้ดังนี้

5.1.1 การบริหารจัดการสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี

จากการศึกษาแนวทางการบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศสาธารณรัฐเกาหลี พอสรุปมาตรการทางกฎหมายที่ KAMCO นำมาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ ซึ่งสามารถแก้ปัญหาวิกฤติและฟื้นฟูเศรษฐกิจได้ พอสังเขป ดังนี้

KAMCO จะสร้างโมเดลต้นแบบที่เหมาะสมกับการจัดการหนี้ โดยมี ระบบฐานข้อมูลในอดีตของทั้งเจ้าหนี้ลูกหนี้ที่ครบถ้วนแม่นยำ เพื่อนำมาใช้ประเมินราคาและจัดการหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จัดการหนี้ภาครัฐกิจ ปรับ โครงสร้างหนี้ธุรกิจ รักษาความสามารถในการแข่งขัน เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ มีตัวกลางในการรวบรวมกิจการระหว่างบริษัท แก้ปัญหาโดยวิธีการเจรจาภายใต้หลัก win-win strategy ทุกฝ่ายต่างได้ประโยชน์มากกว่าใช้กระบวนการทางศาล มีการรวมตัวของสถาบันการเงินเพื่อให้จัดการหนี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีหน่วยงานที่เรียกว่า SPC (Special Purpose Company) เพื่อจัดการหนี้และติดต่อกับลูกหนี้แต่เพียงผู้เดียว และ SPC จะทำการแปรรูปสินทรัพย์ เป็นหลักทรัพย์ใช้เป็นหลักประกันในการออกตราสารทางการเงินเพื่อจำหน่ายแก่นักลงทุนต่อไป มีการประมูลสินทรัพย์ระหว่างประเทศ และทำการปรับ โครงสร้างภาค

การเงินร่วมกันเป็นเครือข่ายเรียกว่า Financial Safety Net อย่างบูรณาการ มีมาตรการทางภาษี ส่งเสริมการลงทุน เปิดโอกาสให้ต่างชาติซื้อกิจการที่ประสบปัญหาทางการเงิน ขายหุ้นของธนาคาร บางส่วนให้ต่างชาติ เพื่อเพิ่มเม็ดเงินเข้ามาในประเทศ เปิดเสรีการลงทุนจากต่างประเทศมากขึ้น ต่างชาติสามารถซื้อที่ดินได้อย่างเสรี เปิดเสรีตลาดหลักทรัพย์ เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามมาตรการทางกฎหมายดังกล่าวบางอย่างอาจจะเหมาะกับประเทศหนึ่ง แต่ไม่เหมาะกับอีกประเทศหนึ่ง แนวทางและมาตรการทางกฎหมายบางอย่างของ KAMCO อาจจะเป็นประโยชน์สำหรับการบริหารสินทรัพย์ของไทยในอนาคต

5.1.2 การบริหารจัดการสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ พตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ.2541

การบริหารงานของบริษัทบริหารสินทรัพย์ของรัฐจะมีลักษณะเป็นไปในแนวการบริหารแบบรวมศูนย์ ไม่ใช่การบริหารแบบกระจายศูนย์เหมือนบริษัทบริหารสินทรัพย์เอกชน ซึ่ง จะบริหารหนี้ด้วยคุณภาพเฉพาะของสถาบันการเงินที่จัดตั้งบริษัท บริหารสินทรัพย์นั้น และจะเน้น การปรับ โครงสร้างหนี้เป็นหลัก โดยบริษัทบริหารสินทรัพย์ของรัฐจะใช้กฎหมายเดียวกับบริษัท บริหารสินทรัพย์เอกชนตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ .ศ.2541 แต่หลักการ ดำเนินการและเจตนารมณ์ไม่เหมือนกับบริษัทสินทรัพย์เอกชน โดยบริษัทบริหารสินทรัพย์เอกชน มุ่งลดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของสถาบันการเงินของตน แต่บริษัทบริหารสินทรัพย์ของรัฐจะเน้น การลดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ทั้งระบบตามนโยบายของธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อเศรษฐกิจ โดยรวมของประเทศ บริษัทบริหารสินทรัพย์ของรัฐตามพระราชกำหนดปัจจุบันมี 2 แห่ง คือ บริษัท บริหารสินทรัพย์ กรุงเทพพาณิชย์ จำกัด และบริษัทบริหารสินทรัพย์ สุขุมวิท จำกัด ซึ่งธนาคารแห่ง ประเทศไทยมีนโยบายให้เป็นศูนย์กลางการบริหารหนี้ด้วยคุณภาพในระบบเศรษฐกิจต่อไปใน อนาคต

สำหรับพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ.2541 นี้เป็นกฎหมายที่ใช้กับบริษัท บริหารสินทรัพย์ของรัฐ และบริษัทบริหารสินทรัพย์ของเอกชน ซึ่งจุดประสงค์ของบริษัทบริหาร สินทรัพย์ของรัฐนั้น คือ เป็นเครื่องมือของรัฐในการจัดการแก้ไขปัญหาสินทรัพย์ด้วยคุณภาพใน ระบบสถาบันการเงิน แต่ยังไม่สามารถที่จะจัดการบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพียงพอ และยังมี ปัญหาต่าง ๆ ในทางปฏิบัติอยู่พอสมควร ซึ่งจะกล่าวโดยสรุปดังนี้ คือ

1. ความไม่ชัดเจนในกฎหมายเกี่ยวกับความหมายของบริษัทบริหารสินทรัพย์ของรัฐ ตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ฉบับนี้ไม่ได้แยกการจัดการสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของบริษัทบริหารสินทรัพย์ ของรัฐและเอกชน ทำให้การบริหารงานของบริษัทบริหารสินทรัพย์ของรัฐเกิดความไม่คล่องตัวในฐานะหน่วยงานของรัฐ เมื่อเทียบกับหน่วยงานบริหารสินทรัพย์ของรัฐอื่นๆ เช่น บริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ซึ่งมีอำนาจในการบริหารงานมาก

2. ปัญหาการบริหารสินทรัพย์ในขั้นตอนการดำเนินคดีและการบังคับคดีกับลูกหนี้ พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ไม่ได้กำหนดให้สิทธิพิเศษแก่บริษัทบริหารสินทรัพย์ของรัฐ จึงต้องดำเนินคดีและบังคับคดีอย่างเช่นเดียวกับบริษัทบริหารสินทรัพย์เอกชน ซึ่งมีปัญหาในรายละเอียดดังนี้

2.1 การบังคับจำหน่ายทรัพย์สินหลักประกัน

พระราชกำหนดฉบับนี้ไม่ได้กำหนดการบังคับหลักประกันไว้อย่างบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย บริษัทบริหารสินทรัพย์ตามพระราชกำหนดฉบับนี้จึงไม่มีสิทธิอย่างเช่น บริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย แม้จะเป็นหน่วยงานของรัฐเหมือนกันก็ตาม

2.2 การจำหน่ายทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน

บริษัทบริหารสินทรัพย์ไม่สามารถจำหน่ายทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันได้เลย ต้องทำตามกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง หากยังอยู่ในขั้นตอนการดำเนินคดี ทำให้การขายสินทรัพย์ล่าช้ามาก และยังคงเสียค่าธรรมเนียมกับกรมบังคับคดีด้วย

5.1.3 การบริหารจัดการสินทรัพย์ด้วยคุณภาพตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ.2544

ตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ .ศ.2544 ได้บัญญัติมาตรการทางกฎหมายพิเศษเพื่อการบริหารจัดการสินทรัพย์ด้วยคุณภาพให้เป็นไปได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ พิจารณาสรุปได้ 3 ประการ ดังนี้

ประการที่ 1 การใช้มาตรการพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด

ตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ .ศ.2544 มาตรา 58 วรรคท้าย บัญญัติว่า ถ้าลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกันไม่ให้ความร่วมมือกับบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (บสท.) ในการปรับโครงสร้างหนี้ตามที่ บสท .สั่ง โดยที่ตนอยู่ในฐานะที่จะดำเนินการได้ หรือยกย้ายถ่ายเท

หรือปิดบังซ่อนเร้นทรัพย์สินของตน ให้ บสท .ดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาล เพื่อสั่งพิทักษ์ทรัพย์
เด็ดขาดของลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกัน โดยไม่ต้องดำเนินการไต่สวน และให้ศาลและเจ้าพนักงาน
พิทักษ์ทรัพย์ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลายต่อไปโดยเร็ว

ประเด็นนี้มีข้อพิจารณาที่สำคัญ 3 ประการ คือ

- (1) ปัญหาการตีความกรณี “การไม่ให้ความร่วมมือในการปรับโครงสร้างหนี้”
- (2) ปัญหาการพิจารณาพิสูจน์ บทสันนิษฐานของกฎหมาย จำนวนหนี้
- (3) ปัญหาการไต่สวนและการใช้ดุลพินิจของศาล

การเจรจาปรับโครงสร้างหนี้ ถือเป็นการบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพที่ องค์กรบริหาร
สินทรัพย์ต่างประเทศนิยมเลือกมาใช้ เนื่องจากเห็นว่ามีความเหมาะสมและเป็นธรรมต่อผู้ที่
เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรวมทั้งลูกหนี้ ทุกฝ่ายต่างได้ประโยชน์มากกว่าใช้กระบวนการทางศาล

“การไม่ให้ความร่วมมือในการปรับโครงสร้างหนี้ ” เป็นปัญหาข้อเท็จจริง เพราะพระ
ราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ .ศ.2544 มิได้บัญญัติให้ชัดเจนว่า หมายถึง การกระทำ
ในลักษณะใดบ้างที่เป็นการให้ความร่วมมือหรือการกระทำที่ไม่ให้ความร่วมมือกับ บสท . มี
ความหมายแค่ไหน เพียงไร เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่า การไม่ให้ความร่วมมือในการปรับ
โครงสร้างหนี้ จึงมีความหมายกว้างขวางมาก การกระทำใดบ้างเป็นการให้ความร่วมมือกับ บสท .
ในการปรับโครงสร้างหนี้ ควรจะมีแนวการพิจารณาให้เห็นถึงลักษณะการกระทำที่ถือได้ว่าเป็น
การไม่ให้ความร่วมมือในการปรับโครงสร้างหนี้กับ บสท . กล่าวคือ การที่ บสท .ได้มีหนังสือแจ้ง
และกำหนดวันนัดที่ชัดเจนถึงลูกหนี้และผู้ค้ำประกัน เพื่อให้เข้ามาปรับโครงสร้างหนี้ แต่ลูกหนี้ผู้ค้ำ
ประกันเพิกเฉย เป็นต้น

ปัญหาการพิจารณาพิสูจน์ บทสันนิษฐานของกฎหมาย จำนวนหนี้

เนื่องจากตามพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ .ศ.2544 ไม่มีบท
สันนิษฐานของกฎหมาย และไม่ได้กำหนดจำนวน หนี้ในการยื่นคำร้อง กฎหมายกำหนดให้ศาล
พิจารณาจากข้อเท็จจริงเพียงว่า ลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกัน ได้ให้ความร่วมมือในการปรับโครงสร้าง
หนี้กับ บสท . หรือไม่เท่านั้น การพิจารณาพิสูจน์จึงมีเพียงประเด็น การให้ความร่วมมือหรือไม่เท่านั้น
ไม่เปิดโอกาสให้ลูกหนี้นำพยานหลักฐาน เพื่อพิสูจน์ว่ามีเหตุอื่นที่ไม่ควรให้ลูกหนี้ล้มละลาย
หรือไม่ เพียงใด จึงเห็นว่าแตกต่างจากหลักเกณฑ์การพิจารณาคดีล้มละลายตามพระราชบัญญัติ

ล้มละลาย พ.ศ.2483 โดยสิ้นเชิง แต่ในทางปฏิบัติ การยื่นคำร้องให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดตาม มาตรา 58 บสท. ได้พิจารณา ทั้งบทสันนิษฐานของกฎหมาย และจำนวนหนี้ประกอบ ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 เสมอ เพราะเป็นเรื่องที่กระทบต่อสิทธิเสรีภาพของลูกหนี้

ปัญหาการไต่สวนและการใช้ดุลพินิจของศาล

ตามพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ .ศ.2544 วรรคท้ายบัญญัติว่า ถ้าลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกัน ไม่ให้ความร่วมมือกับบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ในการปรับโครงสร้างหนี้ ให้ บสท. ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อสั่งให้ลูกหนี้ล้มละลายโดยให้พิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดทันที โดยไม่ต้องไต่สวน ทางปฏิบัติในช่วงแรกที่ บสท. ใช้มาตรการทางกฎหมายในการร้องขอให้ศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ตามมาตรา 58 ต่อ ศาลล้มละลายกลาง ศาล ได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดทันที โดยไม่ใช้ดุลพินิจไต่สวน แต่ต่อมา ศาลล้มละลายกลาง ได้เปลี่ยนแนวคำสั่ง โดยศาล ได้มีคำสั่งให้ต้องไต่สวนทุกคดีก่อน จึงจะมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด

ประการที่ 2 ปัญหากฎหมายในการบังคับหลักประกัน

ประเด็นนี้มีข้อพิจารณาที่สำคัญ 3 ประการ คือ

- (1) ปัญหาสิทธิในการจำหน่ายทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน
- (2) ปัญหาการพิสูจน์ภาระหนี้ และขั้นตอนการจำหน่ายทรัพย์สิน
- (3) ปัญหาการใช้สิทธิคัดค้านและเพิกถอนการจำหน่ายทรัพย์สิน

ปัญหาสิทธิในการจำหน่ายทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน การที่ บสท. ยื่นคำร้องขอสวมสิทธิเข้าเป็นคู่ความแทนโจทก์ซึ่งเป็นสถาบันการเงินผู้โอนเดิมซึ่งได้ยื่นฟ้องในคดีแพ่งของลูกหนี้ที่โอนมา บสท. นั้น เมื่อพิจารณาตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ใน พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ .ศ.2544 มาตรา 7 ประกอบ มาตรา 74-82 แล้ว เห็นว่าในการบริหารจัดการสินทรัพย์ด้วยคุณภาพตามพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย นั้น ได้กำหนดให้ บสท. สามารถดำเนินการจำหน่ายทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันได้ โดยไม่จำเป็นต้องฟ้องคดีลูกหนี้ก่อนแต่อย่างไร ทั้งนี้ เพื่อให้การบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพภายในกำหนดระยะเวลาของ บสท. การสวมสิทธิในคดีแพ่งของลูกหนี้ที่โอนมา บสท. นั้น เป็นการสวมสิทธิเป็นเจ้าตามคำพิพากษาในฐานะเจ้าหนี้ที่ได้รับโอนหนี้้นั้นมาจากเจ้าหนี้เดิม เพื่อให้ถูกต้องตามหลักและขั้นตอนของกฎหมาย และ บสท. ก็มีได้มีการยึดทรัพย์บังคับคดีทรัพย์สินหลักประกันใน

คดีที่สวมสิทธิดังกล่าว ดังนั้น บสท .จึงสามารถบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพโดยวิธีการจำหน่าย
 ทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันของลูกหนี้ได้ตามพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทยซึ่งเป็น
 กฎหมายแยกต่างหากจากการบังคับคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 271 ซึ่ง
 เป็นบทกฎหมายทั่วไปในการบังคับชำระหนี้จากลูกหนี้ของเจ้าหนี้ แม้จะได้สวมสิทธิเข้าไปในคดี
 แล้วก็ตาม เนื่องจากไม่มีกฎหมายห้ามหรือข้อจำกัดสิทธิในการบริหารสินทรัพย์ตามพระราช
 กำหนดแต่อย่างใด

ปัญหาการพิสูจน์ภาระหนี้ และขั้นตอนการจำหน่ายทรัพย์สิน

ตามพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ .ศ.2544 ได้ให้อำนาจ บสท .
 ดำเนินการจำหน่ายทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน ตามมาตรา 74-82 โดยไม่ต้องร้องขอต่อศาล เป็น
 กฎหมายพิเศษที่เป็นประโยชน์ เนื่องจากกฎหมายกำหนดไว้เพียงว่าก่อนที่จะดำเนินการขาย
 ทอดตลาดทรัพย์สินให้เจ้าหนี้แจ้งจำนวนหนี้ที่จะต้องชำระให้แก่ลูกหนี้ทราบ และหากลูกหนี้ไม่ชำระ
 หนี้ภายในกำหนดเวลา 1 เดือน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง เจ้าหนี้สามารถดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สิน
 ได้ทันที ดังนั้นจึงเท่ากับเป็นการผูกพันจำนวนหนี้ต้องชำระไม่มีสิทธิโต้แย้งหรือไม่ และการ
 กำหนดเช่นนี้เป็นธรรมแก่ลูกหนี้หรือไม่ แต่ก็สามารถเป็นทางเลือกอีกทางหนึ่งในการบังคับคดีตาม
 ป.วิ.แพ่ง. ซึ่งมีกระบวนการและขั้นตอนทางกฎหมายที่ล่าช้า อีกทั้งมีช่องว่างทางกฎหมาย เปิด
 โอกาสให้คู่ความสามารถประวิงคดี ทำให้เสียเวลาในการขายทอดตลาดของกรมบังคับคดีจำนวน
 มาก

ปัญหาการใช้สิทธิคัดค้านและเพิกถอนการจำหน่ายทรัพย์สิน

ปัญหาเกี่ยวกับการใช้สิทธิคัดค้านการจำหน่ายทรัพย์สินของผู้ที่เป็น เจ้าของทรัพย์สิน
 เนื่องจากการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันนั้น อาจมีบุคคลหนึ่งบุคคลใดหนึ่งอาจมีสิทธิ
 ในสินค้านั้นดีกว่า และมีกรคัดค้านการจำหน่ายทรัพย์สินนั้น การพิจารณาการคัดค้านนั้นจะเป็น
 ธรรมหรือไม่ และการคัดค้านนี้จะเป็เหตุให้ชะลอการจำหน่ายทรัพย์สินเช่น เดียวกับการขาย
 ทอดตลาดทรัพย์สินโดยผ่านกระบวนการพิจารณาของศาลหรือไม่

ประการที่ 3 ปัญหาทางกฎหมายภาษี ค่าธรรมเนียม หรือค่าฤชาธรรมเนียม

มาตรการภาษีเป็นกำหนดขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกและจงใจให้มีการตั้งนิติบุคคลใน
 รูปบริษัทบริหารสินทรัพย์ได้รับประโยชน์ทางด้านค่าธรรมเนียม และภาษีบรรดาที่เกิดขึ้นจากการ

ขายหรือโอนทรัพย์สินจากสถาบันการเงินมาให้นิติบุคคล ซึ่งเป็นไปตามที่กำหนดไว้ตาม พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ.2544 มาตรา 29 ที่บัญญัติว่า การโอนทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องของ บสท.ให้แก่บุคคลใดหรือรับโอนทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องของบุคคลใดมาเป็นของ บสท. ถ้ามีกฎหมาย เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศใด ๆ กำหนดให้ต้องเสียภาษีอากร ค่าธรรมเนียมหรือค่าฤชาธรรมเนียมใด ๆ ให้ บสท. และบุคคลดังกล่าว ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีอากร ค่าธรรมเนียมหรือค่าฤชาธรรมเนียม นั้น และพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ.2541 มาตรา 8 ที่บัญญัติว่า ในการโอนสินทรัพย์จากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ ให้บริษัทบริหารสินทรัพย์และสถาบันการเงินได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมและภาษีอากรต่างๆ บรรดาที่เกิดจากการโอนสินทรัพย์นั้นทั้งหมดหรือ บางส่วนตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาโดยจะกำหนดเป็นการทั่วไป หรือเป็นการเฉพาะรายก็ได้ และต่อมา กระทรวงการคลัง ได้ออกประกาศกระทรวงการคลัง โดยได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 115 ตอนพิเศษ 99 ง วันที่ 23 ตุลาคม 2541 ให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมและ ภาษีอากรต่าง ๆ บรรดาที่เกิดจากโอนสินทรัพย์จากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ ทั้งหมดหรือบางส่วนแล้วแต่กรณีเป็นการทั่วไป

เมื่อพิจารณามาตรการทางกฎหมายภาษี ค่าธรรมเนียม หรือค่าฤชาธรรมเนียม ที่บัญญัติไว้ตามพระราชกำหนดบรรษัทบริหารไทยกับบริษัทบริหารสินทรัพย์ พบว่า มาตรการทางกฎหมายในส่วนของการยกเว้นภาษีอากรดังกล่าว แม้จะทำให้รัฐต้องสูญเสียรายได้ในรูปของภาษีอากรไปบ้าง แต่ก็ยังเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ ซึ่งจะนำมาสู่การพัฒนาและความเจริญทางด้านเศรษฐกิจของประเทศชาติต่อไป

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากบทสรุปดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้การศึกษาเรื่องการกำหนดมาตรการทางกฎหมายเพื่อ บังคับใช้กับการบริหารสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ มีผลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงขอเสนอแนะแนวทางในการ กำหนดวิธีการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ โดยการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย ดังนี้

5.2.1 ข้อเสนอแนะปัญหาการให้ความร่วมมือในการปรับโครงสร้างหนี้ , การชำระพิสูจน์หนี้ บทสันนิษฐานของกฎหมาย จำนวนหนี้ และการใช้ดุลพินิจของศาล

ประเด็นการให้ความร่วมมือในการปรับโครงสร้างหนี้ ควรกำหนดหลักเกณฑ์ของการ ให้ความร่วมมือไว้ในรูปแบบคำนิยามอย่างชัดเจน , ควรกำหนดจำนวนทุนทรัพย์หรือจำนวนหนี้ที่ สามารถร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้พิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดอย่างชัดเจน เช่นเดียวกับจำนวนหนี้ตาม มาตรา 9 หรือกรณีนิติบุคคล ตามมาตรา 88 แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 และควร กำหนดหลักเกณฑ์ให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดได้ เมื่อศาลได้พิจารณาคำร้องขอแล้วเห็นว่า ในคำร้องขอมีรายการแสดงครบถ้วนเข้าข้อสันนิษฐานที่แสดงว่า ลูกหนี้ไม่ให้ความร่วมมือในการ ปรับโครงสร้างหนี้ และจำนวนหนี้ที่อยู่ในหลักเกณฑ์ของการยื่นคำร้อง

5.2.2 ข้อเสนอแนะปัญหาการพิสูจน์ภาระหนี้ และการใช้สิทธิคัดค้านในกา บังคับ หลักประกัน

ปัญหาภาระการพิสูจน์หนี้ควรเปิดโอกาสให้ลูกหนี้ใช้สิทธิคัดค้าน โดยยื่นคำคัดค้าน พร้อมหลักฐาน ต่อคณะกรรมการบริหารสินทรัพย์ไทย โดยให้ถือว่าในระหว่างที่ยังไม่มีคำ ตัดสินจากคณะกรรมการให้ถือเป็นเหตุชะลอการขายทอดตลาดทรัพย์นั้นจนกว่าจะมีคำตัด สินจาก คณะกรรมการก่อน ส่วนปัญหาการใช้สิทธิคัดค้านในการบังคับหลักประกัน ควรกำหนดให้ผู้ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเช่นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ มีสิทธิเลือกตัวแทนหรือบุคคลอื่นที่ตนเชื่อถือเข้าร่วมเป็น กรรมการสหพบเพื่อกำหนดพิจารณาคำคัดค้านนั้น โดยให้ถือคำตัดสินของคณะกรรมการเป็นที่สุด

จะเห็นได้ว่ามาตรการทางกฎหมายที่กำหนดไว้เป็นพิเศษในเรื่องการใช้มาตรการพิทักษ์ ทรัพย์เด็ดขาด และการบังคับหลักประกัน เป็นบทบังคับที่เป็นประโยชน์ที่ช่วยให้รัฐสามารถแก้ไข ปัญหาสินทรัพย์ด้อยคุณภาพได้อย่างรวดเร็ว เพราะการให้อำนาจ บสท .ไว้อย่างเบ็ดเสร็จ มีการใช้ อำนาจและดุลพินิจในการบริหารจัดการสินทรัพย์ด้อยคุณภาพได้อย่างเต็มที่และเป็นธรรม ทำให้ สามารถบรรลุถึงวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง บสท .และลูกหนี้ที่สุจริตยังสามารถที่จะแก้ไขหนี้ได้ สำเร็จและดำเนินธุรกิจต่อไป อันเป็นประโยชน์แก่การฟื้นฟูเศรษฐกิจหรือความมั่ง ามของประเทศ อีกทั้งจะได้เป็นแนวทางให้ศึกษาแก้ไขในการออกกฎหมายเพื่อแก้ไขสินทรัพย์ด้อยคุณภาพในฉบับ อื่น ๆ ต่อไป

5.2.3 ข้อเสนอแนะปัญหาการบริหารสินทรัพย์ในขั้นตอนการบังคับคดีกับลูกหนี้

การบริหารจัดการสินทรัพย์ด้อยคุณภาพของบริษัทบริหารสินทรัพย์ของรัฐและเอกชน ตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ.2541 ไม่ได้กำหนดให้สิทธิพิเศษในประเด็นการ

จำหน่ายทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันอย่างบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ซึ่งถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาสินทรัพย์ด้อยคุณภาพได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

ปัญหานี้ควรมีการแก้ไขอย่างมาก เพราะบรรษัทบริหารสินทรัพย์ของรัฐ มีนโยบายในการรับโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพจากสถาบันการเงินหลายแห่ง ซึ่งจุดประสงค์หลักคือการบังคับทรัพย์สินของลูกหนี้ให้ชำระหนี้โดยรวดเร็ว การที่ต้องฟ้องร้องบังคับคดีทรัพย์สินหลักประกันในศาลทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มและมีขั้นตอนมากขึ้นทำให้เกิดความล่าช้าในการบังคับชำระหนี้ การแก้ไขกฎหมายให้บรรษัทบริหารสินทรัพย์ของรัฐสามารถบังคับจำนองได้ทันที โดยไม่ต้องฟ้องร้องต่อศาลก่อนจะทำให้การบริหารรวดเร็วขึ้น และไม่ต้องมีค่าใช้จ่ายในการฟ้องคดีไม่มีค่าธรรมเนียมศาลที่ต้องชำระ เพราะ บรรษัทบริหารสินทรัพย์ของรัฐเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงานราชการอยู่แล้ว การที่ไม่ต้องชำระเงินค่าจ้างและค่าธรรมเนียมศาลนี้ ทำให้รัฐไม่ต้องเสียประโยชน์และไม่ต้องมีขั้นตอนที่เป็นภาระมากขึ้น ซึ่งกฎหมายของบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทยได้มีข้อยกเว้นให้ทำการบังคับจำนองได้ จึงควรนำหลักเกณฑ์ของบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทยมาปรับใช้ในส่วนนี้ด้วย

ดังนั้น จึงควรเพิ่มเติมบทบัญญัติของกฎหมายในส่วนนี้ว่า “ในกรณีที่บรรษัทบริหารสินทรัพย์ของรัฐ ประสงค์จะบังคับจำนองหรือบังคับจำนำกับทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันสำหรับสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ ให้ บรรษัทบริหารสินทรัพย์ของรัฐ มีหนังสือบอกกล่าวให้ลูกหนี้ ผู้จำนอง หรือผู้จำนำ ชำระหนี้ภายในกำหนดเวลาหนึ่งเดือน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือบอกกล่าว โดยจะต้องระบุว่าหากบุคคลดังกล่าวไม่ปฏิบัติตามชำระหนี้ภายในเวลาที่กำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ของรัฐ จะบังคับชำระหนี้ในสินทรัพย์ด้อยคุณภาพตามบทบัญญัติแห่งพระราชกำหนดนี้”

5.2.4 ข้อเสนอแนะปัญหาการบริหารสินทรัพย์ในขั้นตอนการดำเนินคดีล้มละลาย

ในเรื่องนี้ควรมีการแก้ไขกฎหมายให้เหมือนบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทยด้วย เนื่องจากมีการยื่นคำร้องให้ลูกหนี้ล้มละลายได้ ถ้าไม่ให้ความร่วมมือในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้โดยศาลไม่ต้องทำการไต่สวน ซึ่งนโยบายของบรรษัทบริหารสินทรัพย์ของรัฐประสงค์ให้ดำเนินคดีล้มละลายกับลูกหนี้ที่ไม่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ทุกราย ถ้าเข้าหลักเกณฑ์ตามที่กำหนดล้มละลายกำหนด หากแก้ไขกฎหมายในส่วนนี้ให้เหมือนกับบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทยได้ ก็จะทำให้การแก้ไขหนี้ทำได้รวดเร็วมาก ทำให้คดีไม่ล่าช้าและไม่มีค่าใช้จ่ายมาก

ดังนั้น จึงควรเพิ่มเติมบทบัญญัติของกฎหมายในส่วนนี้ “ถ้าลูกหนี้ไม่ให้ความร่วมมือกับบริษัทบริหารสินทรัพย์ของรัฐในการปรับโครงสร้างหนี้ตามที่บริษัทบริหารสินทรัพย์สั่ง โดยที่ตนอยู่ในฐานะที่จะดำเนินการได้หรือยกย้ายถ่ายเทหรือปิดบังซ่อนเร้นทรัพย์สินของตน ให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ของรัฐ ดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดของลูกหนี้ โดยไม่ต้องดำเนินการได้ส่วน และให้ศาลรวมทั้งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ดำเนินการ ตามกฎหมาย ล้มละลายต่อไป

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณารูปแบบหน่วยงานบริหารสินทรัพย์ที่มีการจัดตั้งตาม พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ.2541 กับรูปแบบที่มีการจัดตั้งตามพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ.2544 การบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ รูปแบบใดจึงจะมีความเหมาะสมในการจัดการสินทรัพย์ด้วยคุณภาพในอนาคตต่อไป

บริษัทบริหารสินทรัพย์ ทั้งของรัฐและเอกชน ที่ได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ.2541 เกิดขึ้นเนื่องจากสถาบันการเงินในขณะนั้นมีปัญหาสินทรัพย์ด้วยคุณภาพเป็นจำนวนมาก ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเพิ่มทุนของสถาบันการเงินและกระทบกระเทือนต่อความสามารถในการให้สินเชื่อในภาคเศรษฐกิจ ฉะนั้น เพื่อให้สถาบันการเงินสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ สมควรแยกสินทรัพย์ด้วยคุณภาพออกมาแล้วขายหรือ โอนให้แก่นิติบุคคลอื่นเพื่อบริหารสินทรัพย์นั้นต่อไป อันเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในภาพรวม และเพื่อให้การบริหารจัดการสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของสถาบันการเงินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ส่วน บรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (บสท.) ที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นตามพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ.2544 เกิดขึ้นเนื่องจากในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาประเทศไทยได้ประสบปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจอย่างร้ายแรง ทำให้ลูกหนี้ของสถาบันการเงินไม่สามารถชำระสินเชื่อที่ตนมีกับสถาบันการเงินได้ และสินเชื่อเหล่านี้ได้กลายเป็นสินเชื่อ ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้แก่สถาบันการเงินเป็นจำนวนมาก หากปล่อยเวลาให้เนิ่นช้าต่อไป ฐานะของสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้องจะเกิดปัญหาอย่างรุนแรงและกระทบต่อการฟื้นฟูเศรษฐกิจต่อไปได้ เป็นการสมควรที่จะเร่งแก้ปัญหาเพื่อรักษาความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศด้วยการจัดตั้งบรรษัทบริหารสินทรัพย์แห่งชาติขึ้น เพื่อให้เป็นหน่วยงานของรัฐที่จะทำห นำที่แก้ไขปัญหาการค้างชำระหนี้ของลูกหนี้ของสถาบันการเงินของรัฐและเอกชนให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว ด้วยการรับโอนสินทรัพย์ที่ จัดเป็นสินทรัพย์ด้วย

คุณภาพมาจากสถาบันการเงินและบริษัทบริหารสินทรัพย์เพื่อนำมาบริหารจัดการตามวิธีการที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ จะต้องพยายามให้ลูกหนี้ซึ่งรับโอนมาอยู่ในฐานะที่สามารถชำระหนี้ที่ค้างชำระได้ และให้ลูกหนี้สามารถดำเนินกิจการของตนต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้หมดสิ้นลงหรือเหลือน้อยที่สุด ในขณะที่เดียวกันไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สถาบันการเงินจนไม่สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้อันจะเป็นการสร้างเสถียรภาพให้แก่เศรษฐกิจและระบบสถาบันการเงินโดยรวม

จึงเห็นได้ว่า กรณีที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจในขั้นรุนแรง ดังเช่นที่เกิดมาแล้วในปี 2540 เป็นวิกฤติที่มีความกว้างขวางไปทุกภาคธุรกิจและมีความเสียหายเป็นจำนวนมากจนกระทั่งไม่สามารถเยียวยาได้ รัฐต้องสั่งปิดสถาบันการเงินหลายแห่ง ยอมรับหนี้ภาคเอกชนมาเป็นหนี้ของภาครัฐ และได้เข้าไปปรับภาระหนี้ของสถาบันการเงินที่ถูกแทรกแซง โดยวิธีการรับประกันเงินฝากให้แก่ผู้ฝากเงิน รวมถึงเจ้าหนี้ของสถาบันการเงินนั้น ๆ เป็นเหตุ ให้รัฐได้รับความเสียหายเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังต้องมีภาระที่จะต้องนำทรัพย์สินที่ได้จากการเข้าแทรกแซงมาบริหารจัดการต่อไป การแก้ไข ปัญหาสินทรัพย์ด้อยคุณภาพในรูปแบบการจัดตั้งหน่วยงานบริหารสินทรัพย์กลางอย่าง บริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (บสท.) จึงมีความเหมาะสมกว่าที่จะให้สถาบันการเงินแต่ละแห่งจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์ของตัวเองขึ้นมา เพราะเป็นการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งระบบ จากการศึกษาการบริหารจัดการสินทรัพย์ด้อยคุณภาพของ บสท. ที่ผ่านมา พบว่า บสท. สามารถแก้ไขปัญหาสินทรัพย์ด้อยคุณภาพภายใต้มาตรการพิเศษที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ โดยชีวิตได้จาก บสท. สามารถนำเงินกำไรส่ง กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน เพื่อนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน และ ยังสามารถจัดสรรผลกำไรบางส่วน แบ่งให้แก่สถาบันการเงินและบริษัทบริหารสินทรัพย์ผู้โอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพมายัง บสท. อีกด้วย

ส่วนการบริหารสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ โดยวิธีจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์มาบริหารหนี้ด้อยคุณภาพนั้น เป็นวิธีที่มีการนำมาใช้ในปัจจุบัน สถาบันการเงินแต่ละแห่งได้จัดตั้งหน่วยงานบริษัทบริหารสินทรัพย์ของตนเอง เพื่อแก้ไขปัญหาสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ แม้จะช่วยให้สถาบันการเงินดังกล่าวสามารถแก้ไขปัญหาหนี้ด้อยคุณภาพได้ โดยแยกสินทรัพย์ด้อยคุณภาพออกมาแล้วขายหรือโอนให้แก่นิติบุคคลอื่นเพื่อบริหารสินทรัพย์ต่อไป ทำให้ไม่เป็นอุปสรรคต่อการเพิ่มทุน

ของสถาบันการเงินและกระทบกระเทือนต่อความสามารถในการให้สินเชื่อในภาคเศรษฐกิจ ก็ตาม การแยกหนี้คือ คุณภาพออกจากหนี้ดี แล้วนำหนี้คือ คุณภาพนั้นมาบริหาร ซึ่งโดยทั่วไปแล้วจะมี ทฤษฎีในการดำเนินการอยู่ 2 แนวทาง คือ การคงหนี้คือ คุณภาพไว้ในสถาบันการเงิน (Asset Management Department-AMD) โดยแยกหนี้คือ คุณภาพออกจากหนี้ดี แต่ยังคงหนี้คือ คุณภาพ อยู่ในสถาบันการ เเงินนั้น โดยจะแยกการบริหารเป็นส่วนงานเฉพาะ และการจัดตั้งบริษัทบริหาร สินทรัพย์ (Asset Management Corporation-AMC) เพื่อบริหารหนี้คือ คุณภาพ โดยนำหนี้คือ คุณภาพออกมาจากงบดุลของสถาบันการเงิน ซึ่งจะเป็นผลดี ต่อสถาบันการเงินในแง่ที่ว่าสถาบัน การเงินไม่ต้องกังวลต่อการกักเงินไว้สำรองเพื่อหนี้สูญ ซึ่งจะส่งผลให้สถาบันการเงินสามารถทุ่มเท ทรัพยากรทั้งเงินและบุคลากร ไปเพื่อกิจการหลักด้านสินเชื่อของตน ได้อย่างเต็มที่ อันจะส่งผล โดยตรงต่อภาคเศรษฐกิจที่แท้จริงและภาคเศรษฐกิจโดยรวม

วิธีบริหารแบบกระจายการจัดการ (Decentralized Approach) นั้น สถาบันการเงินแต่ละ แห่ง จะบริหารหนี้คือ คุณภาพของตนเอง หรือจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์ของตนขึ้นมา ซึ่งโดย ทางทฤษฎีแล้ว สถาบันการเงินน่าจะเป็นผู้จัดการกับปัญหา NPLs ของตนได้ดีกว่าการจัดตั้งองค์กร กลางขึ้นมา เพื่อบริหารจัดการ เนื่องจากสถาบันการเงิน จะมีความรู้ความเข้าใจในลูกหนี้ของตน มากกว่า อีกทั้งยังมีข้อมูลของลูกหนี้ของตนอยู่ จึงทำให้การเจรจาในการเรียกเก็บหนี้เป็นไปได้ ดีกว่า นอกจากนี้การที่ปล่อยให้สินทรัพย์มีปัญหายังคงค้างอยู่ในงบดุลของสถาบันการเงินจะเป็น แรงจูงใจให้สถาบันการเงินพยายามเรียกเก็บหนี้ ให้ได้มากที่สุดเพื่อประโยชน์ของตนเอง และยังคง ช่วยสร้างความระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อในอนาคต อีกทั้งสถาบันการเงินยังสามารถปล่อยกู้ เพิ่มเติมให้กับลูกหนี้ภายใต้การปรับปรุง โครงสร้างหนี้ได้โดยสะดวกอีกด้วย สำหรับข้อได้เปรียบที่ อาจเกิดขึ้นก็คือ การตั้งบริษัทบริหาร สินทรัพย์ของเอกชนอาจเป็นเพียงการจัดแต่งรูปบการเงิน ของสถาบันการเงินให้ดูดีเท่านั้น หรือ ในกรณีที่รัฐส่งเสริมโดยการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่ บริษัทบริหารสินทรัพย์ ก็อาจมีการใช้บริษัทบริหารสินทรัพย์เป็นช่องทางในการถ่ายเทผลกำไร ขาดทุนจากสถาบันการเงินไปยังบริษัทบริหารสินทรัพย์ได้

ส่วนวิธีบริหาร แบบรวมศูนย์จัดการ (Centralized Approach) คือรูปแบบที่มีการจัดตั้ง บริษัทบริหารสินทรัพย์กลาง เพื่อบริหารหนี้คือ คุณภาพของสถาบันการเงินทั้งระบบ ซึ่งองค์กร ดังกล่าวจะเป็นองค์กรของรัฐหรือไม่ก็ได้ ข้อดีสำหรับการจัดตั้งหน่วย งานกลางในการบริหาร

สินทรัพย์ คือเกิดความคุ้มในการบริหารสินทรัพย์ หรือที่เรียกว่าการประหยัดต่อขนาด (economy of scale) เนื่องจากการรวมทรัพยากรและผู้เชี่ยวชาญเฉพาะไว้ที่เดียวกัน การรวมสินทรัพย์ไว้ที่เดียวกันจะทำให้ บสท .เป็นเจ้าหนีรายใหญ่ อันจะส่งผลให้สามารถบริหารจัดการลูกหนี้ได้ดีกว่า เนื่องจากมีอำนาจต่อรองสูง นอกจากนี้ เมื่อมีการรวมสินทรัพย์ด้วยคุณภาพไว้มาก ก็จะทำให้มีทางเลือกที่จะจัดการกับทรัพย์สินได้มาก เช่น อาจเลือกใช้วิธีแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ (Securitization) สำหรับหนี้ด้วยคุณภาพประเภทอสังหาริมทรัพย์ ส่วนหนี้ประเภทเดียวกันอื่นๆ ก็จะได้มีแนวทางการบริหารที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้การจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์กลางขึ้นมาโดยเฉพาะจะสามารถกำหนดอำนาจไว้ในกฎหมายเป็นพิเศษ เพื่อให้กระบวนการในการแก้ไขปัญหาหนี้ด้วยคุณภาพทำได้รวดเร็วยิ่งขึ้น สำหรับข้อโต้แย้งของบริษัทบริหารสินทรัพย์กลาง คือ อาจไม่มีข้อมูลหรือความรู้ในตัวลูกหนี้ได้ดีเท่ากับสถาบันการเงินซึ่งเป็นเจ้าหนี้เดิม นอกจากนี้หากไม่มีการกำหนดให้บริษัทบริหารสินทรัพย์กลางสามารถปล่อยสินเชื่อได้เพิ่มเติมแล้ว อาจทำให้การปรับโครงสร้างหนี้หรือการปรับโครงสร้างองค์กรของลูกหนี้ไม่ประสบความสำเร็จ สำหรับข้อสังเกตประการสุดท้าย คือ การดำเนินการของบริษัทบริหารสินทรัพย์กลาง จะต้องมีการจำกัดอายุขององค์กร เพื่อให้การบริหารสินทรัพย์ได้ดำเนินการอย่างเร่งด่วน เพราะมูลค่าของสินทรัพย์ด้วยคุณภาพนั้นหากยิ่งปล่อยไว้นานวันจะมีมูลค่าลดลงไปเรื่อย ๆ

เมื่อพิจารณา แนวทางการแก้ปัญหาและฟื้นฟูเศรษฐกิจหลังเกิดวิกฤติของประเทศ สาธารณรัฐเกาหลีดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เห็นว่า การแก้ปัญหาโดยการผนึกกำลังกันเป็นเครือข่ายผนวกกับความมุ่งมั่นตั้งใจจริงของรัฐบาลในการแก้ปัญหา และคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ น่าจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้การแก้ปัญหาวิกฤติของประเทศสาธารณรัฐเกาหลีประสบความสำเร็จในระยะเวลาสั้น เมื่อเทียบกับประเทศอื่น ในเอเชียที่ประสบปัญหาวิกฤติเช่นเดียวกัน จึงสามารถนำมาเป็นบทเรียนสำหรับประเทศไทยเพื่อแก้ไขปัญหาในอนาคตได้

ดังนั้น จึงควรแก้ไข กฎหมายให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ ของรัฐ สามารถใช้มาตรการพิเศษดังกล่าวได้ และควรรวบรวมกฎหมายแก้ไขระบบสถาบันการเงินและเศรษฐกิจให้เป็นระบบในฉบับเดียวกัน กำหนดหน้าที่ให้ชัดเจน เพื่อให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ.2541 เป็นตัวจักรสำคัญในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจการเงิน ของประเทศได้อย่างถาวร

กรม
การ
การ
การ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- กิติพงษ์ อรุณีพัฒน์พงศ์ .(2544). *คู่มือกฎหมายบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย* . กรุงเทพฯ : การเงิน
 การธนาคาร.
- กิติพงษ์ อรุณีพัฒน์พงศ์ .(2544, กรกฎาคม) *กฎหมายบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (ตอนที่ 1).
 วารสารการเงินธนาคาร,20 (231),* หน้า 143-145.
- กุลกานต์ ตันติเตมิต. (2544, เมษายน). การแก้ไขปัญหา NPLs โดยการจัดตั้ง AMC. *วารสารการเงิน
 การคลัง,15 (48)*
- ไกรสร บารมีอวยชัย. (2544-2545). *การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ภายใต้กฎหมายล้มละลาย* . รายงาน
 วิจัยการเศรษฐกิจ, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 44
- จิระวัฒน์ พัฒนาทรัพย์ . (2548). *การศึกษาและกำหนดกลยุทธ์เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา
 การชำระหนี้ของลูกหนี้ด้วยคุณภาพของบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (การศึกษาดิฉัน
 สาขาวิชาการจัดการ)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- ชัยรัตน์ พูลสวัสดิ์ . (2547) *การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคารพาณิชย์ไทย ภายหลังวิกฤต
 เศรษฐกิจ พ.ศ.2540 ศึกษาเฉพาะ กรณีธนาคารอาคารสงเคราะห์ (วิทยานิพนธ์ปริญญา
 มหาลัย)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ดวงตา กล้วยไม้ ณ อรุณา . (2532). *ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการรับสภาพหนี้ (วิทยานิพนธ์
 ปริญญา มหาวิทยาลัย)*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนันชัย สุรพัฒน์. (2545). *ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการปรับโครงสร้างหนี้ของธนาคารพาณิชย์ :
 ศึกษาเฉพาะกรณีสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้สัญญา (วิทยานิพนธ์ ปริญญา
 มหาวิทยาลัย)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย.(2541, 2 มิถุนายน). *ประกาศ เรื่องหลักเกณฑ์ การปรับโครงสร้างหนี้ของ
 สถาบันการเงิน*. เลขที่ ธพท.(ว) 1837/2541.

บริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย .(2548). รายงานประจำปี 2548. กรุงเทพฯ : ฝ่ายนโยบายและแผน
บริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย.

บริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย .(2549). รายงานประจำปี 2549. กรุงเทพฯ : ฝ่ายนโยบายและแผน
บริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย.

ประกาศคณะกรรมการบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (2545, 2 กรกฎาคม). เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการ
เงื่อนไขและกระบวนการในการบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ.

ปกรณ์ วิชานนท์ .(2545). สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) และการปรับโครงสร้างหนี้ใน
ประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.

พิชิตพล เอี่ยมมงคลชัย และฤทธิชัย งดงาม.(2544, กรกฎาคม). ผลกระทบของกฎหมาย TAMC ต่อ
สถาบันการเงิน (ตอนที่ 1). วารสารการเงินธนาคาร,20 (231), หน้า 151-153.

มานิต วิทยาเต็ม. (2544). คำอธิบายกฎหมายบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย. กรุงเทพฯ : พิมพ์อักษร.

วิชัย ตันติกุลานันท์ .(2547). คำอธิบายและวิเคราะห์ข้อเท็จจริงกฎหมายฟื้นฟูพัฒนา และปฏิรูป
ระบบสถาบันการเงิน. กรุงเทพฯ : พิมพ์อักษร.

วิโรจน์ พูนสุวรรณ .(2544, กรกฎาคม). วิเคราะห์กฎหมาย TAMC (ตอนที่ 1). วารสารการเงิน
ธนาคาร,20 (231), หน้า 146-147.

วิศิษฐ์ วิศิษฐ์สรอรรถ. (2547). กฎหมายฟื้นฟูกิจการ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์हरษา.

_____.กฎหมายบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (2544, สิงหาคม) (ตอนที่ 2). วารสารการเงิน
ธนาคาร,20 (232), หน้า 141-143.

วุฒิพงษ์ ศักดิ์สิทธิ์ .(2554). การบังคับหลักประกัน ตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์
ไทย พ.ศ.2544 (วิทยานิพนธ์ ปริญญา มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ธุรกิจบัณฑิต.

_____.(2544, สิงหาคม). วิเคราะห์กฎหมาย TAMC (ตอนที่ 2). วารสารการเงินธนาคาร ,20 (232),
หน้า 144-145.

_____.(2544, กันยายน). วิเคราะห์กฎหมาย TAMC (ตอนที่ 3). วารสารการเงินธนาคาร ,20 (233),
หน้า 143-144.

_____.(2544, ตุลาคม). วิเคราะห์กฎหมาย TAMC (ตอนที่ 4). *วารสารการเงินธนาคาร*, 20 (234),
หน้า 152-153.

_____.(2544, พฤศจิกายน). วิเคราะห์กฎหมาย TAMC (ตอนที่ 5). *วารสารการเงินธนาคาร*, 20
(235),หน้า 143-144.

สจิต ลิ้มพงศ์พันธ์. (2544, ตุลาคม-ธันวาคม). อำนาจทางกฎหมายในการบริหารสินทรัพย์ด้วย
คุณภาพของบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย. *บทบัณฑิตย์*. 57, หน้า 34-43

สมานลักษณ์ ตันฑิกุล. (2550,กรกฎาคม-กันยายน). “เส้นทางพลิกวิกฤติ เศรษฐกิจโสมขาว.”
วารสารเศรษฐกิจอุตสาหกรรม. ปีที่ 3, ฉบับที่ 9, หน้า 15-18.

_____.(2544, สิงหาคม). ผลกระทบกฎหมาย TAMC ต่อสถาบันการเงิน (ตอนที่ 2). *วารสาร
การเงินธนาคาร*, 20 (234), หน้า 149-153.

สันติ ศรีนุ้ม. (2547). ปัญหาในการบริหารทรัพย์สินด้วยคุณภาพ อันเนื่องมาจากการโอนสินทรัพย์ด้วย
คุณภาพให้แก่ บสท.ตามพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. 2544 ,เอกั
ศึกษาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยานิพนธ์ ปริญญา มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุมิตร เวชวิมล. (2551). ปัญหาทางกฎหมายในการร้องขอต่อศาลเพื่อสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ตาม
พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ .ศ.2544 (วิทยานิพนธ์ ปริญญา
มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

เอกอัคร จิตตานนท์ . (2545). *การบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพตามพระราชกำหนดบรรษัทบริหาร
สินทรัพย์ไทย พ.ศ.2544* (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

กฎหมาย

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483

พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย . (2544, 8 มิถุนายน 2544). *ราชกิจจานุเบกษา* ฉบับ
กฤษฎีกา เล่ม 118 (ตอนที่ 38 ก), หน้า 1-32.

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย (2455, 26 กันยายน
2544). *ราชกิจจานุเบกษา* ฉบับกฤษฎีกา เล่ม 118 (ตอนที่ 84 ก).

พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ จำกัด (2541, 23 สิงหาคม 2541). *ราชกิจจานุเบกษา* ฉบับ
กฤษฎีกา เล่ม 115 (ตอนที่ 51 ก), หน้า 12.

ภาษาต่างประเทศ

BOOKS

Act on efficient Disposal of Non-performing Assets of Financial Institutiona and Establishment

KAMCO

Corbin, Arthur Linton. (1952). *Corbin on Contracts*. St. Paul Minn: West Publishing. De Becker,

J.E. (1909). *Annotated Civil Code of Japan*. London : Butterworth.

_____. (1921). *The Principles ant Practise of the Civil Code of Japan*. London : Butterworth.

Dimancescu, D. (1983). *Deferred future : Corporate and world debt and bankruptcy*. U.S.A.:

Ballinger publishing company.

สารสนเทศจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์

กระทรวงการคลัง. <http://www.mof.go.th>

ธนาคารแห่งประเทศไทย . <http://www.bot.or.th>

บริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย. <http://www.tamc.or.th>

Bank Resturing and Resolution Program [online]. Available from: http://www.bppn.go.id/ai_bru_restructure.asp [2002, November 29]

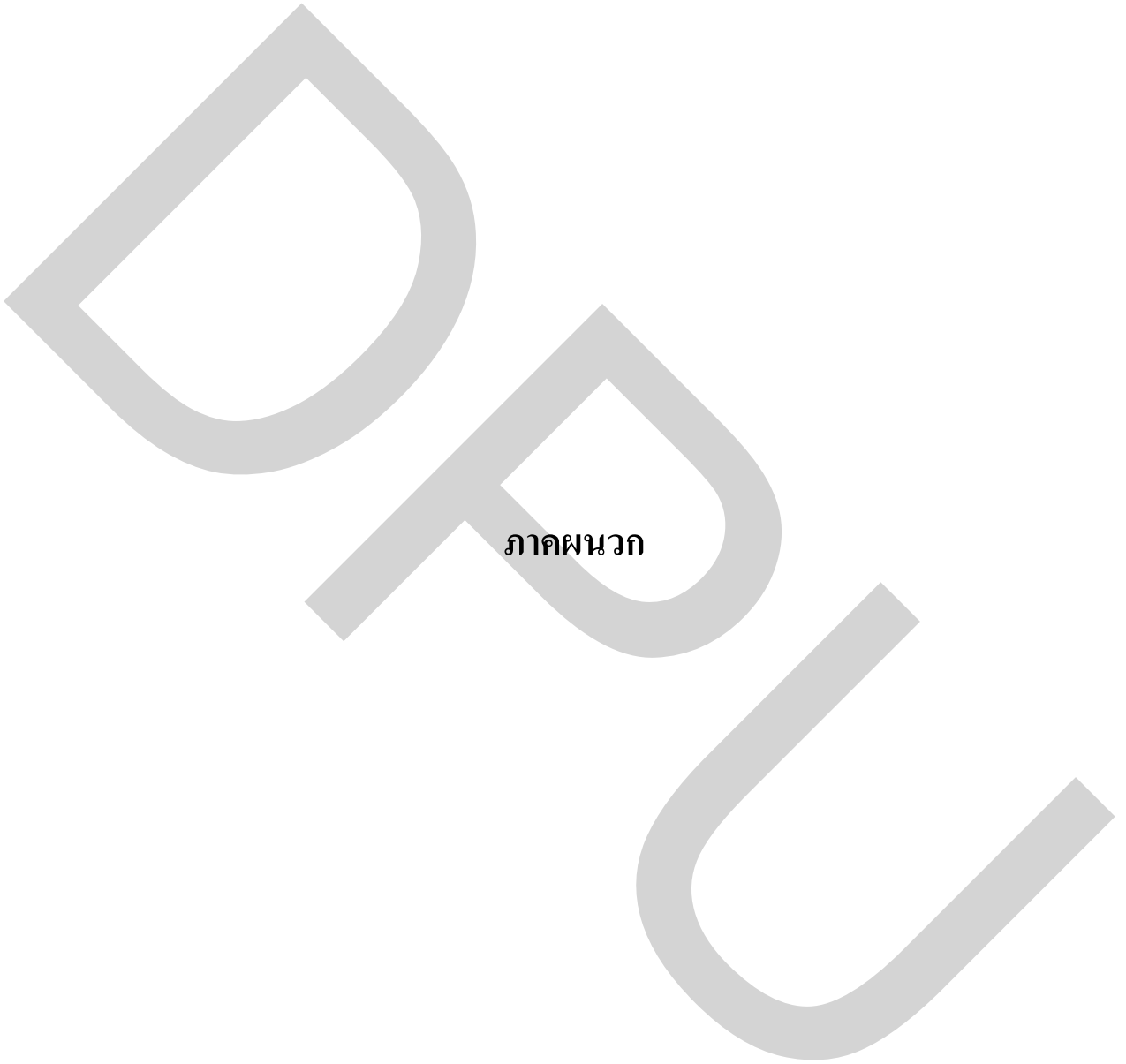
Coporate Debt Restructuring [online]. Available from: http://www.bppn.go.id/aibru_restructure.asp [2002, November 29]

Kamco Overview [online]. Available from
<http://www.moleg.go.kr/english/korlawEng?pstSeq=47668>

Kamco Overview [online]. Available from : <http://www.kamco.or.kr/eng/overview/main1.htm>

Structure & Governance of IBRA [online]. Available from : http://www.bppn.go.id/aigi_govnorgstruct.asp

Summary of the Pengurusan Danaharta Nasional Berhad (Amendment) Act 2000 [online].
Available from : <http://www.danaharta.com.my/default.html>



ภาคผนวก

**ACT ON THE EFFICIENT DISPOSAL OF NON-PERFORMING ASSETS,
ETC. OF FINANCIAL INSTITUTIONS AND
THE ESTABLISHMENT OF KOREA ASSET MANAGEMENT CORPORATION**

CHAPTER I GENERAL PROVISIONS

Article 4 (Entrustment, Acquisition, etc. for Disposal of Non-Performing Assets)

- (1) Any financial institution may entrust the Korea Asset Management Corporation with the disposal of non-performing assets (referring to the recovery or collection of claims, or sales of property; hereinafter the same shall apply), or request the Corporation to acquire them in order to promptly dispose of its non-performing assets.

Article 5 (Support for Normalization of Enterprises Showing Signs of Insolvency)

- (1) The Korea Asset Management Corporation may, when it is requested to support the self-rescue plan of an enterprise showing signs of insolvency from a financial institution, etc. pursuant to paragraph (1), undertake the sale of the assets subject to self-rescue plan or acquire them for disposal in case an enterprise showing signs of insolvency entrusts the sale of such assets or requests the acquisition thereof.

SECTION 4 Services

Article 26 (Services)

3. Undertaking of the management and sales of the assets subject to self-rescue plan of an enterprise showing signs of insolvency, and the acquisition and disposal thereof;
4. Management diagnosis of an enterprise showing signs of insolvency, and consultation for the support of normalization thereof;
5. Management, sales, and brokerage of sales of assets for non-business use as well as assets belonging to corporations and their affiliated companies intending to reorganize their structure or improve their financial structure by way of merger, conversion and consolidation (hereinafter

referred to as "restructuring companies"), and acquisition and arrangement thereof to intermediate sales and promote the soundness of financial institutions;

6. Sales of attached property which governmental agencies entrust to the Corporation according to Acts and subordinate statutes, the followup management such as distribution of paid prices, etc., and purchase and development of related property (including qualified property such as mortgage; hereinafter the same shall apply) in order to preserve and increase the value thereof;

Article 28 (Lease, Operation, etc. of Movables, Real Estate, and Affiliated Companies)

- (1) The Corporation may lease acquired movables, real estate, and affiliated companies of an enterprise showing signs of insolvency until they are sold off.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล

นายมรกต เชาวลิตถวิล

ประวัติการศึกษา

นิติศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยม อันดับ 2)

มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2530

ทุนการศึกษา

ทุนเรียนฟรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2527

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2546 ตำแหน่ง หัวหน้าหน่วย/ทนายความ

ฝ่ายกฎหมายและคดี บริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย

พ.ศ. 2553 ตำแหน่ง ทนายความ ฝ่ายคดี 2

บริษัท กรุงไทยกฎหมาย จำกัด